3

ANGELICI DOCTORIS S.THOMÆ AQUINATIS

DE BEATISSIMÆ

VIRGINIS DEIPARÆ

IMMACULATA

CONCEPTIONE

SENTENTIA

E multis ejus operibus ſtudioſè collecta

A P. NICOLAO CICHOVIO
Societ. JESU Theologo.

EDITIO TERTIA.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PATAVII, MDCCXX.

Typis Jo. Baptiſtæ Conzatti.
Superiorum Permiſſu.

Reverendiſs. & Excellentiſs D.D.

ANTONIO ZENO

ECCLESIÆ D. CANTIANI
PATAVII RECTORI,
Doctori Theologo Collegiato,
Examinatori Synodali,
Sancti Officii Inquiſitionis Conſultori,
Academico Ricovrato, & Extheologo Sereniſs. Ferdinandi Gonzagæ, Ducis Mantuani,
glorioſæ memoriæ,

Joannes Baptiſta Conzatti
S. P. D.

OPuſculum hoc pulcherrimum P. Nicolai Cichovii, Soc. Jeſu Theologi, in quo Angelici Doctoris D. Thomæ Aquinatis, de Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione ſententia, ex plu-

rimis ejus Scriptis acute ſtudioſeque colligitur, & contra quam alii ſenſerint, eam Sanctiſſimæ Virgini perhonorificam fuiſſe firmiſſimis argumentis oſtenditur; cum denuo typorum meorum opera in manus hominum perventurum eſſet, in tuo potiſſimum Nomine, Vir Reverendiſſime, atque Excellentiſſime, apparere volui, ut ſimul veteris meæ erga te obſervantiæ ſignum aliquod non contemnendum exſtaret, maximamque a te gratiam inirem, quem tanti Myſterii ſtudioſiſſimum non ſolum Patavini cives, verum etiam plerique exterorum, & agnoſcunt; & uno ore fatentur.

Cum enim a Patribus Soc. Jeſu iis diſciplinis imbuerere, quibus puerilis ætas ad humanitatem informari ſolet, eodem tempore mirifica in Dei Matrem pietate exardere cœpiſti, ut citius vitam

amit-

amittere tecum ipſe decerneres, quam eorum ſententiæ umquam acquieſcere, qui eam communi generis humani labi obnoxiam, dum conciperetur, affirmare non vererentur: cum vero ad ſublimiores ſolidioreſque diſciplinas, tandemque ad Sacram Theologiam, facem prælucentibus e Franciſcana Familia Minorum Conventualium Viris Eruditiſſimis, animum applicuiſſes, novo tamquam ſtimulo excitatus, ceteros etiam ad hanc militiam & privatis colloquiis, & publicis concionibus adjungi oportere cenſuiſti. Accidit autem divina quadam providentia, ut ejus Eccleſiæ adminiſtrandæ tibi cura demandaretur, in qua Majus Altare Immaculatæ Deiparæ Virginis Conceptioni dicatum eſſet. Quapropter tui officii eſſe exiſtimaſti, novam aliquam rationem excogitare, qua Patavino-

rum animis peculiare hoc erga Chriſti Genitricem obſequium altius in dies figeretur, nec intra vitæ tuæ terminos (quam tibi Deus Optimus Maximus, ut mereris, & diuturnam, & felicem largiri velit) tantummodo conſiſteret, ſed ad poſteritatem uſque, ſeroſque nepotes tuo conatu propagaretur. Tandem, ut ingenioſa res amor eſt, Sodalitium illud religioſiſſimum, ſub Auſpiciis Beatæ Virginis ſine labe originali Conceptæ in Eccleſia tua Divi Cantiani, Auguſtiſſimo Senatu Veneto, hujuſque Urbis Antiſtite Eminentiſſimo benignè annuentibus probantibuſque, inſtituiſti, quod tres viri ſupra ſexaginta, parque numerus piarum mulierum componerent; cui certatim civitatis primores, matronæ lectiſſimæ, nonnullæ etiam ſacræ virgines nomina dedere. Eum autem numerum Sodalium ſervare voluiſti, ut ſcilicet an-

annorum memoria recoleretur, quos, juxta probabiliorem Sanctorum Patrum Doctorumque ſententiam, inter mortales Deipara vixiſſe perhibetur. Quem piorum hominum cœtum Archiconfraternitati (ut vocant) quæ Romæ eſt in Templo D. Laurentii, & Damaſi, maximo ſtudio, adſcribendum curaſti; idque a Summi Pontificis Clementia, datis etiam ſuper ea re literis, facillime obtinuiſti. Non alio porro conſilio hæc omnia molitus es, quam ut nimirum eſſet e Sodalium liberalitate, unde Solemnitas Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ quotannis in Eccleſia tua Pridie Idus Decembris magnifice celebraretur; quod Feſtum jam ab annis pluribus, magna civium frequentia, ſymphonia, ſacraque concione, quam tu ipſe nullis laboribus umquam defeſſus, undecies jam habuiſti, non ſine ingenti bonorum

omnium lætitia peragi cœptum eſt. Quamquam igitur hujus tui effuſiſſimi erga Dei Matrem obſequii uberrima, & numquam interitura præmia apud Superos ſis aliquando laturus; hunc tamen Libellum mole quidem exiguum, ſed argumenti nobilitate, doctrinæque pondere, digniſſimum qui legatur ab omnibus, & in pretio habeatur, loco munuſculi accipere, &, qua ſolitus es comitate, morumque ſuavitate ſingulari, mihi, a quo plurimum coleris, rebuſque meis omnibus favere ne graveris. Vale.

Patavii ex Typographia mea, Pridie Kal. Februarii. MDCCXX.

Illuſtriſſimo, & Excellentiſſimo D.D.

WOLFFGANGO RUDOLPHO

Comiti ab & in Saurau, L. B. in Ligiſt, Fridſtein & Vvolckenſtein, &c.

Domino in Hartberg, Neiberg, Schvvanberg, Crembs, Schiechlaiten, Bremſtetten & Gullenpuchel, &c. S.C.M. arcano Conſiliario; necnon inclyti Ducatus Styriæ ſupremo & hereditario Mareſchallo, veram, & perpetuam felicitatem.

ITerato in lucem publicam abiturus libellus iſte, tuo ſeſe inſcribit nomini, & ſuo debito, & tuo merito Excellentiſſime Domine Comes, &c. Materies illius Virgo eſt ſine labe Originali Concepta; finis

laboris mei, ex varia, & laborioſa textuum Angelici Doctoris combinatione, eundem à nota contradictionis (quaſi verò aliud in libris ſententiarum, aliud in ſumma docuiſſet) quàm potui ſolidiſſimè vindicare, atque Immaculatæ Conceptionis aſſertorem ſemper fuiſſe, ex ipſiuſmet S. Doctoris ſcriptis Angelicis palàm facere. Forſitan operæ tam piæ, quàm veræ, illud unum ſaltem pretium aſſecuturus ut ad minùs omnis æqui, bonique arbiter judicare debeat, id ſaltem eſse probaliſſimum, adecque communibus Chriſtiani orbis votis ſubſcribere, & cum piè ſentientibus conſentire poſſe etiam eos, qui jurarunt in verba ſui Sanctiſſimi Magiſtri. Quod ſi auſpiciis tuis, & liberalitate labor meus effecerit, non minus tibi Beatiſſimam Virginem ſine labe Originali Conceptam demereberis, quàm tibi non ante multos annos demeritus eandem es, quando illius miraculoſam ſtatuam Lancovvicenſem, per trecentos facilè annos, ſolo miraculorum lumine coruſcam in obſcuri cæterùm muri angulo locatam, inſigni prorſùs pompa in eam aram eduxiſti,

quæ & munificentiæ tuæ, & pietatis inſigne foret monumentum. Nec poterit non approbare orbis, quod cœli, ipſis etiam naſcentis munificentiæ tuæ initiis, auſim dicere, miraculo probavere, quando eadem adhuc die malevolorum quorundam, pietatem hanc tuam improbantium excitata vindex Dei ira, cum grandine latè circumvaſtaret omnia, ad tuos fines, pallio nimirum Virginis tectos, tranſire auſa non fuerit, ſed ibidem, quaſi a Dei manu ſignata linea ſubſtiterit repercuſſa, ſcilicet & tua in Divam Virginem pietate, & Virginis in te perennaturo favore. Bonum omen Excellentiſſime Domine Comes, expertus es te placuiſſe, argumentum Marianarum gratiarum, conſtantiſque tutelæ accepiſti tunc, in tuis: confide porro non minoris curæ futurum te, quam tua, & quando novorum beneficiorum, imo & amorum, additæ novæ, & cumulatæ gratiæ ſunt ſemina, en has teſtes literas, quæ tuo nomini inſcriptæ cum Virginis te Mecœnate & doceant, & loquantur honores, ſimul fidem faciunt, & cœlos, &

quicquid cœleſtium favorum eſt tuo ſub ære eſſe. Quod dum ominor & voveo, ſimul me gratiæ tuæ humillimè commendo.

Tuæ Illuſtriſſimæ & Excellentiſſimæ Dominationis,

Minimus in Chriſto ſervus
Nicolaus Cichovius.

PRÆ-

PRÆLOQUIUM
Ad Lectorem.

ANgelicum Doctorem, Piè ſentientium de Immaculata Beatiſſimæ DEI Matris Conceptione, dogmatibus contradixiſſe; adeo quibuſdam certum eſt: ut qui in contrarium vel hiſcere velit, in meridiana luce tenebras quærere cenſeatur. Id quod tamen facere non potuit, quin multi è variis Religioſis Ordinibus, nec pauci ex ipſa Illuſtriſſima PP. Prædicatorum familia, à R. P. Hugone Cavello, in 3. Sent. Scoti, & P. Laurentio à Ponte in Commentario in Sapientiam, recenſiti, ab hoc fulgentiſſimo S. Theologiæ Sole, notam hanc avertere conati ſint: eo ſaltem operæ pretio; ut & ſuam in ſanctum Doctorem pietatem orbi teſtati ſint: & porrò plurium ad ejuſdem laboris communionem exacuerint animos, calamoſque: Eis equidem debeo: ut mihi, (quem jam olim, ad Angelicum Doctorem ſingulari religione colendum, ab ineunte ætate, DEUS excitaverat;) creſcentibus annis edocto; quantum lucis, Theologicæ & Philoſophicæ ſcholæ, debeant

beant huic ſoli: plurimum accederet animi, ad petendum à Deo lumen: quo illuſtrante, diuturnam poſſem eluctari difficultatem: quomodo nimirum poſſibile ſit, ut Angelicus Doctor, cujus in Beatiſſimam DEI Matrem, tenerrimus ſemper ſummèque religioſus fuiſſet affectus, Piè ſentientibus de Puriſſimo ejus Conceptu contradixerit; aut certè, quomodo nec Puriſſimo Deiparæ Conceptui contradixerit; nec aliquid Chriſtianæ in Deiparam Pietati diſſonum docuerit; qui eam in peccato Originali conceptam ſæpiùs profeſſus ſit. Ad quod ferventiùs agendum magnopere accenſus ſum; cùm Cracoviæ in publica quadam diſputatione, & frequentiſſimo Doctorum hominum conſeſſu, audiſſem hæc verba, à quodam liberiùs dicta: S. Thomæ aliquot ſententias, rejeciſſe Eccleſiam. *Grave omnibus S. Thomæ diſcipulis, dictum id inflixit vulnus: mihi verò acutiores admovit ſtimulos, ad intenſiùs, Incarnatæ Sapientiæ ſupplicandum: aliquem ut mihi ſuggereret modum; quo ab Angelico Doctore, macula, quam ei (ut ſemper cenſui) innocenti, exprobari audiebam, propulſari poſſit ſupplicanti, id tandem Divino afflante ſpiritu, venit in mentem: verba S. Thomæ, ſecius quàm oporteret intellecta, facere, ut is,*

quem CHRISTUS *Dominus bene omnia de ſe ſcripſiſſe teſtatus ſit , aliquid de ſua Matre ſcripſiſſe cenſeatur; quod Piæ de ejus Conceptu Sententiæ adverſetur : atque ideo non hærendum eſſe in verborum cortice : ſed eorum nucleum ſcrutandum: eque ipſius doctiſſimis lucubrationibus diſcendum : an verba hæc ;* Concipi ſine peccato Originali *; hoc ipſum temporibus ejus ſignificaverint , quod nunc ſignificant. Ergo aliquot annos , cùm Sacris S. Doctoris voluminibus evolvendis impendiſſem ; hæc tandem aſſecutus ſum : aut veriùs aſſecutus mihi videor .*

Primùm : Angelicum Doctorem, nullibi ne verbulo quidem impugnaſſe, Deiparæ, à labe Originali præſervationem .

Secundùm : Angelicum Doctorem , diſertiſſimè , locis infra citandis , docuiſſe : Deiparæ puritatem adeo omnis maculæ Originalis & actualis fuiſſe expertem , ut quoad receſſum à malo per hoc ſolùm à puritatis Divinæ excellentia defecerit , quòd aliquomodo peccare potuerit .

Tertiùm : Concipi ſine Originali peccato , *S. Thomæ temporibus longè aliud ab eo , quod nunc per ea verba intelligimus , ſignificaſſe . Nam nunc,* Concipi ſine labe Originali Deiparam ; *eſt : Eam , ſanctificante gratia , digniſſimæ*

ejus

ejus animæ , in primo ſuæ unionis inſtan-ti , à Filio Redemptore collata , ab infectione peccati ex Adæ fluentis demerito , præſervari . Temporibus verò S.Thomæ , Concipi ſine peccato Originali , *ſignificabat , aliquem ex vi , vel extraordinariæ Originis ; vel averſæ omnis à Concepto Corpore maculæ ; vel ſanctitatis parentum , tam quoad eſſe naturæ , quàm quoad eſſe perſonæ ſanctificatorum , independenter à meritis CHRISTI , eam in ſe à ſuis parentibus transfuſam habere ſanctitatem ; quàm ſinguli parentes in ſuam transfudiſſent prolem , ſi Adam juſtitiam Originalem , in ſe , ceu in quodam gazophilacio , toti naturæ humanæ depoſitam , ſibi ſuiſque poſteris conſtanti Divinæ voluntatis executione conſervaſſet : neque jus ejus naturali propagatione tranſfundendæ in poſteros , ſibi ſuæque poſteritati perdidiſſet .*

Quæ tria , an rectè è S.Doctoris lectione collegerim : videbunt ejuſdem S.Doctoris diſcipuli ; quæque ſunt in eum pietate , æqua trutina expendent ; quæ in hoc conjeci opuſculum : non alio fine editum in lucem , quàm ut ſublimia ingenia , & in Angelici Doctoris palæſtra exercitatiora , ad ſolidiores ſui ſancti Præceptoris Vindicias excitentur . Scintillam duro è ſilice

ex-

excuſſam porrigo: quam ſi quis benigni ore exceptam ſinu, & propitiis nutritam alimentis, in ampliorem flammam educare dignatus fuerit; atque ex hujuſmodi occaſione, ad Immaculatum Deiparæ Conceptum, Doctoriſque Angelici innocentiam, acutioribus tuendam armis, adjecerit animum; ſummo me votorum apice conſtitutum arbitrabor: maximè verò, ſi aliquis præſtiterit, ut & à Puriſſima DEI MATRE primigeniæ noxæ, & à S. Thoma Deiparæ minùs honoratæ maculas abeſſe, orbi innoteſcat; nihilque amplius relinquatur, quod moretur definitionem Chriſtiano orbi deſideratiſſimam: non temerè perſuaſo; quòd ſub feliciſſimis Sanctiſſimi, & Beatiſſimi Domini noſtri Innocentii X. auſpiciis, optatiſſimoque Symbolo Innocentis Columbæ, Europæ diuturno bellorum Cataclyſmo fluctuanti, Oleagina porrecta virgula evangelizantis pacem, evangelizantis bona: moderator Eccleſiæ CHRISTUS finem ſit bellis omnibus impoſiturus; aureamque mundo redditurus pacem; cùm primùm. Suam dilectiſſimam Matrem, conſono omnium Chriſtianorum calculo, à noxæ originalis macula viderit abſolutam. Id quod futurum brevi, ſperare nos jubet, etiam Theologorum Sacri Ordinis Prædicatorum aſ-

ſen-

ſenſus : *quorum unius* , ℞. *P*. *F*. *Matthiæ Aquarii in Almo Studio Neapolitano*, *Regii* , *&* *publici Metaphyſici* , *teſtimonium adſero*. Opinio , *inquit in Capr.* 3. *ſent. d.* 3.) quæ tenet Beatiſſimam DEI Genitricem , Virginem MARIAM ab omni Originalis peccati contagio, fuiſſe penitus præſervatam , eſt magis Pia : Devotioni populi accommodata : & conformis rationi Naturali ; quia DEUS eſt agens perfectum : Et morali , quia DEUS magis inclinatur ad amandum , quàm odiendum : Et politicæ ; quia DEUS eſt legislator ; & ſic reſpectu ſuæ Matris potuit diſpenſare in lege : Et Theologicæ ; quia DEUS inſtituit circumciſionem , & tamen ſuſpendit eam in deſerto : & quia producit effectum ſibi gratum : puritas autem Suæ MATRIS eſt ſibi gratiſſima : Ergo præſervavit eam ab omni macula . *Hactenus hic Doctiſſimus* , *&* *Beatiſſimæ DEIPARÆ honoris ſtudioſiſſimus Theologus* .

Fa-

FACULTAS

R. Patris Præpoſiti Provincialis

GASPAR DRUZBICKI

Societ. JESU per Poloniam Præpoſitus Provincialis.

CUm graviſſimi quinque Societatis JESU Theologi, ad hoc ſpecialiter deputati, ab A.R.P.N. Vincentio Carrafa Præpoſito Noſtro Generali, Angelici Doctoris de Immaculato B. VIRGINIS DEIPARÆ Conceptu ſententiam à P.Nicolao Cichovio ejuſdem Societatis collectam, legerint: approbarintque: data mihi poteſtate ab A. R. P. N. Præpoſito Generali Franciſco Piccolomineo permitto, ut typis mandetur: ſi videbitur his, ad quos pertinet. Conceſſionis fidem facio manu mea, & Officii Sigillo, Caliſſii 1. Junii A.D. 1651.

Gaſpar Druzbicki.

AP-

APPROBATIO.

SEntentia ANGELICI DOCTORIS de Immaculato VIRGINIS DEIPARÆ Conceptu, à R. P. Nicolao Cichovio Societatis JESU Theologo collecta, à nobis viſa, cum ſit Orthodoxæ fidei conformis, lucem videat: & prælo mandetur.

Andreas Svvinarski, Canonicus Poſnan. Ploc. S.R.M. Secr. & Officialis Poſnan. Generalis.

AP-

APPROBATIO.

DD. Doctorum Facultatis Theologicæ in Univerſitate Vienneſi.

OPus, *quod inſcribitur :* Angelici Doctoris S. Thomæ Aquinatis de Beatiſſimæ Virginis DEIPARÆ Immaculata Conceptione ſententia, è multis ejus operibus ſtudioſè collecta & edita à R. P. Nicolao Cichovio Societ. JESU Theologo; *jam ante hac Poſnaniæ typis mandatum, accuratè perlegi; cenſeoque opus eſſe & eruditum, & ſolidis nixum fundamentis, quodque ad fovendam fidelium pietatem, erga Immaculatam Beatiſſimæ Virginis Conceptionem, ſit profuturum; ideoque dignum omnino, quod ſecunda editione in publicum evadat. Ita cenſeo.*

Nicolaus Avancinus
Soc. JESU SS.Th.D.

AP-

APPROBATIO.

Author bujus libri, pro ſua in S. Angelicum Doctorem pietate, ejuſdem S. Doctoris mentem in controverſia de Immaculata B.V. Conceptione, ex varia & laborioſa diverſorum textuum combinatione eruit, & Immaculatæ Conceptionis aſſertorem fuiſſe ſolidiſſimè probat, ideoque illud cum magna voluptate legi, & ſecundo prælo digniſſimum judico.

Otto Schimonsky Soc. JESU,
SS. Th. D. & Profeſſor.

AP-

DISTINCTIO PRIMA.

Oſtenditur, ſanctum Doctorem, partim explicitè, partim implicitè docuiſſe; Beatiſſimam Virginem Deiparam, fuiſſe immunem à peccato Originali: ſive, quod nunc idem eſt, eſſe Immaculatè conceptam.

CAPUT PRIMUM.

Oſtenditur, S. Doctor, explicitè profeſſus Deiparæ à peccato Originali immunitatem.

VIRGINEM Beatiſſimam à peccato Originali fuiſſe immunem, agnovit: & clarè teſtatus eſt S. Doctor in 1. Sent.d.44.q.1.a.3.ad 3.ubi poſtquam a. 1.propoſuiſſet; an Deus poſſit aliquid melius facere quàm fecit; (quod ipſum proponit, 1.p. q.25. a.6.) in particulari, q.3. quærit: an Deus potuerit facere Humanitatem Chriſti meliorem,

 quam

quàm ſit: & in 3. argumento addit: *Videtur quod & Beatiſſima Virgine, nihil melius poſſet facere Deus: quia hæc ſecundùm S. Anſelmum, debuit ea puritate nitere, qua ſub Deo major non poteſt intelligi*. Reſpondet ad 3. *Dicendum; quòd puritas intenditur per receſſum à contrario: & ideo poteſt aliquid creatum inveniri, quo nihil purius eſſe poteſt in rebus creatis: ſi nulla contagione peccati inquinatum ſit: & talis fuit puritas Beatiſſimæ Virginis: quæ à peccato originali & actuali immunis fuit: fuit tamen ſub Deo, quatenus erat in ea potentia ad peccandum*. Hoc ferè ipſum repetit: eodem Sent. libro d. 17. q. 2. a. 4. Ubi cum propoſuiſſet; an augmentum Charitatis habeat aliquem terminum; & negaſſet; ultimò hoc obiicit argumentum. *B. Virgo ea puritate nituit, qua ſub Deo major nequit intelligi. Ergo neque charitas ejus augeri potuit*. Reſpondet negando conſequentiam: conceſſo Antecedente. *Quia* (inquit) *in B. Virgine fuit depuratio ab omni peccato: ideo pervenit ad Summum puritatis ſub Deo: in quo non eſt aliqua potentia deficiendi: quæ eſt in qualibet creatura, quantum in ſe eſt, &c*. Idem planè habet in ſecundo Scripto: l. 1. d. 44. q. un. a. 2. ubi ita ſecundò argumentatur. *Quò aliquid eſt purius eo me*,

APPROBATIO.

Cum duo Admodum Reverendi & Clariſſimi Doctores de facultate Theologica, & Profeſſores ejuſdem, opus de Beatiſſimæ Virginis Deiparæ Immaculata Conceptione à R. P. Nicolao Cichovio conſcriptum reviderint & approbaverint, ac demum imprimi poſſe judicaverint. Ego quoque infraſcriptus pro munere meo, quo fungor p. t. illud ipſum opus approbo, & demum typis mandari poſſe cenſeo pro bono publico & majori honore B. Virginis ſemper intactæ. Ex Domo Profaſſa 13. *Septembris*. 1658.

Matthias Baſtianſchits. SS. Th. Doct. Facultatis Theologicæ in Viennenſi Univerſitate Senior, nec non p. t. Prodec.

Reimprimatur.

Caſparus Joannes Piripach, pt. Almæ Univerſ. Vien. Rect.

NOI

NOI REFORMATORI
Dello Studio di Padoa.

HAvendo veduto per la Fede di reviſione, & approbazione del P. F. Ambroſio Liſotti Inquiſitore di Padova nel Libro Intitolato *Angelici Doctoris S. Thomæ Aquinatis de Beatiſſimæ Virginis Deiparæ Immaculata Conceptione Sententia &c.*, non v' eſſer coſa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro; niente contro Prencipi, & buoni coſtumi, concedemo Licenza a Gio: Battiſta Conzatti Stampatore in Padova, che poſſi eſſer ſtampato, oſſervando gl'ordini in materia di Stampe, & preſentando le ſolite copie alle Pubbliche Librarie di Venezia, & di Padoa.

Dat. 9. Gennaro 1719.

(Gio: Franceſco Moroſini K. Reff.
(Alviſe Piſani K. Pr. Reff.
(

Agoſtino Gadaldini Segret.

melius. ſed, juxta S. Anſelmum, decuit, ut B. Virgo ſumma ſub Deo puritate niteret. Ergo Deus non poteſt facere ea aliquid melius; Reſpondet. *Ad ſecundum dicitur: quòd, purius dicitur aliquid per receſſum à termino; melius per acceſſum ad terminum: illud ergo quod omnino recedit ab impuritate culpa; eſt ita purum, quòd nihil eo poteſt eſſe purius: non tamen ſequitur; quòd eo nihil poſſet eſſet melius; niſi acciperemus puritatem ab omni defectu & imperfectione: ſic autem non loquitur Anſelmus.* Hæc, evidentia licet teſtimonia, obſcurare & tollere conantur aliqui: etiam primum; dicentes, eo loco. S. Thomam locutum eſſe; de puritate Deiparæ, poſt ejus in utero ſanctificationem: quod ipſum poſſet dici de quolibet ſanctificato, in utero: vel per baptiſmum: aut certè egiſſe ibi de puritate Deiparæ, quam habuit in Conceptione activa Chriſti, non in Conceptione ſua paſſiva. Adducunt pro his ſuis conjecturis aliquot rationes. 1. eſt: quia ibi dicit: puritatem Matris Chriſti, hoc fuiſſe inferiorem Divina: quod habuerit potentiam ad peccandum, non actualiter; quia hanc potentiam (*inquit Bergomenſis*) excludit à Deipara S. Doctor q. 24. de Verit. a. 9. ad 2. Meliùs eum

citaſſet in 3.d.3. q.1.a.2. ql.3. ad ſecundum. Ergo ad peccandum originaliter. 2. quia non dicit, ſemper fuiſſe à peccato originali immunem. 3. quia ibi exponit authoritatem S. Anſelmi, qui ubique expreſsè tenuit, ſicut omnes Sancti, Beatam Dei Matrem, conceptam eſſe in peccato originali.

Sed nihil agunt. Primam ſolutionem admittere nemo poteſt, niſi cum gravi injuria, & ludibrio S. Doctoris. Nam, ſi ad quæſtionem inſtitutam: *An aliquid purius meliuſvè dari Deipara poſſit*; ſumma excitatâ expectatione, ſpecialiſſimæ alicujus prærogativæ, Deiparæ adſcribendæ; reſpondebitur; nihil ea poſſe dari purius, ut neque infantibus baptizatis; meritò ea deridebitur reſponſio: eritque aliquis, qui hic oggerat illud Poetæ.

— — — Amphora cœpit
Inſtitui currente rota cur urceus exit?

Hæccine illa Deiparæ prærogativa eſt, de qua in 1. ſent. & in 1. Parte quæſtio inſtituitur, per quam dicitur, ibidem infinitatem quandam aſſecuta; hæc, inquam, tanta prærogativa, plus nihil dicit; quàm quòd habeat eam puritatem; quam habet quilibet infans baptizatus etiam Luteranus? hoc eſt eſſe ſummè

mè ſub Deo purum, infantis baptizati adæquare puritatem? Non erat certè; quod S. Doctor contra Concluſionem, qua concludebat, nihil eſſe in rebus creatis, quo Deus non poſſit facere melius, peteret inſtantiam ex puritate Deiparæ: cùm æquè, atque illa fuerint puri omnes infantes baptizati: omnes peccatores poſt obtentam peccatorum veniam: denique omnes Beati: quorum nemo cœlos ingreditur, niſi à peccato originali & actuali immunis. Non erat, quòd propter Maternitatem Dei, tantopere extolleret Deiparæ puritatem, ſi quælibet fœmina, quantumcunque peccatrix fuerit; poſt peractam pœnitentiam, æquè ſit à peccato originali & actuali immunis, atque fuit Deipara. Credere quis poteſt S. Doctorem puritatem Deiparæ non ſolùm Angelicæ puritati ſubjeciſſe, ſed etiam infantili exæquaſſe? dicit is 3.p. q.27. a.1. Deiparam teſte Gabriele *Archangelo*, *Gratia plenam omnibus Sanctis majora privilegia accepiſſe*: quomodo verò omnibus ſanctis majora privilegia acceperit: cujus puritas, ne pueri quidem Lutherani poſt baptiſmum defuncti, puritatem ſuperaverit?

Jam verò cùm citata q.17. a.4. dicit:

Deiparam perveniſſe ad Summum Puritatis ſub Deo, ita ut ab exæquatione puritatis Divinæ, ſola impediatur potentia deficiendi, quæ eſt in qualibet creatura: quis eum interpretari audeat in ſenſu ſolutionis primæ? Dicat quis, ſi poteſt; omnes infantes baptizatos; imò omnes peccatores & peccatrices, poſt obtentam per pœnitentiam peccatorum veniam, veniſſe ad Summum Puritatis ſub Deo: ſeu *habere puritatem qua ſub Deo nequeat intelligi major*: dicat; omnibus infantibus baptiſatis, ad puritatis Divinæ æqualitatem, id ſolùm deeſſe; quòd habeant potentiam deficiendi: dicat, omnes fæmellas, antequam peccent actualiter, tantam habere puritatem; quanta ſufficiat, & requiratur, ad dignitatem Maternitatis Dei: ſeu (quod idem eſt) quantam in B. Virgine eſſe debuiſſe, agnovit S. Doctor: ut idonea fieret Mater Dei: Ego profectò adduci nuuquam patiar: ut credam S. Doctorem, hanc ſolam prærogativam, hìc conceſſiſſe Deiparæ: quæ ei cum multis millionibus hominum, communis ſit.

Addo: utriuſque argumenti ſolutionem à S.D. allatam, falſam fore; admiſſa primæ ſolutionis interpretatione, quo-

quomodo enim puritas B. Virginis erit proxima Divinæ puritati? & quomodò perveniet ad ſummum puritatis ſub Deo? quomodo nihil ea purius erit in rebus creatis? ſi Ea omnes boni Angeli, & primi homines in ſtatu innocentiæ reperiantur fuiſſe puriores? Major enim, dubio procul, Divinæque puritati vicinior eſt, puritas: quæ nullam unquam eſt maculam paſſa: quàm quæ paſſa eſt tantam; quæ ſufficiat ad hoc, ut odibilem, & inimicam Deo reddat animam.

Neque rationes adductæ efficaces ſunt. Non Prima: nam ut concedam ex mente S. Doctoris, decere, fuiſſe in B. Virgine potentiam, ſeu (ut ipſe 3. p. q. 27. a. 2. c. loquitur;) obnoxietatem peccandi originaliter: quis tamen concedet, ex potentia, bene inferri actum? Mala hæc Conſequentia eſt. In S. Michaele fuit potentia peccandi mortaliter: Ergo peccavit: Mala igitur & hæc erit. In Sanctiſſima Dei Matre fuit potentia peccandi originaliter. Ergo peccavit originaliter. Denique ex his ipſis verbis S. Doctoris, ſolidè confirmatur: eum, locis citatis, perpetuam Deiparæ à labe originali immunitatem, expreſsè profeſſum eſſe. Sic enim ar-

guo. Quo ſolo defectu Deiparæ puritatem, docet S.Doctor, eſſe Divina puritate, inferiorem; hic ſolus ei, ex mente S. Doctoris, tribuendus eſt. (Exceptio enim ejus, non debet extendi ultra hoc, quod ab eo ipſo excipitur:) Sola potentia ad peccandum originaliter, (fatente Bergomenſi,& inde argumentante,) docet S.D. puritatem Deiparæ eſſe puritate Divina inferiorem. Ergo Deiparæ, ſola potentia ad peccandum originaliter, ex mente S.Doctoris, tribuenda eſt. Confirmatur. Si hæc potentia deficiendi, reſtringetur ad peccandum actualiter, ſequetur omnes infantes baptiſatos fore Deipara puriores, utpote non ſolùm æquè, atque illa, à peccato originali & actuali immunes; ſed etiam non habentes potentiam peccandi: quam Deiparæ tribuit S.Doctor. Baptiſati enim non ſolùm, non habent amplius potentiam ad peccandum originaliter: ſed neque ad peccandum actualiter: quamdiu non habet ſufficientem rationis uſum. Neque obſtat: quod S. Doctor non dicat Deiparam ſemper fuiſſe immunem à peccato originali: nam neque dicit ſemper fuiſse immunem à peccato actuali: ex quo tamen nemo intulerit, S. Doctorem cenſuiſse,
quod

quod B. Virgo non ſemper fuerit immunis à peccato actuali. Ex quo etiam noſtra aſſertio confirmatur. His enim locis tam univerſaliter, dicit, S. Doctor. Deiparam fuiſſe liberam à peccato originali quàm ab actuali. Sed ab actuali dicit ſemper fuiſſe immunem: Ergo & ab originali; Præterea: Utroque loco, tantam puritatem Deiparæ S. Doctor tribuit, (ut non per aliquam culpam mortiferam aliquando contractam;) ſed per hoc ſolum, dicat eam, deficere ab adæquatione puritatis Divinæ; quòd habuerit potentiam ad peccandum: vel potentiam deficiendi, Ergo contra mentem ejus immunitas perpetua Deiparæ, hic aſſerta; ad peccatum actuale reſtringitur: cùm nulla alia puritatis Deiparæ limitatio, hic afferatur, niſi potentia deficiendi. Exceptio autem firmat regulam.

Tertium argumentum, & malè infert: & falſum aſſumit. Malè infert: quia ſic argumentatur. S. Anſelmus cenſebat Deiparam fuiſſe conceptam in peccato originali. Ergo & S. Doctor, eum explicans. Cur enim, non potiùs inferatur oppoſitum? ſic, v. g. Hoc S. Anſelmus, de puritate cenſuit Deiparæ, quod eum cenſuiſſe docet S. Doctor,

ctor, in explicatione ejus. At S.D.docet eum cenſuiſſe; Deiparam fuiſſe immunem à peccato originali & actuali: utpote fulgentem tanta puritate, qua ſub Deo nequeat intelligi major. Ergo hoc ipſum S. Anſelmus cenſuit. Falſum verò aſſumit: ut jam olim in 3. Sent. probavit: Antiquiſſimæ Patrum Carmelitarum Familiæ Doctor; P. Joannes de Bacone: multis ex S. Anſelmo teſtimoniis adductis. pro Immaculata Deiparæ Conceptione: & alii, qui libros de ea Materia ſcripſerunt: quos nunc non vacat deſcribere. Videat qui volet, Patrem Salaſar; & Granadum, & Hugonem Cavellum in 3. Sent. nunc obiter adverto: verba quæ ex S. Anſelmo contra Piam Sententiam adduci ſolent, non eſſe S. Anſelmi: ſed Collocutoris Boſii, ut jam pridem animadverſum eſt. Hinc etiam ipſi graviſſimi hoſtes noſtri Centuriatores; Centuria 11. c. 4. S. Anſelmum carpunt: eò quòd omnes in peccato eſſe mortuos, excepta Dei Genitrice, aſſerat.

Secunda ſolutio, non poteſt applicari verbis S. Doctoris: quia juxta eam, falſum continerent: non enim puritas Deiparæ per ſolam defectibilitatem à puritate Divina deficeret: ſed & per

hoc;

hoc; quòd maculam in ſua animatione contraxiſſet, omnibus venialibus graviorem. Confirmatur: quia, ex hac ſolutione, ſequeretur S. Doctorem ceu peculiare privilegium tribuere Deiparæ; quòd modò primùm in Conceptione Chriſti Domini fuerit à peccato originali & actuali immunis, qui aſt ante illud tempus ab eis immunis non fuerit: quod eſt contra fidem. Sit igitur concluſum: S. Doctorem locis citatis expreſsè profeſſum eſſe, perpetuam Deiparæ à labe originali & actuali immunitatem: utpote cujus à peccato puritas, ſola potentia deficiente, Divinæ ſit puritate inferior.

CAPUT SECUNDUM.

Oſtenditur: quòd Angelicus Doctor, perpetuam Deiparæ à labe originali immunitatem, implicitè docuerit; ex applicatione principiorum, & dogmatum ejus.

I. S. Doctor 3. p. q. 27. a. 2. in ſed con. allatis his S. Scripturæ verbis; Exodi ultimo; *Poſtquam cuncta perfecta ſunt, operuit nubes tabernaculum teſtimonii, & gloria Domini implevit illud*; ita

concludit. *Ergo Beata Virgo, non fuit ſanctificata niſi poſtquam cuncta ejus perfecta ſunt, ſcilicet corpus & anima.* Inde ita argumentor. In quo inſtanti perfecta ſunt Deiparæ cuncta; nempe corpus & anima; in eo Deiparam gloria Domini implevit; ſeu ſanctificavit. In primo inſtanti unionis Animæ cum corpore, perfecta ſunt, Deiparæ cuncta: nempe corpus & Anima. Ergo in primo inſtanti unionis, Deiparam gloria Domini implevit: ſeu ſanctificavit. Huic argumento favet S. Vincentius Ferrerius, qui ſerm. 1. de Nativ. ait: *Quando Corpus Beatæ Virginis fuit perfectè organizatum, & anima illi conjuncta per creationem, tunc altiſſimum ſanctificavit tabernaculum ſuum &c.* Et ſerm. 2. de Nativ. *Non credatis, quòd fuerit ſicut in nobis, qui in peccatis concipimur; ſed ſtatim, ac anima fuit creata: fuit ſanctificata: & ſtatim Angeli in cœlo celebrarunt feſtum Conceptionis.*

II. S. Doctor. 3. p. q. 27. a. 1. ait: *Rationabiliter creditur, quòd illa quæ genuit unigenitum à Patre; plenum gratiæ & veritatis, præ omnibus, aliis majora gratiæ privilegia acceperit.* Et q. eadem, a. 4. ſed con. dicit cum S. Auguſtino, *Deiparæ plus gratiæ collatum eſſe ad Vin-*

cen-

cendum omni ex parte peccatum, quia concipere & parere meruit eum, quem conſtat nullum habuiſſe peccatum: Et in 3. Sent. d. 3. q. 1. a. 1. ql. 3. ſed con. ait: *plus gratiæ B. Virgini collatum eſt quàm alicui ſanctorum*; & in C. *ſuper omnes alios ſanctos à peccatò purior fuit, veluti ſapientiæ Divinæ Mater electa in quam nihil coinquinatum incurrit*: & ibidem; q. 1. a. 1. ql. 2. ad 3. *ſub puritate quæ ſoli Homini Deo debeatur; maximam Virgo Mater debuit habere puritatem.* Subſumo. Sed aliquibus ſanctis, collata eſt perpetua immunitas à peccato originali & actuali, ut Angelis; & ex hominibus, quibuſdam collata eſt immunitas à peccato originali, ut Primis Parentibus: quæ etiam collata fuiſſet omnibus poſteris Adæ, eo non peccante: & aliquibus, collata eſt immunitas ab omni actuali: ut pueris tempeſtivè raptis. Ergo rationabiliter creditur, totam eam puritatem collatam eſſe Virgini Deiparæ, quæ collata eſt Angelis: & quibuſvis hominibus: cùm non dubium ſit, *plus ei gratiæ ad vincendum omni ex parte peccatum datum eſſe, quàm alicui ſanctorum*; quomodo vero, data ei eſſet, gratia copioſa ad vincendum omni ex parte peccatum, ſi non eſſet

eſſet data ad vincendum originale? Neque dicatur S. Auguſtinum, loco à S. Doctore citato à Deipara tantùm actuale peccatum excluſiſſe: non inquam dicatur id: Nam Auguſtinus toto illo libro, tractat de peccato in communi: & contra Pelagianos contendit: nullum eſse ſine peccato: etiam infantes: quia nimirum concipiuntur in originali. Cùm ergo univerſaliter eximat ab omni peccato Deiparam, à quo non eximit infantes; patet: quòd eam etiam ab originali eximat: maximè, quòd, ſi de ſolo actuali S. Auguſt. loqueretur, verba ejus fallerent: cùm conſtet non ſolam Deiparam, ſed multos alios peccato actuali caruiſse: & tamen S. Auguſtinus de ſola Virgine Matre, nolit habere quæſtionem, cum agitur de peccatis. Ratio quoque S. Auguſt. convincit, eum agere, de omni ſimpliciter peccato. Ideo enim negat; Deiparam habuiſse peccatum: quia meruit concipere Chriſtum, qui peccatum non habuit. Si ergo hæc Conſequentia valet; Chriſtus non habuit peccatum veniale: Ergo neque Mater ejus; valere debebit, & hæc. Chriſtus non habuit peccatum originale: Ergo neque Mater ejus: quam ferè ipſam

con-

conſequentiam, idem S. Auguſt. l. 5. contra hæreſes in perſona Chriſti loquens, infert: *Si Mater mea Manichææ, potuit inquinari: cùm ipſam facerem: potui & ego inquinari; cùm ex ea naſcerer*. Confirmatur primò. Cùm S. Doctor. 3. p. q. 27. a. 2. ad 2. verbis S. Anſelmi reſpondet; vel docet puritatem Deiparæ ſolius Chriſti puritate inferiorem eſſe; vel non: ſed intelligit eam eſse inferiorem puritate Angelorum & primorum parentum ante lapſum. Si primum; Ergo a Deiparæ anima excludit omnem maculam, quam excluſit ab Angelis, & primis parentibus, ante primum lapſum. Si ſecundum, falſum erit; *ſub puritate Chriſti maximam puritatem fuiſſe Deiparæ*: & argumenti ex S. Anſelmo objecti nulla apparet ſolutio. Certum enim eſt Deiparam non habere puritatem proximam puritati Chriſti, ſi ea puriores ſint omnes Angeli; & homines in ſtatu innocentiæ, & ſi, æque ac illa, ſint puri omnes infantes baptiſati: niſi, etiam hi, dicantur habere puritatem qua ſub Deo vel Chriſto nequeat intelligi major.

Confirmatur ſecundò. Mater Dei ſuperior erat Angelis, quantum ad digni-

gnitatem, ad quam divinitus eligebatur 3. p. q. 30. a. 2. ad 1. Ergo, cùm *unicuique à Deo detur Gratia; ſecundùm hoc ad quod eligitur*; 3. p. q. 27. a. 5. ad 1. data eſt ei, in primo ſuæ animationis inſtanti: ut data eſt Angelis, & primis parentibus tantò perfectior; quantò ejus maternitatis dignitas, ad quam electa: concipiebatur, fuit ſublimior omnium Angelorum dignitate. Confirmatur tertiò. S. Doctor: 3. p. q. 27. a. 5. ſic argumentatur: *Quantò aliquid magis appropinquat principio in quolibet genere, tantò magis participat effectum illius principii. Virgo Beata propinquiſſima fuit principio Gratiæ, Chriſto: Ergo maximè participavit gratiam Chriſti*. Eodem modo licebit ſic argumentari. Quò aliquid magis appropinquat principio omnis puritatis, eò ab omni macula, immunius eſt. Virgo Beata, fuit puritatis principio propinquior, omnibus Angelis & hominibus. Ergo etiam fuit eis omnibus ab omni macula immunior. Cùm igitur, Angeli boni ſemper, & primi homines, initio ſuæ creationis, & aliquandiu poſt, fuerint immunes, à peccato originali & actuali, multò magis Virgo Beata, fuit ſemper ab omni ejuſmodi peccato immunis.

III. S. Doctor 3.p. q.28. a.1. ad 4. ſic argumentatur; *Virtus Divina cum ſit infinita, ut non eſt determinata ad unum effectum; ita non eſt determinata ad modum producendi quemcumque effectum. Ergo ut virtute Divina fieri potuit: ut primus homo de limo terræ formaretur; ita fieri potuit ut Chriſtus de Virgine naſceretur.* Sic ego., ex eodem S. Doctoris principio inferam: Igitur ut virtute Divina, & Gratia, ex pura ejus liberalitate fluente, potuere primi homines creari in gratia: ita in eadem per merita Chriſti obtenta, potuit, concipi Virgo Deipara. Quia ergo quidquid nobis vera ratione melius occurrit: hoc ſcire debemus (ait S. Auguſt. 3. de lib. arbit. c. 5.) feciſſe Deum; tanquam bonorum omnium conditorem, (quod ipſum confirmat libro 1. contra adverſarium legis, & Prophetarum c. 14.) & quia *Natura facit quod melius eſt; & multò magis Deus:* (ait S. Doctor 1. p. q. 47. a. 3.) & quia, *optimi agentis eſt producere totum effectum ſuum optimum, ſaltem per ordinem ad totum* (ut ibidem dicitur, a. 2. ad 1.) *& quia capacitas humanæ naturæ ſecundùm ordinem potentiæ naturalis à Deo ſemper impletur:* ut ait idem 3. p. q. 1. a. 3. ad 3. ideo rationabiliter creditur

Deum

Deum totam capacitatem, & exigentiam Matris Dei implevisſe: & , uti conveniebat ; eam in primo inſtanti animationis ſanctificaſse per gratiam infuſam propter merita Filii olim ex ea naſcituri.

IV. Idem S. Doctor 3.p. q.27. a.1. ad 2. ſic argumentatur. *Deus potentiam ſuam non alligavit: quin aliquibus ex ſpeciali privilegio, Gratiam ſuam conferre poſſit: antequam naſcantur ex utero. Ergo eam contulit Deiparæ antequam naſceretur ex utero*: tum licebit ex mente S. Doctoris ſic argumentari. Deus ex ſpeciali privilegio gratiam ſuam poteſt conferre animæ, in primo inſtanti unionis ejus cum corpore: ut de facto contulit animabus primorum parentum. Ergo eandem contulit Deiparæ: vel ſic: Deus, ex gratia Chriſti, poteſt, non tantùm contracta peccata remittere: ſed etiam à contrahendis præſervare: (nam, ut alia omittam;) in Milevitano Concilio, eſt definitum: ut refertur de conſecratione, diſt. 5. c. placuit. *Quicunque dixerit, Gratiam Dei, quâ per Jeſum Chriſtum juſtificamur, ad ſolam remiſſionem peccatorum commiſſorum valere, non etiam in adjutorium, ne committantur; anathema ſit*. Ergo à

contrahendo in anima peccato Originali præſervavit ſuam Matrem.

V. Idem ibidem a. 1. ſic argumentatur: *Eccleſia Romana celebrat Nativitatem Deiparæ. Ergo Beata Virgo in ipſa ſua Nativitate fuit ſancta. Ergo ejus Nativitas fuit immunis à peccato Originali.* An ergo contra mentem ejus ſic argumentabor? Eccleſia Romana, imò tota Eccleſia Catholica celebrat ſolemniter, ornat indulgentiis & privilegiis, Conceptionem Deiparæ: Ergo Conceptio Deiparæ per Gratiam Chriſti fuit immunis à peccato tunc contrahibili. Confirmatur primò: Idem S. Doctor 2. 2. q. 10. a. 12. ait: *Dicendum quòd maximam habet authoritatem Eccleſiæ conſuetudo, quæ eſt omnibus æmulanda, quia & ipſa doctrina Catholicorum Doctorum ab Eccleſia authoritatem habet: unde magis ſtandum eſt authoritati Eccleſiæ, quam Auguſtini vel, Hieronymi vel cujuſcunque Doctoris.* Confirmatur ſecundò. S. Doct. ſic argumentatur ibidem: *Sancti aliqui nati ſunt ſine labe originali: Ergo & Deipara eſt ſine ea labe nata.* licebit ergo ſic argumentari. Omnes Angeli & primi parentes in ſtatu innocentiæ fuere immunes à peccato originali & Actuali. Ergo & Deipara.

VI.

VI. *B. Virgo Maria vera æſtimatione à quibuſvis generalibus excipitur* : ait S. Doctor 3. p. q. 30. a. 2. ad 2. & ſpecialiter; q. 35. a. 6. ad 1. excipitur à maledictionibus ex peccato Evæ in omnes fœminas per univerſalem propoſitionem derivatis. Quidni ergo ex mente ejuſdem excipiatur ab infectione perſonali culpæ originalis; quæ conſequentium maledictionum fuit fons? cùm præſertim ad indigentiam Redemptionis ſuffecerit ei, obnoxietas hujus contrahendæ infectionis: ut inferiùs oſtendetur.

VII. Idem S. Doctor 3. p. q. 31. a. 4. ad 3. ſic argumentatur. *A Criſto omnis debuit abeſſe immunditia: Ergo non debuit concipi ex fœmina, concipiente cum libidine*. Ego ex eodem Antecedente infero: Ergo non debuit concipi ex Virgine infecta peccato originali: cùm majus dedecus Filii Dei ſit, concipi, ex peccatrice & inimica Dei quàm ex fœmina ſanctè & meritoriè conjugio utente.

VIII. Idem S. Doctor 3. p. q. 31. a. 5. ad 1. & 28. à. 2. c. ſic arguit. *Chriſtus qui venerat corrupta reparare & purgare, nullam debuit Matri ſuæ corruptionem inferre. Ergo natus eſt de Virgine in partu per-*

permanente : &c ; Ergo non debuit Corpus Chriſti formari de carne , ſed de Sanguine . Ego ex eodem Antecedente infero : Ergo idem Chriſtus , qui venit ad dejiciendum regnum diaboli ; 3.p.q.36. a.2. ad 3. & qui venit ad excludendam poteſtatem ejuſdem diaboli ; 3.p.q.44. a.1. c. non debuit pati Matrem ſuam in ſervitute diaboli , vel ad momentum detineri : Confirmatur : non fuit conveniens : Chriſtum, Matris honorem, naſcendo diminuere : q.28.a.2. c. Ergo neque conveniens fuit : Chriſtum ; cùm poſset : Matrem ſuam non præſervare Gratia præveniente : à ſummo diabolicæ ſervitutis dedecore.

IX. Idem S.D. 3.p.q.34. a.3. c. ſic argumentatur . *Chriſtus perfectè ſanctificatus eſt , ut eſſet aliorum ſanctificator : Ergo non ſolùm habuit Gratiam in primo inſtanti ſuæ Conceptionis : ſed in eodem meritus eſt .* Dicam & ego , cum S. Doctore : Virgo Beatiſſima tantam Gratiæ plenitudinem obtinuit, ut eſset propinquiſſima authori gratiæ, & eum pariendo , quodammodo gratiam derivaret ad omnes , 3. p. q. 27. a.5. ad 1. Ergo Virgo , adeo propinqua authori gratiæ , per quam gratia ad omnes derivatur , habuit gratiam in primo inſtanti ſuæ animationis . X.

X. Idem S. Doctor 3.p.q.44. a.3.ad 3. & ſæpè alibi, ait: *Chriſtus communiter perfectiſſima opera faciebat: atque ideò quos ſanabat in corpore eoſdem ſanabat in anima*. Ergo(inferam ego) cùm Dei Mater eſset opus Dei perfectiſſimum; 1.p. q.25. a.6. ad 4. & 3. p. q.27. a.5. c. & ad 1. Chriſto principio Gratiæ propinquiſſima; rationabiliter dicitur: eam à Chriſto, tempeſtivo auxilio, in primo inſtanti, ejus animationis, præventam eſse: ne graviſſimæ ſuccumberet infirmitati, & morti.

XI. Idem S. Doctor, 3.p.q. 27.a.1. ad 1. ait: *ideò in Deipara prius fuiſſe animale, quàm ſpirituale: quia prius fuit ſecundùm carnem concepta, poſtea ſecundùm ſpiritum ſanctificata*. Ex quo ita argumentor.

Illam ſolam imperfectionem admiſit S. Doctor in Deipara, quæ ejus præceſſit ſanctificationem. Sola imperfectio concupiſcentialis Conceptionis ſecundùm carnem, præceſſit ejus ſanctificationem. Ergo S. Doctor in Deipara hanc ſolam imperfectionem admiſit: quòd ſit concepta concupiſcentialitèr ſecundùm carnem: ſeu quod, ut alibi loquitur, caro ejus concepta eſt in peccato originali, in ſenſu infra explicando:

do: non anima. Min. probt. Quod ſolum in Deipara fuit animale ante ſpirituale; hoc ſolum, ejus ſanctificationem præceſſit; ſolum concipi ſecundùm carnem, teſte S. Doctore ibidem, fuit in Deipara; animale ante ſpirituale. Ergo ſolùm concipi ſecundùm carnem, ſeu ſecundùm concupiſcentiam, præceſſit Deiparæ ſanctificationem.

XII. Idem S. Doctor, q. 28. a. 3. ait: *Læſio Virginitatis Deiparæ poſt partum, & derogat dignitati Chriſti: quem decuit eſſe Vnigenitum Matris, tanquam perfectiſſimum germen ejus; & injuriam facit Spiritui Sancto: cujus Sacrarium fuit uterus Virginalis: Ergo Beata Virgo fuit Virgo poſt partum.* Subſumo ego: at multò magis, macula ſervitutis diabolicæ, & inimicitiæ Dei, vel ad momentum permanens in Deipara, derogat dignitati Verbi Incarnati: (quod, uti puriſſimum, decuit ex Matre puriſſima: uti liberrimum, & ingenuiſſimum, à ſervitute diaboli liberrima concipi:) & injuriam facit Spiritui Sancto: quaſi is, non potuerit, vel noluerit; à ſuo Sacrario, maculam ſummè ignominioſam, præveniente Gratia, arcere. Ergo, quas ob cauſas Deipara fuit ſemper Virgo; ob eaſdem fuit ſemper ab omni

cap-

captivitate diaboli, & inimicitia Dei liberrima. Confirmatur. *Talis debuit eſſe formatio Corporis Chriſti, ut Spiritum Sanctum deceret*: 3. p. q. 33. a. 1. ad 4. Ergo talis debuit eſſe formatio Sacrarii Spiritus Sancti, ut eum ipſum deceret.

XIII. *Ille ſolus* apud S. Doctorem, 3. p. q. 34: a. 1. ad 2. *natus eſt veraciter ſanctus, qui ex commiſtione copulæ carnalis conceptus non eſt*: Ergo apud eum aliud eſt concipi ſanctum, aliud talem per Gratiam effici. Ergo cum alicubi negat, Deiparam fuiſſe ipſa ſua Conceptione ſanctam; non negat, Sanctam effectam per Gratiam præſervantem: ſed ſolum negat, ſanctam fuiſſe ex vi, & modo Conceptionis.

XIV. *Ubi eſt plenitudo lucis ibi habitudo ad tenebras non remanet*: in 3. d. 3. q. 1. a. 2. ql. 3. ſed con. 2. &; *Nulla eſt conventio Chriſti ad Belial*. 3. p. q. 27. a. 4. c. Ergo in Deiparæ animæ, nulla eſt habitudo ad principem tenebrarum: ne neceſſe eſſet Chriſto habere conventionem cum ea matre, quæ aliquando Belial captiva eſſet.

XV. S. Doctor tribuit Deiparæ corporis incorruptionem, & evectionem ſuper omnes puras creaturas in gratia & gloria. 3. p. q. 27. a. 5. ad. 2. Ergo non

eſt

eſt dubitandum, quòd eandem agnoverit liberam à peccato originali: memor à communi tributo Regum, decreto Chriſti Matth. 17. v. 25. liberos eſſe debere filios: & multo magis Matrem.

CAPUT TERTIUM.

Oſtenditur S. Doctor hoc ipſum implicitè profeſſus in argumentis, quibus omne peccatum arcet à Deipara, 3. *p.* *q.* 27. *a.* 4.

QUatuor ex hoc articulo, pro Deiparæ à labe originali præſervatione eruuntur argumenta: quæ, quia jam prolixè à noſtris Theologis expenſa ſunt; breviter referre ſufficiet. Primum ibi S. Doctoris argumentum eſt. *B. Virgo non eſſet idonea Mater Dei ſi aliquando peccaſſet: quia honor Parentis redundat in prolem, ergo nunquam peccavit.* Subſumo ego: ſi Anima B. Virginis vel ad momentum habuiſſet peccatum originale; verè aliquando peccaſſet. Ergo, vel nunquam illud habuit; vel ſi habuit; non fuit idonea Mater Dei, vel ſic argumentor. Majus redundat dedecus

in Filium Dei ex peccatò originali, quà eſt animæ & perſonæ infectivum, quàm ex peccato actuali præſertim veniali. Sed propter dedecus venialis peccati, juxta S. Doctorem, B. Virgo non foret idonea Mater Dei; Ergò juxta eundem multo minus foret idonea propter peccatum originale. Major probatur. Majus redundat dedecus in Filium, ex peccatò, quod ex ſe natum eſt transfundi in prolem, quàm ex peccato quod ex lege Divina, nulla ratione transfundi poteſt in eandem. Sed peccatum Originale, ex ſe natum eſt transfundi in prolem, peccatum verò veniale non poteſt, ex lege Divina transfundi in prolem. (Ezech. 18. Filius non portabit iniquitatem Patris ſui) Ergo vera Major.

Secundum S. Doctoris argumentum eſt. *B. Virgo habet ſingularem affinitatem cum Chriſto qui ab ea carnem accepit. Ergò in ea nullum fuit peccatum.* Ex quo ita arguo. Inconveniens eſt, affinem, conſanguineam, Matrem Dei, habere aliquid quod Filii cum Matre unitatem & amorem minuat: (ut minuit peccatum veniale:) Ergo multò inconvenientius eſt, affinem, conſanguineam Matrem Filii Dei habe-

be-

bere id, quòd Filii cum Matre unitatem & amorem tollat: uti tollit peccatum Originale.

Tertium ejus argumentum eſt. *In B.Virgine Sapientia Dei modo perfectiſſimo habitavit. Ergo, ut dignum fieret habitaculum Sapientia Dei, in quam nihil coinquinatum cadit, eam modo perfectiſſimo purificavit.* at, (addo ego) modus perfectiſſimus purificandi eam; eſt, præſervatio ejus, non ſolùm ab actuali peccato; ſed & à macula originali: in cujus contrahendæ maximo verſabatur periculo: Ergò eam, ab omni omninò macula, etiam originali, præſervavit. Confirmatur: Perfectiùs purificati ſunt à peccato veniali qui ab eo ſunt præſervati, ut nunquam illud commiſerint; quàm quibus, ejus culpa & pœna remiſſa eſt. Ergo perfectiùs à culpa Originali purificati ſunt; qui ab ea ita ſunt præſervati, ut nunquam illam contraxerint; etſi in ejus contrahendæ certiſſimo verſarentur diſcrimine, quàm qui poſt illam contractam ſunt ſanctificati. Ergo cùm Sapientiæ Dei habitaculum, juxta S. Doctorem, modo ſit perfectiſſimo purificatum, eſt etiam per Gratiam Redemptoris, à culpa

originali, juxta, atque actuali, præſervatum.

Quartum S. Doctoris argumentum eſt. *De B. Virgine dicitur. Tota pulchra es, & macula non eſt in te. Ergo in ea, nullius fuit peccati macula.* Ex hoc ita arguo. Cujus Animæ pulchritudo, teſte S. Doctore leviſſimam peccati venialis labem, neque ad momentum compati potuit; hæc præſumenda eſt, ex mente ejuſdem, nec ad momentum, contraxiſſe labem, totaliter ejus deturpativam. B. Virginis pulchritudo, juxta S. Doctorem, compati nec ad momentum potuit, leviſſimam peccati venialis labem. Ergo præſumenda eſt, ex mente ejuſdem, nec ad momentum contraxiſſe labem, ejus totaliter deturpativam. Sed macula peccati originalis, eſt talis. Ergo ex mente S. Doctoris, præſumendum eſt: quòd eam neque ad momentum pulchritudo Deiparæ pati potuerit. Confirmatur: Quia ſi Anima & Perſona Deiparæ, pro aliquo inſtanti durationis, haberet culpam Originalem; non poſſet dici Deipara tota pulchra: & ſine macula: imò pro aliquo tempore, deberet dici tota non pulchra: & tota maculata: quod ad-

mo-

modum inconveniens eſt. Denique cùm peccatum originale, teſte S. Thoma ſit quodammodo actualium peccatorum principium; in 2. d. 33. q. 1. a.3. ad 1. & cauſa; q.4. de malo: a.8. ad 2. in quo, virtute præexiſtunt, omnia Peccata actualia; 2. 2. q. 82. a. 2. ad 1. quis ſibi poteſt perſuadere, S. Doctorem, cenſuiſſe; quòd Deiparæ Anima habuerit tale peccatum, in quo virtute præextiterint omnia peccata actualia: à qua ille tam ſtudioſè & tot collectis rationibns etiam leviſſimam, venialis peccati labem amoverit; & cujus puritatem, ab æqualitate puritatis Divinæ ſola potentia deficiendi diſcreverit?

Accedit quod tantam vim hujus argumenti, authoritati S. Auguſtini, innixi; agnovit Ariminenſis: in 2. d. 30. q. 2. a. 1. ad finem: ut docuerit; eos, qui dicunt Beatiſſimam eſſe in peccato originali Conceptam, conſequenter concedere debere, (ut de facto concedit ipſe) aliquod eam habüiſſe peccatum actuale, a qua aſſertione Piiſſimus Angelici Doctoris intellectus ſemper abhorrebat.

DISTINCTIO SECUNDA.

Oſtenditur S. Doctor nullibi quidquam contrarium docuiſſe, piè ſentientibus, de B. Virginis Deiparæ, à labe Originali, per Chriſti Gratiam præſervatione.

CAPUT PRIMUM.

Prænotantur quædam, ex Cajetano & Medina: quibus palam fiat; S. Doctorem, nullibi Piæ Sententiæ de Immaculata Deiparæ Conceptione adverſatum eſſe.

Piè ſentientium, de Immaculata Deiparæ Conceptione; eſt Concluſio. B. Virginem Deiparam, etſi non virtute Spiritus Sancti, ſed modo ordinario atque ideo cum carnis contagio, & conſequenter cum obnoxietate contrahendi in anima peccati originalis, conceptam; primo inſtanti ſuæ animationis, Gratia Chriſti ſanctificante ita præventam eſſe, ut ma-

cula

cula peccati originalis nunquam Animam & Perſonam Ejus infecerit.

Huic ſententiæ & Concluſioni, nunquam contradixiſſe S. Doctorem priuſquam probem; operæ pretium facturum me arbitror: ſi quæ Eminentiſſimus Cardinalis Cajetanus, idemque doctiſſimus Angelici Doctoris interpres, opuſculo de Conceptione B. Virginis Leoni X. dicato, circa modum loquendi Piæ ſententiæ tradidit; in medium, etſi aliquantum contracta, adduxero. Ait ergo c. 2. & 3. *B. Virgo, dupliciter poteſt dici immunis ab originali peccato. I. ut preſervata ſit totaliter, ab Originali peccato; ita quòd exempta fuerit, ab omnibus ad dictum peccatum ſpectantibus. Nam cùm anima alicujus hominis incurrit Originale peccatum; non ſolùm macula Originalis peccati contrahitur. ſed in primo inſtanti, in quo anima talis infunditur, prius ſecundùm ordinem nature, caro, cui anima infunditur, eſt infecta: utpote genita ex commiſtione: & ideò anima que infunditur illi carni, contrahit maculam in ſeipſa Originalis peccati; quia infunditur carni infecte: neque ſolùm maculam ex carnis infectione contrahit Perſona ita genita, ſed etiam reatum clauſe celi janue, fa-*

mitem peccati, & pœnam mortis temporalis: ita quod caro cui infunditur anima, ſit; in qua fundatur ratio, non potentia contrahendi peccati Originalis; ſed ratio contracti in propria perſona debiti, ad contrahendum in anima rationali peccatum Originale, & quoad maculam, & quoad reatum pœnarum.

Secundò: ut B. Virgo, per infuſionem Gratiæ perſonalis, ſit præſervata, non ab infectione carnis, nec à debito contrahendæ in propria perſona illius maculæ; nec à fomite & pœnalitatibus temporaneis; ſed à ſola macula peccati Originalis (quatenus ſcilicet eſt infectiva Animæ & Perſonæ,) *& iis, quæ ab ea ſunt inſeparabilia: ut eſt reatus æternæ pœnæ damni.* Inter hæc, magnum eſſe diſcrimen; docet idem ibidem: eò quòd hac ſecunda via præſervationis Deiparæ à labe originali; Explicatur 1. quomodo Deipara fuerit intra numerum hominum, indigentium Redemptore, & defacto redemptorum: & per mortem Chriſti in cœlum inductorum, tùm quia, juxta hanc viam, habuit carnem infectam, cum fomite & temporaneis pœnalitatibus, ob carnis infectionem contractis; tum quia juxta eandem, habuit debitum

con-

contrahendæ in anima & perſona ſua, maculæ Originalis peccati, niſi Gratia Redemptoris pro primo inſtanti animationis muniretur: atque ideò egebat futuro remedio, per Incarnationem, & mortem Domini Jeſu Chriſti exhibendo.

Explicatur ſecundò ſingularis prerogativa Chriſti: nam in hac via, ſolus ille, conceptus eſt Sanctus, ex vi & natura ſuæ Conceptionis, ſeu, (ut alii loquuntur) ſoli illi ſanctitas non erat aliunde adſcita; ſed naturalis: tum ex duarum naturarum unione in Divina Hypoſtaſi: tum jure ipſo naturalis conceptionis, quatenus Spiritus Sancti virtute genitus eſt; adeo ab omni culpa immunis & liber, ut ſi per impoſſibile, unio Hypoſtatica Chriſtum non redderet ab omni culpa liberum; redderet eum talem, ipſa conceptionis ejus ratio: (ut infra ex S. Anſelmo patebit:) quod Deiparæ ordinario modo conceptæ non convenit, deinde; Deipara concepta eſt, cum infecta carne, & proinde fundante debitum cuntrahendæ maculæ perſonalis; niſi Gratia accelerata impediviſſet, infectæ carnis redundantiam, in animæ infectionem: cùm tamen

Chriſti caro ex Virgine concepta, parem habuerit puritatem, puritati carnis, in qua primi homines conditi ſunt.

Explicatur 3. quomodo Gratia Chriſti ſanctificans habuerit rationem Gratiæ mundativæ & redemptivæ. Nam quatenus a Deipara tollebat debitum naturale contrahendæ in propria perſona maculæ; liberavit eam, non à macula actu habita; ſed a debita haberi, ex propria carne taliter ſuſcepta: & in ejuſdem carnis infectione inchoata. Horum nihil in 1. via explicari poteſt: quomodo enim Redemptore indiguerit, quæ fuerit extra omne periculum captivitatis? quomodo non deroget dignitati Chriſti, cujus conceptio, æquè excludat infectionem carnis, & debitum contrahendæ in anima maculæ; ut excluſit Conceptio Chriſti? Hæc ferè Gajetanus.

Eadem ferè dicit Bartholomæus Medina in 3. p. q. 27. a. 2, circa primam Concluſionem: *Sciendum* (inquit) *eſt: in Originali peccato aliquid eſſe: quod ad ejus eſſentiam pertinet: ut macula & culpa: alia verò, quæ antecedenter & conſequenter ſe habent ad illud: qualia ſunt debitum in anima contrahendi hoc peccatum: fomes peccati: occluſio janua cœ-*

le-

leſtis : indigentia Redemptoris : neceſſitas peccandi, niſi per Gratiam Dei adjuvemur : corporis mortalitas, &c. & mox concludit : *concedendum eſſe, quòd B. Virgo contraxit debitum & periculum contrahendæ culpæ Originalis, ejuſque aliquos effectus : quia non fuit concepta ex Spiritu Sancto, ſed modo ordinario : quali quicunque concipiuntur, ex vi ipſius Conceptionis, habent debitum dicti peccati, eiuſque effectuum. Neque* (inquit) *injuſtum eſt, à non habente maculam perſonalis culpæ, ob ſolum debitum, ſubjici aliquem talibus pœnalitatibus ; tum quia mediatio maculæ perſonalis, etſi ordinaria, non tamen ita neceſſaria ſit ; ut impedita macula, oporteat impediri conſecutionem aliorum : ſufficit enim, quòd omnium horum communis radix, ſcilicet infecta caro, ſit in inſtanti illo ; quo anima infunditur infectæ carni : tum quia non eſt omninò extra propriam culpam Originalem ; qui in proprio debito, & initio, illam habet*. Hactenus Medina. Quibus prænotatis.

Dico : Angelicum Doctorem, nullibi negaſſe ; Beatiſſimam Dei Matris Animam, fuiſſe præſervatam per Gratiam Christi, à culpa Originali : non ſumpta initiativè, vel ſecundùm ea,

quæ antecedant animationem: ſeu quatenus eſt infectiva carnis, cum obnoxietate transfundendæ in animam maculæ, niſi hæc tempeſtiva Gratiæ Sanctificantis infuſione protegatur, ſed ſumpta eſſentialiter: ſeu quatenus eſt infectiva Animæ & Perſonæ. Hæc ut probem; ſit.

CAPUT SECUNDUM.

Aſſertur prima Probatio: deducta ex titulis quæſtionum à Sancto Thoma, aliiſque veteribus Theologis, in hac Materia propoſitarum.

MOveor Primò. Quia alius erat ſtatus quæſtionis, in hac materia, Theologorum coætaneorum S. Doctoris; ab eo, qui nunc eſt. Hujus ævi quæſtio eſt: *An Deipara per Gratiam Chriſti, in prima ſui animatione acceptam, ſit præſervata à peccato Originali, Animæ Perſonæque ejus infectivo.* Illorum verò quæſtio erat: *An B. Virgo, ex vi, & natura ſuæ propagationis, concepta ſit ſine peccato Originali.* id eſt; cùm tali in eam transfuſione juſtitiæ Originalis, vel gratiæ, tali propagationi debitæ; qualis in omnes homines

fuiſ-

fuiſſet; ſi Adam non peccaſſet. Orta enim hæc eorum diſputatio erat, ex verbis Magiſtri Sent. in 3. d. 3. ita dicentis. *Credi oportet, juxta Sanctorum atteſtationis convenientiam, Carnem Verbi, priuſquam conciperetur, fuiſſe peccato obnoxiam, ſicut reliqua Virginis caro: Spiritus Sancti operatione mundatam; ita, ut ab omni contagio immunis, uniretur Verbo. Mariam quoque totam, Spiritus Sanctus præveniens, à peccato prorſus purgavit &c.* Horum verborum occaſione, Theologi veteres, ut explicarent, qua ratione, Caro Chriſti in Deipara fuerit obnoxia peccato, non autem in Chriſto; multas quæſtiones, de ſanctificatione Deiparæ, quarum nunc nullus eſt uſus, inſtituerunt.

Primò quærebant: *An B. Virgo ſanctificata fuit ante conceptionem Carnis: ſeu in Parentibus.* (Ita proponit Alenſis 3.p.q.9. membro 2.a.1. & alii:) & concludebant negativè. Quia non potuit priùs ſanctificari, quàm eſſet: cùm ſanctificari ſupponat eſſe. 2. Quia conditio ſpecialis perſonalis, non tranſit in prolem, niſi ſit ad naturam corporalem pertinens, qualis non eſt ſanctitas perſonalis parentum, 3. Quia B. Virgo, ante ſui Conceptionem, in pa-

movente, ſecundùm inordinationem fomitis, vel libidinem, non poteſt eſſe ſanctus, & ſine peccato: *quomodo enim peccatum non fuerit, ubi libido non defuerit?* ait S. Bernardus. Non potuit ergo B. Virgo in activa ſui conceptione ſanctificari: quia actio conceptiva ejus, non potuit eſſe transfuſiva in prolem ullius ſanctitatis: non perſonalis; quia hæc non eſt transferibilis in prolem carnaliter genitam, cùm talis ſanctificatio non reſpiciat carnem, ſed mentem: nec naturæ; quia perfecta naturæ curatio ad perfectionem gloriæ pertinet.

Tertiò quærebant: *An B. Virgo ſanctificata fuerit poſt Conceptionem ante animæ infuſionem:* (ut proponit Alenſis) vel: *An Caro B. Virginis fuerit ſanctificata ante animationem:* ut proponit S. Bonaventura d. citata q. 1. vel: *An B. Virgo fuerit ſanctificata ante animationem:* ut proponit S. Doctor in ſent. & in ſumma; Et quidem potuiſſe B. Virginem ita ſanctificari, docebant omnes: & probabant: 1. Quia, potuit Deus conceptum ſemen à morbida qualitate purgare: & ita præſervare, ne inficeret: ſuſpendendo ſuam actionem, quantùm ad

hanc

hanc morbidam qualitatem tantùm, ſine cujus actione nihil poſitivum fieri poteſt. 2. Potuit Deus tollere omnem fervorem libidinis, unde illa morbida qualitas generaretur. 3. Etſi in ſemine transfuſo fuiſſet fomes: potuit adhuc Deus illum ante animationem extinguere: & ſic corpus de ſemine formatum à fomite, & ab omni morbida qualitate penitus purgare: quo purgato, anima infuſa nullam contraheret maculam. His rationibus inductus Gabriel, in 3. q. 1. a. 2. ait: hanc poſſibilitatem à nemine ſanæ mentis negari poſſe. Eandem admittunt S. Bonaventura, & S. Doctor. in 3.d.3.q.1. a. 1. ql. 1. C. & peculiariter coævus S. Thomæ Theologus, Thomas Argentinas, Ordinis Eremitarum D. Auguſtini: cujus verba, quia ad meum propoſitum plurimum faciunt, integra refero. In 3. Sent. d. 3. q. I. ita concludit: *Prima Concluſio eſt: quòd Deus, potuit Virginem Matrem præſervare ab Originali culpa, &c. Probo ſic: Deus potuit ſemen, quo Virgo propagata eſt, præſervare à qualitate morbida, ex cujus connexione, fœtus inficitur originali macula. Ergo potuit Virginem præſervare à tali macula. Conſequen-*

tia

tia patet: quia præventa cauſa, prævenitur effectus, ut enim in paradiſo, fuiſſent geniti homines ſine Originali peccato, ob puritatem ſeminis, & carentiam huius morbidæ qualitatis: ſic &c. Antec. probo: quia virtute Divina, prius poteſt ſeparari à poſteriore: maximè ſi ipſum prius, eſt entitas ſimpliciter abſoluta: ſed ſemen, eſt naturaliter prius illa morbida qualitate, contracta ex peccato primi hominis: & eſt Entitas ſimpliciter abſoluta. Ergo &c. Confirmatur. Major èſt connexio naturæ ad proprium ſuppoſitum; quàm humani ſeminis, ad morbidam qualitatem. Sed Deus poteſt humanam naturam ſeparare à proprio ſuppoſito. Ergo &c. En quàm evidens argumentum eſt; Temporibus S. Thomæ Doctores, de Immaculata Conceptione Deiparæ, longè aliter fuiſſe loquutos, quàm nunc loquamur: ſiquidem nunc loquimur de præſervatione à labe originali, per infuſam gratiam, in primo inſtanti animationis; tunc autem, loquebantur Doctores de præſervatione Deiparæ ab ea labe, per ſeminis depurationem à morbida qualitate, quam poſſibilem fuiſſe, multi afferebant, & cum eis S. Doctor. Major erat

dif-

difficultas, de facto. Erant enim qui tuerentur; Beatiſſimam, eſſe præſervatam à labe originali, per dictam ſeminis à morbida qualitate depurationem: uti, loco citato, docebat Argentinas: & è Seraphica familia Guillermus Vorillo: qui, in 3. ſent. d. 3. q. un. ante Concluſionem ſecundam, docet: *Beatiſſimam, in utero Matris tripliciter fuiſſe ſanctificatam: primò, in carne, ante animæ infuſionem: à corruptione ſcilicet vitioſa. Secundò in animæ infuſione. Tertiò in alicujus virtutis uſu & exequutione*. Primum punctum qui docebant, movebantur primò authoritate S. Anſelmi dicentis; *Deiparam nitere debuiſſe ea puritate, qua ſub Deo non poſſet intelligi major*: & S. Damaſceni orat. de Nat. Mariæ; dicentis. *Natura gratiam antevertere auſa non eſt: ſed tantiſper expectavit, dum gratia fructum ſuum produxiſſet*. Deinde rationibus: tum quia poſſibile fuit, & congruum, ut Caro Deiparæ, crearetur in ea puritate; in qua Creata eſt caro primorum parentum: tum quia, non eſt minus potens virtus ſanctificans, quàm inficiens: cùm ergo caro potuerit infici ante animationem,

cur

cur non & ſanctificari? ſiquidem oppoſita fieri circa idem nata ſint: tum denique, quia quidam feſtum Conceptionis, qua ſignificantis ſanctificationem B. Virginis ante animationem, celebrabant: quos S. Bonaventura, non obſtante authoritate S. Bernardi, noluit ſimpliciter reprehendere: quia (inquit) *hæc ſolemnitas dicitur cæpiſſe Divina revelatione: quod ſi verum eſt, poteſt hoc feſtum celebrari: quia tamen non eſt authenticum; non tenemur credere; quia verò non contra fidem rectam, non tenemur negare*, Hæc ille. ubi locutum eſſe Seraphicum Doctorem, de Conceptione carnis ſanctificatæ ante animationem; patet ex toto proceſſu articuli illius jam citati. De eodem feſto ita intellecto, loquitur & S. Doctor 3. p. q. 27. a. 2. cùm ita argumentatur. *Quidam celebrant feſtum Conceptionis B. Virginis; ergo B. Virgo fuit in ipſa ſua Conceptione ſancta, & ideo ante animationem ſanctificata*. Fatetur ergo fuiſſe quoſdam, qui celebrarent feſtum Conceptionis B. Virginis, qua ſignificantis ſanctificationem ante animationem. Plures tamen doctiores, etſi faterentur B. Virginem ante ani-

ma-

mationem potuiſſe ſanctificari : de-facto tamen ita ſanctificatam negabant; Quia, ut corpus ante animationem non habet conditionem, per quam poſſit ordinari ad gloriam; ita nec conditionem, ut poſſit ordinari ad Gratiam: ſeu quia caro ante animationem, non eſt capax Gratiæ: conſequenter nec ſanctificationis, quæ fit per Gratiam. Ita Alenſis. In idem recidunt rationes S. Bonaventuræ; & S. Doctoris: quia ſanctificatio habet eſſe per aliquod donum gratuitum ſuperadditum, cujus ſubjectum non poteſt eſſe caro; ſed ſola anima. 2. Quia prius eſt animam uniri, quàm Gratiam Dei ſibi infundi. Si ergo Caro illa infecta fuit; ex ſua infectione nata erat animam culpa originali inficere. Ergo non eſt ſanctificata per Gratiam, niſi poſt unionem animæ ad corpus; 3. Quia ſequeretur B. Virginem eſſe conceptam virtute Spiritus Sancti: quod eſt contra fidem. Ita S. Bonaventura. Rationes S. Doctoris infrà afferentur.

Præter has quæſtiones, ſolum S. Bonaventuram comperi, quæſiviſſe: *An Anima B. Virginis ſanctificata fuit*

an-

ante contractum originale peccatum: quem ſequuti poſteriores Theologi ; quærebant : *An B. Virgo fuerit ſanctificata in infuſione animæ* : vel , ut loquitur Pelbartus, *in unione ad corpus* ; Ergò cùm hujus quæſtionis nullum veſtigium reperiatur apud S. Doctorem , etſi ei ignota eſſe non potuerit , ut pote S. Bonaventuræ coætaneo; eſt admodum veriſimile ; S. Doctorem , conſultò ab hac quæſtione abſtinuiſſe : contentum, ſuæ mentis de perfectiſſima Deiparæ ab omni macula immunitate , explicatione ; data in Primo Sententiarum : & ſolùm negaſſe : Deiparam per dictam depurationem naturæ , eſſe à labe originali præſervatam : etſi eam ita quoque præſervari potuiſſe ; docuerit .

* * *

CA-

CAPUT TERTIUM.

Aſſeritur ſecunda Probatio, ducta ex rationibus S. Thomæ: quibus in hac Materia utitur.

MOveor ſecundò. Quia ubicunque probat S. Doctor; B. Virginem Deiparam contraxiſſe peccatum Originale; non utitur iis argumentis: quibus nunc utuntur; qui eam probant non eſſe à labe originali præſervatam, per Gratiam Chriſti, animæ ejus, primo ſuæ unionis inſtanti, infuſam: ſed potiùs utitur iis argumentis: quæ ſolùm probant; parentes Deiparæ in B. Virginem non transfudiſſe juſtitiam; quam omnes parentes, non peccante Adam, tranſfunderent in prolem: vel certè; quæ probant, Deiparæ carnem, fuiſſe contagio peccati Adæ infectam, cum debito transfundendæ, in animam & perſonam, maculæ; niſi tempeſtivo Gratiæ Chriſti præſidio muniretur.

Primum probatur. Quia ratio, qua nunc utuntur, qui Piam Sententiam, de præſervatione Deiparæ per Gratiam, impugnant; hæc ferè uni-

ca eſt: Impoſſibile eſt uno eodemque inſtanti contrahere peccatum originale, & ſanctificari ab illo: ſeu uno, eodemque inſtanti, habere Gratiam, & carentiam illius: (aliæ rationes ſolùm pugnant, contra ſanctificationem corporis inanimati Deiparæ: non contra ejus animæ gratuitam præſervationem: ut infra patebit:) Atqui S. Doctor, nullibi utitur hac ratione: nullibi probat: nullibi concludit: Deiparam in ſui animatione caruiſſe Gratia, & habuiſſe maculam culpæ Originalis. Ergo aliud de Animatione Deiparæ ſenſit: quàm ſentiant illi, qui allàta ratione contra Piam ſententiam utuntur. Confirmatur hoc, teſtimonio Cajetani in Comm. 3. p. q. 27. à 2. *Tempore*, inquit, *S. Thomæ non quærebatur: an B. Virgo fuerit ſanctificata in inſtanti infuſionis animæ: omnibus communiter tenentibus; Beatiſſimam Virginem Conceptam eſſe in peccato originali: & ideò reprobantibus ſanctificationem carnis ante animationem*: & infra; hanc Concluſionem; *B. Virgo non eſt ſanctificata in animatione*: ait, *non doceri à S. Thoma, ſed Corollariè inferri*: notentur & expendantur verba hujus Commentatoris; & patebit; etiam

etiam ejus judicio, nunquam S. Doctorem quidquam ſcripſiſſe, contra Deiparæ à culpa originali præſervationem, per Gratiam Chriſti, in primo inſtanti animationis, Beatiſſimæ ejus animæ infuſam.

Secundum probatur. Quia, cùm S. Doctor probat, Deiparam in peccato Originali eſſe conceptam, utitur his rationibus; vel, quia in Parentibus ejus, non fuit curatum id, quod eſt naturæ: unde per actum naturæ propagationi deſervientem, non potuit ex eis ſancta proles concipi, ſed vitiata: propter vitium naturæ in eis remanens: in 3. d.3. q.1. a. 1. ql. 1. c. & ad 1. vel, quia ante animationem non erat capax Gratiæ ſanctificantis *ibidem*: cùm ejus ſubjectum ſit ſola creatura rationalis: 3. p. q.27. a.2. c. vel, quia non egeret Redemptore: ſi nunquam originali macula fuiſſet infecta: *ibidem*: vel etiam, quia hoc derogaret dignitati Chriſti: *ibidem*: vel; quia ſecus patuiſſet ei, ante Chriſti mortem ingreſſus in cœlum: *ibidem utrobique*: vel, quia concepta eſt communi humanæ propagationis modo; id eſt: ſecundùm concupiſcentiæ legem: fuitque in Adam non ſolùm

lùm ſecundùm corpulentam ſubſtantiam, quomodo in eo fuit etiam Chriſtus; ſed etiam ſecundùm ſeminalem rationem, ut ſæpè loquitur in 3. parte.

Quas rationes, non pugnare, contra gratuitam Deiparæ à labe Originali per Gratiam Chriſti præſervationem; facilè oſtendo.

Non pugnat prima; quia, hanc rationem, omnes veteres Theologi, ſolùm contra eos afferebant, qui docebant, Deiparam eſse ſanctificatam in parentibus; vel in uſu conjugii: vel ante animationem ipſius prolis; ut patet legenti Sanctum Thomam, Sanctum Bonaventuram, & Alenſem. Et certè, infuſio gratuita, gratiæ Chriſti, non pendebat à curatione vulneris naturæ; ut neque à diſpoſitione parentum; ut, vel ideò, manifeſtum ſit; per eam rationem ſolùm probari; parentes Deiparæ etſi ſanctos, non potuiſse ex vi ſuæ actionis, etſi ſanctæ, perſonaliter, & meritoriæ, transfundere in prolem ullam ſanctitatem.

Non ſecunda: Quia ſolùm pugnat contra ſanctificationem ante animationem; ut patet ex terminis.

Non Tertia: Quia S. Doctor, cautè & circumſpectè utitur hac ratione: ait enim: non fore neceſsarium Deiparæ Redemptorem, ſi Nunquam incurriſset maculam Originalis culpæ; quod factum fuiſset; non per negatam pro primo inſtanti animationis, Gratiæ infuſionem; ut docent, qui Piam Sententiam oppugnant; ſed ut ipſe docet; 3.p. q.27. loco maximè controverſo. *Si B. Virgo quocunque modo fuiſſet ante animationem ſanctificata*: Unde idem, ibidem, tam in c. quàm ad ſecundum ex hac ratione; *B. Virgo indiguit Redemptore*: hanc ſolam infert Concluſionem. *Ergo non fuit ſanctificata ante animationem*. Proceſsus enim argumenti hic eſt: *ſi Nunquam B. Virgo contagio Originalis culpæ inquinata fuiſſet, non indiguiſſet Redemptione, & ſalute per Chriſtum* ait ad ſecundum *Quocunque modo ante animationem B. Virgo ſanctificata fuiſſet; Nunquam contagio Originalis culpæ inquinata fuiſſet*: ait in c. *Ergo quocunque modo ante animationem B. Virgo ſanctificata fuiſſet; non indiguiſſet Redemptione per Chriſtum*. Ergo manifeſtum eſt negationem indigentiæ Redemptoris, intuliſse S.Doctorem, non ex præſerva-

vatione Deiparæ à labe originali, quam Pia ſententia tuetur, ſed ex qualicunque ſanctificatione Ejus, ante animationem. Cujus S. Thomæ diſcurſus & rationis efficacia, ut intelligatur; notanda ſunt verba Cajetani hìc paragr. Ad evidentiam. B. (inquit) *Virgo ſi à carne ejus animam ſuſceptura contagionis labes amota fuiſſet, uti amoveri potuit; fuiſſet concepta ſine peccato Originali, ſine ulla Chriſti gratia; ita quòd ex hoc ipſo, quòd anima ſua infuſa eſſet materiæ mundæ; Originale peccatum non contraxiſſet; etſi nulla ſuperappoſita fuiſſet gratia.* Hoc ſuppoſito, efficaciſſimè urget argumentum S.Doctoris. Nam ſi B.Virgo ſanctificata fuiſſet ante animationem; caro ejus eſſet ab omni infectione munda: quæ ſi munda eſſet; anima ejus infunderetur Materiæ mundæ: ſi autem infunderetur Materiæ mundæ; eo ipſo, ſine ullo auxilio Gratiæ, immunis foret à peccato Originali: ſi autem ſine ullo auxilio Gratiæ, immunis foret à peccato Originali, non indigeret Redemptore. Ergo, ab ultimo ad primum, non indigeret Redemptore, ſi ſanctificata eſſet ante animationem. At, contra præſerva-

tionem gratuitam; nihil procedit ea ratio: verè enim indiget medico: qui eo indiget, ut à morbo præſervetur: & perfectior redemptionis modus eſt præſ.rvativus, quàm curativus: certum enim eſt, perfectiùs participare Gratiam Redemptoris eum: qui ab omni peccato mortali præſervatus eſt; quàm qui multorum commiſſorum mortalium, per eandem, veniam obtinuit. Denique implicat in adjecto, indigere præſervari per Gratiam Chriſti, tempeſtivè infuſam, neque tamen indigere Redemptore.

Non quarta, ut patet, ex obſervatione Cajetani: primo capite, hujus diſtinctionis adducta. Per hoc enim ſolùm dignitati Chriſti derogatum iri, cenſet S. Doctor: ſi aliquis præter eum, ex vi ſuæ conceptionis; ideoque ſine indigentia Chriſti, eſſet ſanctus; quod fieret, ſi eſſet ex virtute S. Spiritus conceptus: quod aliqui hæretici, Deiparæ tribuebant: vel ſaltem; ſi conceptus eſſet ex Virgine, ſine conſortio viri: ſicut eſt conceptus Chriſtus; ſi denique non ſolùm anima, ſed neque caro ejus, ullam haberet infectionem, ex peccato Adæ fluentem; & in animam, extrahentem neceſſitatem con-

tra-

trahendæ maculæ ; niſi ea ſpeciali Gratia Chriſti præveniretur.

Non quinta ; Quia bene ſciebat S. Doctor : S. Joannem Baptiſtam, alioſque ſanctos Patres, etſi perfectè à labe originali & actuali purgatos, non eſſe ingreſſos cœlum ; quia pretium Redemptionis nondum erat ſolutum ; & quia decreverat Deus Chriſti Paſſionem futuram, acceptare ad remittenda peccata, non tamen remittere pœnam, niſi pretio redemptionis ſoluto; & ipſo Chriſto cœlos aſcendente. Ergo etiam optime ſciebat : Deiparam, etſi prçſervaretur à labe Originali, non fuiſſe niſi Chriſto prævio, cœlos ingreſsuram: ſiquidem æque debito contrahendi peccati, atque ipſi contracto originali peccato, cœli janua fuerit clauſa : ut ex Cajetano & Medina oſtenſum eſt. Majus ergo aliquid, ea ratio ſupponit : nimirum, B. Virgini reſtitutam naturæ fuiſſe integritatem, ex vi, ipſius Conceptionis: cujus reſtitutione tolleretur ab ea omnis obnoxietas ad peccandum : & conſequenter Redemptoris indigentia quo fieret ; ut ei cœli janua independenter à Redemptore, & lytri perſolutione patere deberet : ut patuiſſet Adæ po-

ſteris, ſi nec ille, nec hi peccaſſent.

Non ſexta: Quia, ex modo communi propagationis, potiùs carnem quàm animam inſici; inſert S.Doctor 3.p. locis infra citandis. Confirmatur. Quia S.Doctor, pro cauſa Immaculatæ Conceptionis de qua agit; nullibi affert infuſionem Gratiæ in primo inſtanti animationis: vel præſervationem per merita Chriſti obtentam: ſed longè alias. 1. eſt: redintegratio perfectionis naturæ. Ita enim loquitur in 2. d. 31. q. 1. a. 2. c. *Si defectus peccati Originalis, non traduceretur in aliquem; non poſſet id contingere. Niſi per Hoc;* (notetur tam univerſalis exceptio:) *quòd natura generantis perfectè redintegrata eſſet: non enim poteſt contingere: ut virtute deficientis naturæ aliquid in natura non deficiens generetur.* Premam hæc verba inferius: nunc ſufficiat: eam ſolam immunitatem à peccato Originali, Deiparæ à S. Doctore negari; quæ conſequatur virtutem naturæ; ſeu quæ fiat virtute generantis, in quo natura perfectè eſſet redintegrata. Secunda eſt: ſi Eva ſola peccaſſet; *quia* (inquit q. 4. de malo. a. 7. ad 4.) *Originale peccatum contrahitur, per virtutem moventem ad naturam humanam*

quæ

quæ eſt in ſemine maris : ſecundùm Philoſophum . 3. Si uterque parens, à fomite perfectè purgaretur . Ita docet in 3. d. 3. q. 1. a. 2. ql. 3. in fine . *Dicendum* (inquit) *quod ſi per impoſſibile, ponatur, B. Virginem poſt ſecundam ſanctificationem alium filium ex carnali copula concepiſſe, ille filius peccatum Originale habuiſſet, non ex parte Matris, ſed ex parte Patris : ſi verò ponatur patrem pari modo ſanctificatum fuiſſe, ut Beatiſſima Virgo in ſecunda ſanctificatione, ille filius peccatum Originale non habuiſſet*. Simile quid habetur, in 2. d. 32. q. 1. a. 2. in ſed con. ubi dicitur : *Si baptizatus concupiſcentiam fomitis non haberet, non generaret filios in peccato Originali*. Quod ipſum innuit ferventiſſimus S. Thomæ diſcipulus Ægidius Romanus, qui de hac quæſtione tractans, quod libeto 6. q. 20. docet. quòd, *ſi B. Virgo concepta fuiſſet, ſine labe Originali, debuiſſet etiam, S. Anna Mater ejus, ſine eadem labe concipi*. quarta. *Si Deus concupiſcentiam habitualem vel radicalem, ab aliquo parente tolleret: quod facere poteſt*; (ait in 2. d. 31. q. 1. a. 2. in fine : & in Secundo Scripto l. 2. d. 31. q. un. a. 4. ad 5. *tum enim, redintegraret penitus naturam : & ita geniti*,

ſine Originali naſcerentur . quinta , & frequentiſſima : *Si quis extraordinario modo conciperetur ; vel formaretur ex humana carne miraculosè ; non contraheret peccatum Originale* 1.2.q.81. a.4. in ſed con. & in c. *vel* (quod idem eſt : *) ſi in Adam eſſet , ſolùm ſecundùm corpulentam ſubſtantiam : non ſecundùm ſeminalem rationem ;* ideſt : *ſi deſcenderet ab Adam : nec ſecundùm materiam ab eo fluentem , ſed de novo creatam ; nec ſecundùm virtutem formantem , quæ dicitur ratio ſeminalis : quòd fieret ; ſi conciperentur ex digito , &c. vel ex ſola Virgine , ut conceptus eſt Chriſtus* . Huic rationi ultima phraſi explicatæ , tantùm tribuit S. Doctor ; ut in q. 4. de malo . a. 7. ad 6. rejectis pluribus rationibus , per quas Chriſtus liber eſſe deberet à peccato Originali , eam ſolam ſufficere dicat: quòd ſit conceptus ex Virgine*:* & 3. p. q.15. a.1. ad 2. & q. 31. per multos articulos doceat : *ideò præcisè* Deiparam *peccato Originali fuiſſe obnoxiam : & carnem ejus in eo eſſe conceptam , ideoque decimatam eſſe in Abraham ; Chriſtum non item ; quia Chriſtus non ita deſcendit ab Adam , ut ad illum peccatum perveniret, eò quòd Chriſtus non derivatur ab Adam ſecundùm*

dùm concupiſcentiæ legem, ſeu ſecundùm ſeminalem rationem; ideoque non accepit ab eo activè humanam naturam; ſed ſolùm materialiter: cùm tamen Deipara deſcendat ab Adam ut ab activo principio, utpote ordinario modo concepta. Quod majus eſt, tantùm huic rationi innititur S. Doctor; ut cenſeat ab ordinario humanæ propagationis modo inſeparabile eſſe peccatum Originale. Unde 3.p.q.28. a. 1. cum S.Bonaventura in 3. d.12. a.3.q. 2. docet: *etiam Chriſtum non potuiſſe concipi ſine peccato Originali, ſi fuiſſet conceptus ex non Virgine*. Quod etiam ipſum, virtualiter aſſerit Ægidius: quatenus loco citato pro fundamento aſſumit; omnem quicunque concipitur via naturæ ex ſemine virili, de neceſſitate contrahere Originale: ita ut oppoſitum ſit impoſſibile. Videre hujus loci difficultatem duo graviſſimi Thomiſtæ: Medina, & Naſarius: non ignari; Chriſtum, etiam communi modo conceptum, non fuiſſe futurum peccato ulli obnoxium; cùm tamen S.Auguſtinus, à S. Thoma loco citato adductus, videretur ſupponere, id, & de abſoluta potentia eſſe impoſſibile; ut accuratè expendit Naſarius; qui ibi-

dem duabus Medinæ ſolutionibus rejectis, ut revera inſufficientibus, ait: *nec S. Thomam, nec S. Auguſtinum, negare, Chriſtum modo ordinario potuiſſe concipi ſine peccato Originali: ſed utrumque id ſolum voluiſſe; quòd tunc caro Chriſti antequam à Verbo aſſumeretur, infectionem haberet peccati Originalis quaſi virtualem; quæ ad peccatum Originale contrahendum, in termino generationis ordinaretur; niſi Gratia unionis Hypoſtaticæ, aut Habituali præveniretur; atque ita, ſenſum Patris utriuſque eſſe; Chriſtum, ſi ſecundùm concupiſcentiam conceptus fuiſſet, habiturum fuiſſe, in carne, ante animationem, peccati Originalis infectionem; cum modò de facto, peccatum in Humanitate Chriſti, nullum habuerit locum: nec in ſe formaliter; nec in ejus materia ante animationem virtualiter*, Hæc ille. Quo ergo modo S.Thomam explicat hic, Naſarius; hoc ipſo, omnia loca, quibus S.Doctor dicit Deiparam conceptam eſſe in peccato Originali, explicari poſſe, & debere, cenſeo. Nam cùm S. Doctor, hoc plerumque argumento, probet, Deiparam peccaſſe in Adam; & conceptam eſſe in peccato Originali; *quia eſt concepta concupi-*

piſcentialiter, ob non curatum in parentibus naturæ vulnus: (ut loquitur, in 3. d. 3. q. 1. a. 1. ql. 1. ad 1.) vel *quia proceſſit ab Adam ut à principio activo*: Ideo cenſendus eſt ſenſiſſe; non aliter, in peccato Originali conceptam eſse Deiparam; quàm quomodo in eo conceptus eſset Chriſtus; ſi eodem modo deſcendiſset ab Adam, quo deſcendit Deipara. Atqui, juxta S. Doctorem (teſte Naſario) Chriſtus ita conceptus, non habuiſset peccatum Originale formaliter; (qua ſcilicet eſt animæ & perſonæ infectivum:) ſed tantùm virtualiter: quatenus nimirum, eſt infectivum carnis, tranſfuſivæ in animam contagii Originalis, niſi hæc unione Hypoſtatica, vel Gratia Habituali præmuniretur: Ergo juxta eundem ſanctum, Deipara ita concepta, non habuit peccatum Originale formaliter; ſed ſolùm virtualiter: ſeu (ut alii apud S.Bonaventuram loquuntur;) non habuit peccatum Originale actu; ſed ſolo debito; fluente ex tali modo propagatæ naturæ; non habuit peccatum Originale in effectu completum; ſed in cauſa initiatum: non in anima ſed in carne; ut in tertia hujus opuſculi di-

ſtinctione, ex ipſius S. Doctoris verbis explicabitur.

CAPUT QUARTUM.

Affertur Tertia Probatio, ducta ex objectionibus, ſibi objectis à S. Thoma: omiſſis verò illis; quæ à Pia ſententia pro Deiparæ a labe Originali Præſervatione afferri ſolent.

MOveor tertiò. Quia S. D. rationes quibus innititur Pia ſententia nec affert, nec ſolvit; ſed ſolùm eas; quibus probari poſset; aliquem poſse ſine peccato originali independenter à meritis & Gratia Chriſti, concipi; ſcil. vel, quia dantur qui non morientur; vel, quia ex baptizatis, ideoque carentibus culpa originali, videtur non poſse in prolem transfundi culpa Originalis: eò quòd nemo det quod non habet; & par ſit; juſtos ex juſtis generari; vel, quia Gratia Chriſti non in omnes transfunditur: proinde nec peccatum Adæ: vel, quia, Eccleſia, (quam non exaudiri, eſt inconveniens:) orat, in Oratione Dominica, remiſſionem de-

debitorum ; inter quæ eſt neceſſitas generandi cum Originali, quod ultimum objicit, q.4. de Malo: a.6. ubi ſatis multas objectiones affert ; quarum tamen nulla facit contra præſervationem per Gratiam à peccato : ut legenti patebit. Cùm Ergo S. Doctor nec in 1. Secundæ q. 81. a. 3. nec in 2. d. 31. q. 1. nec in quæſtione de Malo, citata ; (quibus locis probat, omnes ſeminaliter conceptos, contrahere peccatum Originale) nec in 3. p. nec in 3. utriuſque Scripti, ubi ſpecialiter tractat de ſanctificatione Deiparæ, rationes afferat, & refellat ; quibus & jam olim probabatur, & nunc probatur, Pia ſententia de præſervatione Deiparæ : admodum veriſimile eſt ; nunquam S. Doctorem quidquam oppoſitum Piæ ſententiæ ſenſiſſe. Quod eo veriſimilius eſt : quò clariùs, piam ſententiam rationeſque pro ea afferri ſolitas, explicat ejus coætaneus S. Bonaventura, in 3. d. cit. q. 2. in c. *Quidam (inquit) dicunt : in Anima glorioſæ Virginis, Gratiam ſanctificantem præveniſſe maculam peccati Originalis : tum propter authoritates SS. Auguſtini, & Anſelmi* : (quas ibidem affert) *tum*

pro-

propter rationes ; quarum Prima *eſt : quia inter extrema convenit ponere medium . Sed convenit ponere habentes peccatum Originale in anima & carne ; ut nos habemus ; & nec in anima , nec in carne habere : ut eſt Chriſtus ; Ergo convenit aliquem habere hoc peccatum in carne , non in anima .* Secunda *: quia decebat Animam Glorioſiſſimæ Virginis excellentiſſimè ſanctificari ; non ſolùm quoad abundantiam ſanctitatis , ſed & quoad accelerationem temporis ; tam propter Chriſti honorem quem decuit de Matre puriſſima concipi : tum ob ſingularem prærogativam Deiparæ , quæ debuit in ſanctitate omnes ſuperare ; tum ob Ordinis decorem ; ut ſicut fuit perſona immunis ab Originali in carne & anima , ſive in cauſa & in effectu ; & ſicut dantur perſonæ utroque modo habentes Originale ; ſic etiam eſſet perſona media , quæ haberet peccatum Originale in cauſa , & in carne ; non in effectu nec in anima .* Denique , addit idem Seraphicus Doctor *; eoſdem , qui hanc ſententiam tuebantur, habuiſſe viam, qua, oſtenderent Deiparam , etſi à peccato Originali immunem quoad animam, indiguiſſe Gratia Redemptoris ; & de facto redemptam eſſe : etſi aliter quàm*

nos:

nos : nam nos poſt caſum erecti ſumus at Deipara in ipſo caſu ſuſtentata eſt, ne rueret ; ut ita , peccati Originalis habuerit infectionem , non quoad effectum ; ſed quoad cauſam ſolùm . Has rationes , modumque ſalvandæ Redemptionis in Deipara à labe Originali præſervata , nemo poteſt dubitare fuiſſe notiſſimas S. Thomæ ; utpote in eadem Academia cum S. Bonaventura diu verſato : cum ergo nullibi eas retulerit ; nullibi refutaverit ; videtur omninò , vel , conſultò à tractatu de hac Præſervatione , qua erat animi modeſtia , & in S. Bonaventuram veneratione abſtinuiſse; vel , judicaſse : ſatis ſe ſuam , ſententiam explicaſse : cum Deiparæ puritatem , ad ſummum ſub Deo puritatis , extulit ; cùm eam , immunem à peccato originali diſertè pronunciavit ; cùm toties , dixit , Deiparam quoad carnem conceptam eſſe in peccato Originali . ut vel ex eo , ſolers Lector intelligere poſſit ; S. Thomam fuiſse Principem Doctorum illorum ; qui dicebant , (teſte S. Bonaventura :) Deiparæ carnem , non animam , conceptam eſse in peccato Originali ; ſeu qui dicebant ;

Eam

Eam contraxiſse hoc peccatum in cauſa; non in effectu; in debito, non actu.

Hoc quod dixi; Confirmatur. 1. Quia S. Doctor in 3. d. 3. q. 1. a. 1. ql. 1. ad 2. ait: *Dicendum: quòd Gratia ſanctificans non omninò directè opponitur peccato Originali: ſed ſolùm prout peccatum Originale perſonam inficit; eſt enim Gratia, perfectio perſonalis: peccatum verò Originale, directè eſt vitium naturæ.* Ergo cum Deiparam dixit contraxiſſe peccatum Originale; in eo ſolo ſenſu locutus eſt: quod, in carne contraxerit infectionem ex origine fluentem, excluſivam ſanctitatis per originem transfuſæ: non autem in eo; quòd contraxerit peccatum Originale, quæ eſt infectivum perſonæ, & ſanctitatis per Gratiam, pro primo Inſtanti animationis, excluſivum.

Confirmatur 2. Quia & S. Bonaventura, & S. Thomas, in ſecundo, & 1. ſecundæ, docent de fide eſſe; omnes præter Chriſtum concipi in peccato Originali: cùm tamen S. Bonaventura, in 3. ſent. ſententiam, Deiparæ præſervationem negantem, quam ſequitur; ſolùm dicat communionem;

ra-

rationabiliorem: ſecuriorem. Ergo ſignum eſt: S. Thomam, in 3. & in 3. p. nihil egiſſe contra præſervationem Deiparæ; ſed ſolùm docuiſſe: non fuiſſe eam ex vi Conceptionis ſanctam: non fuiſſe, (quod aliqui hæretici docebant, & ex ſanctificatione ante animationem, infert S. Bonaventura) conceptam ex Spiritu Sancto; neque à Parentibus accepiſſe juſtitiam Originalem; in eam, independenter à Gratia & meritis Chriſti, transfuſam; in quo ſenſu in ſecundo ſent. & in 1. ſecundæ docuerat cum S. Bonaventura, de fide eſſe; quòd omnes, excepto Chriſto, concipiantur in peccato Originali.

Confirmatur 3. Quia, S. Doctor, optime noverat, dari Gratiam Chriſti præſervantem: 3. p. q. 27. a. 3. ad 3. & a. 5. ad 2. ubi ait: *in Deipara fuiſſe Gratiam Sanctificationis diſpoſitivam per quam reddebatur idonea ad hoc: ut eſſet Mater Dei*: & q. 32. a. 4. ad 1. ubi dicitur *Spiritus S. purgans Virginem; id eſt præſervans*: & 1. 2. q. 81. a. 5. ad 3. ubi cum S. Damaſceno disertè profitetur, *Deiparam de qua Chriſtus erat ſine peccato Originali concipiendus, fuiſſe à Spiritu Sancto*

purgatione præveniente præventam: nec ſcio, an non reſpexerit, ad illa S. Damaſc. verba: *Natura Gratiæ fætum antecedere non auſa, tantiſper expectavit; dum Gratia fructum ſuum produxiſſet*: Idem agnoſcit purgationem prævenientem: in 1. 2. q. 8. a. 5. ad 3. Idem q. 4. de malo: a. 6. ad 2. & 1. ſecundæ q. 81. a. 3. ad 1. docet: poſſe contingere; quod quis habeat neceſſitatem moriendi, qui tamen nunquam moriatur, Divina virtute eum protegente. Ex quo teſtimonio infert Cajet. in opuſculo ſupra citato: *ut ad ſalvandum illum Scripturæ locum; Mors in omnes pertranſiit; ſufficit intelligere mortis debitum; etſi quis actu non moriatur: ita ſufficere ad ſalvandum illum Scripturæ locum, in quo omnes peccaverunt; debitum contrahendi in anima, peccati, etſi ob protectionem Gratiæ Chriſti actu non contrahatur*. Quod ipſum ſolidè illuſtrat doctiſſimus Theologus Seraphinus Capponi in citatam ex 1. 2. quæſt. & in 1. p. q. 47. art. 1.

Confirmatur 4. Quia S. Doctor, & in 3. & 3. p. authoritatem Sancti Anſelmi solùm reſtringit ad negationem ſanctificationis ante animationem: ſeu

ſeu ſanctificationis quæ haberetur per originem, ex vi ipſius propagationis: & principiorum activorum generationis; ut quæ ſola derogaret dignitati Chriſti: & Deiparam extraheret ab indigentia Redemptoris: ut prolixè explicat, (præter Cajetanum in 3. p. in q. 27. & in 1. ſecundæ q. 81. & in opuſculo citato:) P. Seraphinus in eadem S. Thomæ loca.

Confirmatur denique: Quia quantum fieri poteſt, debemus à S. Thoma notam contradictionis arcere; præſertim ubi is nullam reliquit ſuæ revocationis ſignificationem: his, vel ſimilibus verbis: *etſi aliud alibi docuimus, &c.* Cùm ergò; quod in 1. Sent. docuit, nullibi apertè revocaverit: ita alia loca quibus videtur dicere oppoſitum, explicanda ſunt, ſi juxta continuam ejus doctrinam commodè explicari poſſit; ut illi loco non contradicant: quod in hoc opuſculo præcedenti diſtinctione fieri cœpit; & prolixius ſequenti fiet. Nunc breviter.

Infero primò: immeritò Illuſtriſſimum Cajetanum in Comno. 3. p. p. 27. docuiſſe: ſententiam docentem; Deiparam fuiſſe ſanctificatam in anima-

matione; per Gratiam præſervantem tunc infuſam; fuiſſe tempore S. Thomæ inopinabilem: ideòque ab eo non eſſe quæſitum. *An ſanctificata fuerit in animatione*: immeritò inquam: cùm, ex allato S. Bonaventura pateat; fuiſſe, eorum tempore eos; qui hanc ſententiam validè tuerentur: quorum principem fuiſſe S. Thomam, aſſequor ex modis loquendi ei uſitatis: & refutatis à S. Bonaventura: paſſim enim S. Doctor in extollenda Deiparæ puritate utitur ratione ducta, vel ex convenientia; quia, talis puritas, & Filium Dei, & Matrem ejus, decebat: vel ex ejus ſupra omnes Sanctos excellentia: ſæpè item dicit: carnem Deiparæ, conceptam eſſe in peccato Originali: quos loquendi modos fuiſſe eorum, qui tuebantur Deiparæ præſervationem; patet ex citato S. Bonaventura. In quo ſummè confirmor; à doctiſſimo, & Piiſſimo Theologo, R.P. Luca Vaddingo, Ordinis Seraphici: qui, in Legatione Regis Catholici, Orat. 4. (neſcio, ſuoné, an Illuſtriſſimi Legati ſenſu) disertè ſcribit: S. Thomam, Primum inter Scholaſticos, Piam Scriptis mandaſſe Sententiam, deinde ſi verè hæc ſenten-

ten-

tentia tempore S. Thomæ fuit, inopinabilis; non poteſt ſine gravi injuria S. Doctoris dici: eum fuiſſe Piæ Sententiæ contrarium: ſi nunquam contra eam diſputaverit.

Infero ſecundo: Dato non conceſſo, quòd S. Doctor aliis locis dixerit oppoſitum eis, quæ docuit in 1. ſent. non continuò cenſeri deberet priorem ſententiam retractaſſe: ſed dici poſſet problematicè locutus: ut expreſſe fatetur, operum ipſius Editor Venetus, in 4. in Quodlibetis: in margine: Quod libeto 6. de Feſto Conceptionis B. Virginis.

Infero 3. Paucos è veteribus Theologis præter S. Bonaventuram de hoc diſputaſſe: *An Anima Deiparæ fuerit per Gratiam Chriſti à labe Originali præſervata*: alii enim de hoc ſolo diſputabant: *An B. Virgo ex ipſa vi ſuæ originis, & naturæ in parentibus, perfectè curatæ concepta ſit Sancta*; vel, *an acceperit à parentibus, vel à Deo ad exigentiam diſpoſitionis parentum, juſtitiam Originalem; vel Gratiam ſanctificantem juſtitiæ tali æquivalentem*: *quod meritò negabant*.

Infero 4. Non bene Herveum, in 3. Sent.

Sent. d. 3. q. 1. argumentari ſic: Caro Chriſti (ſecundùm Magiſtrum) in B. Virgine fuit ſub peccato Originali, Ergo, B. Virgo, in inſtanti creationis animæ, fuit ſub peccato Originali. Non bene (inquam;) quia, in eo, tranſitur ab infectione Carnis, ad infectionem Animæ: cum tamen hæc etiam poſt carnem infectam, Gratia Redemptoris, potuerit ab Anima arceri.

DI.

DISTINCTIO TERTIA.

Explicatur Angelici Doctoris ſententia de Peccato Originali : & in quo ſenſu, aliquot locis docuerit; Deiparam habuiſſe Peccatum Originale.

CAPUT PRIMUM.

Præmittitur Doctrina S. Anſelmi, de Peccato Originali: quam omnes veteres Theologi Scholaſtici, propè ad verbum ſecuti ſunt.

QUoniam, omnes propè veteres Theologi, ſuas de Peccato Originali Concluſiones, ex principiis aſſumptis à S. Anſelmo, intulerunt: opere pretium facturus videor: ſi quæ is libro de Conceptu Virginali tradidit, de Peccato Originali; compendiosè retulero.

Pri-

Primò ergo docet in primo & ſecundo capite: *Originale peccatum in homine, denominari, ab origine humanæ naturæ: ita dictum; quòd ab ipſa humanæ naturæ origine trahatur: eò, quòd in ſingulos deſcendit à primis hominibus à quibus naturæ origo habetur.*

Secundò: *hoc peccatum dici naturale: non quod ſit ex eſſentia naturæ; ſed quòd propter ejus corruptionem, cùm ea aſſumatur.*

Tertiò: *duplicem dari juſtitiam hominis: alteram perſonalem; qua quis ex injuſto fit juſtus: alteram Originalem; quam homo habuiſſet ex vi originis, ſi Adam non peccaſſet.*

Quartò: *Originale peccatum eſſe abſentiam juſtitiæ, naturæ humanæ debitæ; quæ ei data eſt in primis parentibus, ut perpetuò in prolem transfundenda: & deinde eidem in eiſdem perdita, cum impotentia ejuſdem recuperandæ: & debito ſatisfaciendi in prolem transfuſo.*

Quinto docet: *totam naturam humanam, in primis parentibus, extra quos non erat, infirmatam & corruptam eſſe: corpus quidem; quia poſt peccatum factum eſt ſimile corpori brutorum: corruptioni & carnalibus appetitionibus ſubjacens; animam verò; quia ex corruptione*

tione corporis, ejuſque appetitibus; ipſa quoque carnalibus eſt infecta affectibus: & contraxit debitum juſtitiæ originalis integræ; & debitum ſatisfaciendi per certas pœnas, quas per peccatum incurrit.

Sextò: *Naturam Humanam, qualem ſe fecit peccando, talem propagari: ut ſi non peccaſſet; Adam, talis propagaretur, qualis à Deo facta eſt.*

Septimò. Cùm c. 3. & ſeqq. probaſſet; *non poſse peccatum Originale eſſe, niſi in Anima Rationali: eò quòd ſemen hominis non ſit ſuſceptivum juſtitiæ; priuſquam fiat homo*, Capite 7. quærit: *quomodo Job.* 14. *dicatur nos à Deo fieri mundos, ex immundo conceptos ſemine; & quomodo David* Ψ. 5. *dicat: quòd in iniquitatibus conceptus ſit: & quòd in peccatis concepit eum Mater ejus:* & reſpondet infra: *dici aliquid eſſe, quando non eſt; ſi certò futurum ſit. Ita ob neceſſitatem moriendi; verè dictum eſt Adæ: quacunque die comederis, morte morieris: non quòd eo die mortuus ſit in corpore; ſed quòd in illo neceſſitatem acceperit aliquando moriendi. Ita ob eandem, dicimur in Adam peccaſſe; non quia tunc peccavimus ipſi, qui nondum eramus: quando ille peccavit: ſed quia*

de illo naſcituri eramus, & tunc facta eſt illa neceſſitas; ut cum primùm eſſemus; per illius inobedientiam peccaremus. Ita dici poteſt, homo in iniquitatibus & peccatis concipi; non quòd in ſemine ſit immunditia peccati; ſed quòd ab ipſo ſemine, & ipſa conceptione, ex qua incipit homo eſſe; accipit neceſſitatem; ut cùm primùm habebit animam rationalem, habeat peccati immunditiam. Hanc ipſam explicationem affert R.P. Seraphinus Capponi, in Elucid. 1. p. q. 97. a. 1.

Octavò, docet c. decimo & ſeq; quòd Deus dedit Adæ gratiam, ut ſi non peccaſſet, omnes quos generaret, ſimul ac rationabilem animam haberent juſti eſſent: eadem quippe ratione, qua monſtratur rationabilem naturam juſtam eſſe creatam; ut, Deo fruendo, beatá eſſet; (quod addit. lib. 2. c. 1. Cur Deus Homo: probatur etiam: quòd qui ex humana natura propagaretur, non præcedente peccato, ex neceſſitate juſtitiam pariter haberet cum rationalitate.

Nonò quærit c. 11. *An Chriſtus de peccatrice maſſa aſſumens corpus, traxèrit neceſſitatem peccati futuri: cum primùm eſſet animatum anima rationali:*

reſ-

reſpondet negativè: *tum quia productio viri de ſola Virgine, ita eſt miraculoſa, ut creatio viri de limo: & productio mulieris de coſta: ergo non ſubjacet legibus & demeritis propagationis Adæ, ut non ſubjacet creatio: tum quia* (addit c. 12.) *Adam ijs ſolis bona originalia perdidit; quibus ea non ſervavit, cum ſervare poſſet: ſervare autem ea iis ſolis potuit quorum generationis poteſtatem, ſuæ voluntati ſubjectam, accepit.*

Decimò: c. 13. & ſeq. docet: *Chriſtum, etſi non eſſet Deus; ſed purus homo; ex ipſa vi ſuæ originis, taliter neceſſariò fuiſſe concipiendum; qualiter juſtus Adam conditus eſt: ideoque nunc, etſi de maſſa peccatrice carnem aſſumpſerit, non potuiſſe contrahere peccatum originale; quia de juſto patre, ſecundùm Divinam, & de juſta Matre, ſecundùm humanam naturam natus eſt.* Hæc S. Anſelmus. Cui quàm conſona doceat S. Doctor jam videamus.

CAPUT SECUNDUM.

Afferuntur quædam univerſalia de peccato Originali dogmata Angelici Doctoris.

I. O*Riginale peccatum eſt: quod per Originem contrahitur*: q. 4. de Malo: a. 1. ſed con. & ad 1. *ita ut peccare originaliter, non aliud ſit quàm communicare in culpa per originem* 1. 2. q. 81. a. 2. ad 1.

II. *Originale peccatum, eſt peccatum naturæ: ſeu naturale*. 1. 2. q. 83. a. 2. ſed con. *ſeu: inordinata diſpoſitio ipſius naturæ, proveniens ex diſſolutione illius harmoniæ inferiorum potentiarum cum ſuperioribus: in qua conſiſtebat ratio originalis juſtitiæ*. ibidem q. 82. a. 1. c. & ad 2. *Quia enim, in Adam, & in proximis parentibus non fuimus ſecundùm communicationem perſonæ, ſed tantùm ſecundùm communicationem naturæ: ideò peccato ſubtrahenti Donum Naturæ participamus: non peccato ſubtrahenti donum perſonæ*. q. 4. de Malo, a. 8. ad 10.

III. *Per ſe loquendo, non eſt peccatum perſonæ; niſi per accidens: ſecundùm quod diſpoſitio naturæ redundat in per-*

perſonam : in ſecund. d. 30. q. 1. a. 2. ad 1. & d. 20. q. 2. a. 3. ad 1. *ſeu quatenus natura inficit perſonam*. q. 4. a. 1. c. *ſeu quatenus hæc perſona, recipit naturam à primo parente*; 1. ſecundæ q. 81. a. 1. c. *Natura enim in plus eſt quàm perſona: ſed natura in perſona conſiderata, includitur intra fines perſonæ: & per eum modum, perſona poteſt inficere perſonam. Hinc quia à perſona primi parentis, omnes qui ab eo ſeminaliter deſcendunt, accipiunt naturam humanam, quam ille primo habitam peccando infecit: ideò talis corruptio naturæ, derivatur ad omnes ſeminaliter ab Adam deſcendentes: ut ſi aqua corrumperetur in fonte; corruptio eius derivaretur ad omnes rivos ex fonte derivatos*. q. 4. de Malo a. 6. ad 9.

IV. *Tranſit in poſteros, non per modum demeriti; ſed per modum traductionis conſequentis traductionem naturæ. Unde naſcimur filij iræ per propagationem: non per demeritum Adæ: & traducitur non per traductionem ſui ſubjecti, quod eſt anima rationalis; ſed per traductionem ſeminis: quia, ex quo anima patris per peccatum infecta fuit, ſequitur inordinatio in corpore: ſubtracto illo ordine, quem natura prius*

 con-

condita acceperat : *& ita etiam ex ſemine illo, generatur corpus tali ordine deſtitutum. Unde & anima, quæ tali corpori infunditur deordinationem culpæ contrahit, ex hoc: quod ejuſmodi Corporis forma efficitur; cùm opporteat perfectionem perfectibili proportionari* in 2, d. 30. q. 1. a. 2. ad 3. *vel quia* (ad 5.) *forma recipitur in Materia ſecundùm conditionem ipſius materiæ.*

V. *Deus humanæ naturæ, in ſui principio, contulerat quandam rectitudinem Originalis juſtitiæ: quam ſine aliqua reſiſtentia, inferioribus viribus imprimere poſſet. Unde factum eſt, ut primo homine peccante, natura humana, quæ in ipſo erat, ſibi ipſi relinqueretur: ut conſiſteret ſecundùm conditionem ſuorum principiorum: & per modum iſtum, ex actu perſonæ peccantis tranſiit defectus in ipſam naturam: & quia natura deficiens ab eo, quod gratis impenſum erat, non poteſt cauſare hoc, quod ſupra naturam collatum erat; (cùm nihil agat ultra ſuam ſpeciem) ideo ſequitur, quòd ille qui generatur ab habente naturam, hoc modo deficientem, naturam in ſimili defectu ſuſcipiat.* in 2. d. 31. q. 1. art. 1. c.

VI. *Traductio ordinaria carnis eſt, ſufficiens cauſa peccati originalis; ut*

traductio carnis, *eſt ſufficiens cauſa humanæ naturæ*. q. 4. de Malo. a. 1. ad 3.

VII. *Originale peccatum*, *ordine generationis*, *& temporis*, *priùs eſt in carne*, *quàm in anima*. q. 4. de Malo. art. 3. c. *Ex hoc autem caro humana inficitur; quia per concupiſcentiam generatur* 3. p. q. 31. a. 7. c. *Quæ corruptio in carne*, *etſi ſit actus naturalis; eſt tamen intentione & virtute moralis; quia ex peccato primi parentis deſtituta eſt caro*, *illa virtute*, *ut ex ea poſſit decidi ſemen*, *per quod Originalis juſtitia in alios propagetur*: *& ſic defectus hujus virtutis in ſemine eſt defectus moralis*. q. 4. de Malo art. 1. ad 9.

VIII. *Etſi caro noſtra in ſui natura bona eſt; tamen ſecundùm quòd eſt privata Originali juſtitia*, *propter peccatum primi parentis; ſic cauſat originale peccatum*. q. 4. de Malo a. 1. ad 6. *cauſat*, *inquam*, *magis*, *ut conſideratur in via generationis*, *quàm*, *ut unita*. ibidem ad 1. *cauſat autem per ſemen in quantum in eo motus eſt*, *& intentio animæ generantis*, *ut Adam*. q. 4. de Malo. a. 1. ad 16. & 8. *& quia peccatum originale eſt peccatum naturæ*, *primò infectivum carnis*; *ideo infectio ejus principaliter pertinet ad illas potentias*, *quæ habent*

aliquem ordinem ad actum, quo natura traducitur in 2. d. 31. q. 2. a. 2. c.

IX. *Non pertinet ad animam originale peccatum; niſi qua eſt pars humanæ naturæ: humana autem natura fuit originaliter in Adam, ſecundùm carnem: & ſecundùm diſpoſitionem ad animam; & ſecundùm hoc, homo dicitur peccare in Adam.* q. 4. de Malo. a. 3. ad 2.

X. *Infectio naturæ non tranſit ad animam, niſi per actum generationis, quæ eſt actus naturæ: & ideò non tranſit in animam generantis, ſed geniti, qui eſt terminus generationis.* q. 4. de Malo. a. 6. ad 10. *incipit autem anima pertinere ad naturam ab Adam tractam, ex hoc; quòd corpori genito cum concupiſcentia uniatur.* in 2. ſcripto l. 2. d. 32. q. unica a. 2. ſed con. 2. *& inficitur ex unione ad corpus*: ibid. & q. 4. de Malo. a. 3. ad 1. & in 2. d. 31. q. 2. art. 1. c. *Neque tamen poteſt dici, quòd anima per infuſionem maculetur; ſed ſolùm habito reſpectu ad corpus, cui infunditur.* 1. 2. q. 83. a. 1. ad 4. *& habet rationem culpæ per relationem ad primum principoum vitiatæ originis.* 1. 2. q. 82. art. 4. c. *Neque malum eſt animæ, infundi carni taliter infectæ, ejuſque*

in-

infectivæ ; cùm ei melius ſit , ſic eſſe ; quàm ſimpliciter non eſſe : cùm poſſit per gratiam evadere damnationem. 1. 2. q. 83. a. 1. ad 5.

XI. *Defectus originalis juſtitiæ , homini in ſua Creatione collatæ , ex voluntate primi hominis , accidit : & ſicut illud naturę donum fuit & fuiſſet , in totam naturam propagatum , Adamo in juſtitia perſiſtente : ita & privatio illius boni in totam naturam perducitur ; quaſi privatio & vitium naturæ : (ad idem enim genus , privatio & habitus referuntur :) & in quolibet homine rationem culpæ habet , ex hoc ; quod per voluntatem principij naturæ , idest , primi hominis , inductus ſit talis defectus* , in 2. d. 30. q. 1. a. 2. c.

XII. *Duplex pœna debetur originali : una , in quantùm perſonam inficit , ſcilicet carentia Divinæ viſionis &c. alia debetur ei in quantum naturam inficit , ut neceſſitas moriendi , paſſibilitas , rebellio carnis , fomes , &c. quæ omnia ex principio naturæ cauſantur : & ſpeciem totam conſequuntur , niſi miraculosè aliter contingat. baptiſmus infectionem culpæ originalis mundat , ſecundùm quod infectio naturæ in perſonam redundat ; non autem removet in-*

ſectionem naturæ ſecundùm quod ad naturam per ſe refertur. in 2. d. 32. q. 1. a. 2. c.

XIII. *Per baptiſmum gratia confertur: cuius virtute illa infectio ab homine tollitur, quæ ex natura ſua in perſonam devolvebatur. & ſecundùm hoc anima purgatur à macula culpæ: & per conſequens: ſolvitur reatus pœnæ*. ibid. a. 1. c. *quæ tamen gratia nunquam facere poteſt, ut ex toto tollat fomitem: (cujus concupiſcentia, ſi à baptizato totaliter tolleretur; is ſine peccato Originali liberos generaret*: ibidem a. 2. ſed cont. & locis ſuprà citatis) *quia non eſt ordinata, niſi ad curandam infectionem perſonæ, ex infectione naturæ procedentem. poſſet tamen Deus alterius generis gratiam infundere; per quam tolleretur ſimul infectio perſonæ: & naturæ*. ibid. a. 2. ad 5.

XIV. *Gratia, natis ex juſto Adam, non foret naturalis; quia non eſſet tranſfuſa per virtutem ſeminis; ſed conferretur homini ſtatim, cùm haberet animam rationalem: ut, cùm corpus eſt diſpoſitum infunditur à Deo anima rationalis, quæ non eſt ex traduce*: 1. p. q. 100. a. 1. ad 2. *Duplex enim juſtitia primo homini poterat convenire:* (in 2. d. 20. q. 2. art. 3.) *una Originalis;*

tis ; quæ erat ſecundum debitum ordinem corporis ſub anima , & animæ ſub Deo : & hæc ipſam naturam humanam ordinabat , ex divino munere : eamque Adam transfudiſſet in poſteros : alia gratuita : ad eliciendos actus meritorios data ; quam (dicit ibidem S. Doctor) *aliqui cenſebant infundendam, cum tranſfuſione naturæ ; cui ,* (additur ibid. ad ult. *ex proviſione divina , Gratia debebatur ; aliqui negabant .*

CAPUT TERTIUM.

Oſtenditur S. Doctor nullibi contradixiſſe piæ ſententiæ; neque ſibi in 1 *.Sententiarum .*

EX his , quæ tum S. Doctor , tum S.Anſelmus , de peccato Originali docent , facilè ; Intelligitur *primò*, quàm apud veteres Theologos concipi ſanctum ; vel concipi ſine labe originali , longè aliud fuerit , à gratuita alicujus à labe originali , per gratiam Christi , præſervatione ; quam Pia ſententia Deiparæ tribuendum , docet . Nam primò apud S.Doctorem , alioſque Veteres Theologos , in ſanctitate Conceptionis , nulla fit mentio Gra-

tiæ Chriſti; ſed ſiſtitur in principiis naturæ, per quæ aliquis, ex vi, & modo ipſius conceptionis, independenter à meritis, & gratia Chriſti, concipiatur ſanctus; ideſt, aut cum juſtitia originali; aut cum gratia, ad congruentiam talium diſpoſitionum infuſa: ita, ut apud eos, concipi ſine labe originali, nihil aliud fuerit quàm ex vi originis habere ſanctitatem: vel donum quoddam naturæ, ejus principio activo, ad tranſfundendum in poſteros datum, uti patet, ex applicatis primis propoſitionibus S. Anſelmi, & S. Thomæ. Pia autem ſententia, & S. Doctor in 1. ſent. Deiparæ immunitatem à labe originali fundant in præſervatione, per ipſiſſimam gratiam Chriſti: *Secundò*. apud S. Doctorem, peccatum Originale magis pertinet ad naturam, quàm ad perſonam; magis ad carnem, quàm ad animam: & primò inficit carnem, poſt animam; per ipſam unionem, ad infectam carnem ſeminaliter conceptam: *quia* (ut docet in 2. Scripto l. 2. d. 30. q. uni. a. 1. ad l. *anima primi hominis, peccando, infecit corpus; corpus autem infectum traducitur, cum infectione libidinis ſemi-*

natum ; ex qua infectione contingit etiam animam infici : quia forma ſequitur modum materiæ: & ; *quia* (addit ad 2.) *quod recipitur in altero ; per modum recipientis recipitur* ; &, *quia*, (ait idem ibid. 32. q. un. a. 2. ſed con. 2.) *anima ex hoc , quòd unitur Corpori* (genito ſeminaliter) *incipit pertinere ad naturam tractam ex Adam*: Pia autem ſententia, ut Deiparæ Animam & Perſonam a macula originali excipiat; minùs de hoc ſollicita eſt, fueritnè B. Virginis caro ab omni macula, pura, an non; (etſi & hoc aliqui affirmativè defenderint; ut patet ex ſuprà dictis, de Argentina, & Vorillone) ſed tota verſatur in hoc; ut, (quidquid ſit de infectione carnis, & debito contrahendi peccati originalis,) probet: de facto, Deiparæ animam, tempeſtivo Gratiæ Chriſti ſuccurſu, præventam eſſe: ne peccatum originale, quod ejus carnem ſeminaliter tractam infecerat; devolveretur in animam, & perſonam ejus: in quas alioqui illud, ex vi originis & deficientis principii generantis, devolvi oporteret. *Tertiò*, S. Doctor, & alii dicunt, peccato originali corpus infici ex eo; quòd in ſemine certæ, ad

juſtitiam originalem in prolem tranſ-
fundendam ; requiſitæ diſpoſitiones, quæ ſtatui innocentiæ aderant, deſint: animam verò ex eo; quia ſit forma infecti corporis; Pia autem ſententia carnis infectæ ne meminit quidem: animam verò rationalem, non habere, vel habere peccatum originale, dicit; ex præſentia, vel abſentia gratiæ: animæ, in primo ejus cùm carne unionis inſtanti infuſæ: vel non infuſæ. *Quartò*, S. Doctor & alii loquuntur de peccato originali qua per ſe, & principaliter infectivo naturæ, quod per ordinariam generationem una cum natura transfundatur: ſitque ab ordinaria generatione, non per gratiam Chriſti, ſed ſola vulneris naturæ in parentibus curatione, ſeparabile: per accidens verò, & conſequenter, de eodem, ut devoluto in animam, & perſonam, per ſolam gratiæ infuſionem curabili: Pia autem ſententia ſolùm loquitur de eo; ut de peccato infectivo animæ, & perſonæ, per gratiam in primo inſtanti animationis infuſam, impedibili. *Quintò*. S. Doctor, peccato originali, de quo loquitur; negat, opponi directè gratiam: loco citato ſuprà. Pia

au-

autem ſententia non in alio principio fundat Deiparæ à labe originali præſervationem, quàm in gratiæ Chriſti, Deiparæ in primo inſtanti animationis infuſæ, oppoſitione: & cum peccato Originali incompoſſibilitate: quam ei tunc infuſam cenſet à Filio quòd ad ejus honorem pertinebat, ne Mater Filii Dei, vel pro uno momento præda eſſet illius ſerpentis, cujus caput ab ea conterendum prædixerat Deus. *Sextò*. S. Doctor loquitur de peccato Originali, à quo immunitas potuit haberi, non per gratiam; ſed aliis modis recenſitis in hoc opuſculo: diſt. 2. cap. 1. & 2. Pia verò ſententia loquitur de peccato Originali, à quo, è genitis modo ordinario, nemo poſſit fieri immunis, niſi per gratiam ſanctificantem. *Septimò*. S. Doctor loquitur de peccato Originali: cujus infectio, per gratiam, quæ nunc datur, totaliter tolli non poteſt, niſi per extraordinariam gratiam, defectus infectionis naturæ tollatur à parentibus. Pia autem ſententia, eam ſolam infectionem arcet à Deipara, quam nunc in infantibus totaliter tollit baptiſmus, idque ſolùm vult in Deipara primò animata, per gratiam Chri-

Chriſti præſervantem impeditum eſſe, quod in infantibus per baptiſmum tollitur. *Octavò*. S. Doctor loquitur de peccato Originali, à quo nec ipſum Verbum Incarnatum ſi ordinario modo conciperetur, potuiſſet eſſe liberum. Pia ſententia loquitur de peccato, quod Verbum Incarnatum etiam connaturaliter conceptum, contrahere, fuiſſet impoſſibile.

Intelligitur ſecundò: qua ratione, ſine ulla contradictione S. Doctor alicubi aſſeruerit; Beatam Virginem fuiſſe immunem à peccato Originali, & actuali; utpote puritate, quoad receſſum à malo, uni Deo ſecundam: Deique puritate, ſola potentia deficiendi, inferiorem: alicubi autem conceptam eſſe in peccato Originali. Ubi enim dixit immunem eſſe à peccato originali, locutus eſt de Immunitate facta per gratiam Redemptoris, præſervantem Deiparæ Animam à peccato Originali, quatenus erat devolubile, in animam, & perſonam, in circumſtantia abſentiæ gratiæ ſanctificantis: pro primo animationis inſtanti non infuſæ. Ubi verò dixit conceptam eſſe in peccato originali; vel, contraxiſſe peccatum originale; lo-

locutus eſt: vel in ſenſu, in quo S. Anſelmus interpretatus eſt verba S. S. Job & Davidis; quòd ſcilicet in conceptione ſuæ carnis, & ante animationem, cum parentum ſemine traxerit neceſſitatem, peccati, cum rationalitate contrahendi: quantum eſt ex ſe; & niſi gratia Redemptoris ſui tempeſtivè præveniretur: vel, (quod in idem recidit) ſolùm voluit B. Virginem Deiparam, nec, vi naturalium generationis principiorum, neque ex modo ſuæ propagationis, fuiſſe ſanctam: quomodò ſancta fuiſſet ſi virtute Spiritus Sancti ex ſola Virgine concepta fuiſſet: vel quomodo geniti fuiſſent ſancti; qui deſcendiſſent ex non peccante Adam, vel qui deſcenderent ab eo, miraculoſo generationis modo, non ſubjacente legibus, & demeritis ordinariæ propagationis: vel denique locis omnibus, quibus S. Doctor Piæ ſententiæ, ſibique videtur contradixiſſe; ſolùm voluit Deiparam habuiſſe peccatum originale, ut eſt infectivum carnis ſeminaliter receptæ, cum proximo & neceſſario periculo maculæ in animam derivandæ; ni gratia Redemptoris præveniretur: non autem, ut eſt gratiæ Chri-

ſti,

ſti, ab anima Deiparæ, pro primo ejus vitæ inſtanti, exclusivum; & tale; quale Pia ſententia à Deipara arcet. Hunc ſenſum, verborum S. Doctoris.

Colligo 1. ex quæſtionibus & dogmatibus ejus de peccato Originali, & de Beata Virgine. Quæſtiones ejus de B. Virgine, ut vidimus ſunt: *An fuerit in parentibus, vel in meritorio actu conjugali, antequam conceptio carnis eius finiretur, vel ſaltem ante animationem, ſanctifica'a. An feſtum Conceptionis ejus,* (qua ſcilicet ſanctificatæ ante animationem) *liceat celebrare.*

Quæſtiones verò de peccato Originali inter alias ſunt: *Quare baptizati non transfundant in prolem novitatem Adæ novi; cùm veteris tranſmittant vetuſtatem.* Item, *an ſubjectum Originalis peccati, per prius ſit caro, quàm anima. An ad vegetativas potentias maximè pertineat infectio hujus peccati. Quare ſemen ſit cauſa peccati Originalis; cùm in eo non magis videatur hæc cauſalitas eſſe, quàm in ſputo: an, & quare, aliquis conceptus ex digito non contraheret peccatum originale.* Quarum & ſimilium quæſtionum neceſſarius eſt uſus in ſermone de peccato Originali, in ſen-

ſenſu explicato. Meritò enim quæritur: An Deipara ſit ſanctificata in parentibus; vel in uſu conjugii; vel ante finitam carnis conceptionem; vel ea finita, ante animationem: ſi cenſeri debeat ſancta ex vi originis, & ob principiorum generantium ſanctitatem. Quia ita ſancta non aliter potuit eſſe, quàm, vel ut parentes ejus ſuam perſonalem juſtitiam in eam transfunderent: vel, ut eorundem coniugii uſus depuraretur, non ſolùm à concupiſcentia actuali; ſed etiam habituali per reſtitutam conjugibus naturæ integritatem, ab Adam perditam & infectam; vel, ut caro ejus ab omni morbida qualitate ita depuraretur, ut ſecum non traheret neceſſitatem inficiendæ animæ, eam recipiendo. Similiter quæſtionum de peccato Originali in eodem ſenſu plurimum eſſe uſum; applicanti manifeſtum eſt. At ſi peccatum originale ſumatur tale; quale à Deipara Pia ſententia arcet; nullus eſt harum quæſtionum uſus. Certum enim eſt, in eo ſenſu ſumpti peccati Originalis, neque carnem poſſe eſse ſubjectum, neque ſemen cauſam: cùm nunc conſtet Chriſtum, ſi fuiſset genitus ſemina-

naliter, non eſse contracturum peccatum Originale, tale, in quali Deipara negatur eſse concepta. Certum item eſt Piam ſententiam non habere uſum quæſtionum, de ſanctificatione Deiparæ, in parentibus; vel ante animationem; ſed ſolùm, an in primo inſtanti animationis, anima ejus, gratia Redemptoris præſervata ſit à culpa Originali.

Colligo idem ſecundo ex verbis S. Doctoris jam citatis. in 2. d. 31. q. 1. a. 2. c. *Si defectus peccati Originalis*, (quòd ibi ſæpè dicit, eſse defectum juſtitiæ, per Originem transfuſæ) *non traduceretur in aliquem*; (ſermo eſt de homine modo communi genito) *hoc non poſſet contingere; Niſi per Hoc*; (attendamus quid dicat: quodque adeò univerſaliter excipit) *quòd natura generantis perfectè redintegrata eſſet*. Idipſum repetit in ſecundo ſcripto, lib. 2. d. 31. q. unica. art. 4. c. *Non poteſt*, inquit, *contingere quòd aliquis actu naturæ, ex alio propagetur ſine Originali peccato; niſi ponatur natura in generante totaliter eſſe purgata: non ſolùm perſona: quod ſimul debet eſſe in omnibus, qui naturam participant: & hoc erit in reſurrectione: &*

ideo

ideo ante reſurrectionem communem, nullus qui per actum naturæ generatur; poteſt concipi ſine peccato Originali. Hæc ille. Ex quibus ſic arguo. Illud solùm peccatum originale ad omnes homines Chriſto excepto, extendit S. Doctor: cujus infectionem, ab homine modo communi genito, ſola poſset avertere integritas naturæ generantibus reſtituta: (Hoc enim omninò ſonant verba illa: *Niſi per hoc: non poteſt contingere niſi ponatur &c.* Ergo quando & ubi ait Deiparam, contraxiſſe Originale peccatum; non loquitur de illo peccato, quod avertere potuit, à Deipara Redemptoris gratia, animæ ejus tempeſtivè infuſa; ſed ſolùm de eo, quod ab ea non potuit amoveri, niſi per reſtitutam parentibus ejus Naturæ integritatem. Noverat benè ſanctus Doctor; poſse aliquem etiam modo communi genitum, præſervari à peccato Originali, vel per unionem hypoſtaticam, vel per gratiam ſanctificantem tempeſtivè infuſam; & tamen ſatis clarè denunciat: Nullo Alio Modo poſse ab aliquo peccatum Originale averti, niſi per reſtitutam naturæ integritatem: nimirum, ubique idem apud eum erat:

con-

concipi ſine peccato Originali ; quod, habere juſtitiam vel gratiam, ex vi originis, & principiorum generantium: infuſionem gratiæ ex certarum diſpoſitionum connaturali conditione exigentium, quod meritò omnibus, Chriſto excepto, negat: quia ſolus Chriſtus ex Spiritus S. conceptus eſt, ex ſola Virgine ideoque ex vi ſuæ Conceptionis, & principiorum generantium ſolus Sanctus: ſolus nullo modo peccavit in Adam: quia ei loco ſeminalis rationis, fuit virtus activa Spiritus S. ait S. Doctor in cap. 5. ad Rom. Lect. 3.

Colligo 3. ex eo, quia immunitatem à peccato Originali, Chriſto, non alia de cauſa tribuit idem S. Doctor; quàm quia de Virgine natus eſt, aſserens locis jam citatis, ne Eum quidem labe Originali fuiſse cariturum, ſi non ex Virgine, virtute Spiritus S. conceptus fuiſset. Quod dum aſſerit, primùm planè eodem modo, quo S. Anſelmus profitetur: Chriſtum, futurum fuiſse in ſua Conceptione ſanctum, præciſè ex vi principiorum, ad ſui conceptionem activè concurrentium, etſi per impoſſibile Deus Homo non eſset. Deinde innuit:

quòd

quòd etſi Deus Homo , modo communi conceptus , non poſſet pro ullo vitæ ſuæ momento carere gratia ſanctificante: non tamen eſſet ex vi originis,& principiorum ad eam activè concurrentium ſanctus: ſed ad eum modum,quo Deipara à labe originali prçſervata dicitur.Hoc ergo S.Doctor cenſet proprium ſoli Chriſto: quòd fuerit ex vi ſuæ originis Sanctus: utpote conceptus virtute Altiſſimi: ex Matre , non ſolùm immuni à concupiſcentia actuali, ſed & habituali: quam in ſecunda ſanctificatione penitùs ſublatam ; docuit 3. p. q. 27. a. 3. & locis ibi in margine citatis.

Colligo 4. Quia S. Doctor , nullibi ex negatione gratiæ præſervantis: ſed ſolùm vel ex non ſanctificatione ante animationem, ſeu, ex non transfuſa in prolem juſtitia parentum perſonaliter juſtorum , vel ex non curato naturæ in Adam infectæ vitio , vel ex infectione carnis per vitiatam originem acceptæ ; infert: Deiparam culpam originalem incurriſſe: & gratia Redemptoris indiguiſſe: Ergo nullibi S. Doctor negavit: Deiparam à labe originali eſſe gratia Redemptoris præſervatam : ſed ſolùm negavit ;

eam

eam ex vi originis & principiorum ad eam activè & connaturaliter concurrentium, eſſe ſanctam. Nam in eo solùm ſenſu, Redemptore non indiguiſſet Deipara: quia tunc, neque carnis, neque animæ haberet infectionem: ſeu (ut loquuntur aliqui apud S. Bonaventuram) neque in effectu peccatum Originale contraheret, neque in cauſa; ſeu, uti nunc loquimur; tunc Deipara libera foret non ſolùm à peccato originali, ſed & à neceſſitate, vel periculo ejus contrahendi: cui, in ea ſuppoſitione, nullatenus obnoxia eſſet; ideoque non indigeret, habere ex gratia Redemptoris; quod haberet ex vi originis, & principiorum naturæ: nec indigeret ſanctificatione; ſi ex vi originis ita totaliter conciperetur ſancta; ut Conceptus Chriſtus: & ut omnes poſteri Adæ conciperentur, eo non peccante. Inſuper obſervandum eſt: quòd cauſa conceptionis in peccato originali ea ſæpiſſimè detur à S. Doctore; quòd, ut in hominibus non poteſt eſſe ſine libidine concubitus; ita nec ſine peccato conceptus. 4. de Malo, a.6. ſed Con. & 3. p. q. 27. a. 2. ad 4. & alibi. hinc enim patet, non

loqui

loqui eum de peccato originali, ut ſignificante abſentiam gratiæ ab anima primò corpori unita; ſed ſolùm ſignificante defectum transfuſionis gratiæ in prolem, ob non curatum naturæ vulnus, maximè in concupiſcentia originativa carnis conceptæ, elucens.

Colligo 5. idipſum. ex omiſſione argumentorum contra eam, & pro ea afferri ſolitorum. Si enim S. Doctor negaſſet Deiparæ à labe originali, quà animæ & perſonæ infectiva eſt, præſervationem per gratiam Chriſti; non probaret id per argumenta, quæ ſolùm probant: Deiparam contraxiſſe labem originalem, qua eſt infectiva carnis & naturæ, & excluſiva ſanctitatis à parentibus in prolem transfuſæ: neque toties urgeret in parentibus etiam ſanctis non curatum naturæ vulnus: ſed urgeret incompoſſibilitatem peccati originalis cum gratia pro primo inſtanti animationis: quod tamen nullibi fecit. Indigentia enim Redemptionis univerſalis, & derogatio dignitatis Chriſti, nihil faciunt contra præſervationem: ut jam ſæpiùs oſtenſum eſt hìc: & à Cajetano in opu-

ſculo Leoni X. dedicato; & in Comment. 1.2. q.81. a. 3. & 3. p. in q. 27. a.2. & ipſe S. Doctor hoc utrumque affert, contra ſanctificationem carnis ante animationem: qua fieret, ut Deipara, Nunquam, & Nullo modo contraheret peccatum Originale; ideòque ita conſtitueretur extra indigentiam Redemptoris, ut conſtitueretur extra omne debitum & periculum contrahendi in anima & perſona peccati Originalis. Deinde ſi ſanctus Doctor negaret Deiparæ præſervationem à labe, quam Pia Sententia arcet à B. Virgine; afferret, & refelleret aliquod argumentum ex iis, quæ pro ea faciunt; & impugnaret modum ſalvandæ Redemptionis per præſervationem: qui jam ejus temporibus, teſte S. Bonaventura, à Theologis Piam ſententiam tuentibus, adhibebatur; quod tamen nuſquam fecit.

CAPUT QUARTUM.

Proponuntur, & ſolvuntur: in communi: verba S. Thomæ, quæ piæ ſententiæ videntur adverſari.

IN triplici differentia ſunt teſtimonia, quæ ex S. Doctore contra Piam ſententiam afferuntur. Quædam ſunt univerſalia ut 1. 2. q. 81. a. 3. & 3. p. q. 31. a. 8. c. & multis aliis locis; (quæ ſtudiosè in ſuum indicem, V. Conceptio, collegit Bergomenſis) in quibus docetur: ſecundùm fidem Catholicam firmiter eſſe tenendum; quòd omnes homines ex Adam deſcendentes, ſolo Chriſto excepto, peccatum Originale, contrahant: quia ſecus non indigerent redemptione, quæ eſt per Chriſtum.

Hoc teſtimonium, ſi ſumatur, ut communiter explicatur; Sanctum Doctorem in grave coniicit periculum. Nam qui alicubi affirmat, quod eſt contra Catholicam fidem, eſt hæreſeos reus. Sed ſi teſtimonium allatum ſumatur, ut communiter explicatur; S. Doctor alicubi affirmavit aliquid,

quod eſt contra fidem. Ergo ſi hoc teſtimonium ita, ut dixi, ſumatur S. Doctor fiet hæreſeos reus: Minor probatur. Qui affirmat aliquem præter Chriſtum eſſe à peccato originali immunem, is, juxta hoc teſtimonium vulgariter explicatum, affirmat aliquid, quod eſt contra fidem. S. Doctor in 1. ſentent. affirmavit; aliquem præter Chriſtum eſſe ab hoc peccato immunem, nempè Matrem Dei Puriſſimam. Ergo &c. Rurſus: qui affirmat aliquid eſſe de fide, quod Synodus Tridentina negat eſſe de fide, non leviter errat. Qui affirmat, de fide eſſe omnes, excepto Chriſto contrahere peccatum Originale, affirmat aliquid eſſe de fide, quod dicta Synodus negat eſſe de fide. Ergo &c. Ne igitur tantam notam incurrat S. Doctor, omnibus ejus diſcipulis hæc loca explicanda ſunt, ut explicat Eminentiſſimus Cardinalis Cajetan. in Comment. 1.2. q.81. art. 1.& 3. locutum S. Doctorem de debito, & obnoxietate contrahendi peccati; non autem de peccato actu contracto; alii locutum eundem dicunt: de jure, non de facto; quòd fortaſsè phraſi S. Doctoris eloquerentur; ſi dice-

cerent; locutum ſecundùm legem communem, non ultra eam: cùm tamen B. Virgini aliquid ultra legem communem conferendum fuerit; teſte S. Doctore in 3. d. 3. q. 1. a. 2. qla. 1. argumento ſed cont. & 3. p. q. 27. a. 1. c. vel ſi dicerent locutum eſſe, quantùm eſt ex vi originis, & quoad demonſtrationem ſimplicem, non quoad demonſtrationem perſonalem: quibus verbis S. Doctor, quodl. 5. a. 8. ait: intelligenda verba S. Gregorii, dicentis: Adam non peccante, ſolos ab eo electos genitum iri. Et ſanè ea diſtinctio non deberet rejici, cùm & diſertiſſimè ſit S. Thomæ: & ſufficienter ejus locutiones univerſales explicet: eumque à periculo omnis erroris eximat. Loquendo tamen conſequenter ad præmiſſa, videntur ea verba ita commodè explicari poſſe. Secundùm fidem Catholicam tenendum eſt. Chriſto excepto, omnes homines cum concupiſcentia deſcendentes ab Adam, non eſſe, ex vi ſuæ originis ſanctos: nec accepiſſe à parentibus juſtitiam per originem transfuſam: neque ex vi & modo propagationis habuiſſe conditiones infundendæ gratiæ exigitivas: quas habuiſſet: quicunque ab Adam non

 pec-

peccante deſcendiſſent : vel quas haberent ; quia ita, ut eſt conceptus Chriſtus, conciperentur. Hoc & temporibus S. Doctoris erat de fide : & modo eſt : nam etiam nunc de fide eſt : nemini orto ex Adam, dari gratiam ; niſi per Chriſtum. Atque ideo, ſi ita verba S. Doctoris explicentur ; neque ſibi S. Doctor contradicet, neque ullam incurret notam. Nam & nunc Catholici credimus ; Deiparam nullam habere gratiam ex vi ſuæ Originis, & independenter à meritis Chriſti : & immunitatem à labe Originali habere ex gratia Chriſti præſervante. Quapropter optimè dici poteſt, S. Doctor in Primo Sententiarum, locutus eſſe de immunitate Deiparæ à labe originali, ut nunc de ea Pia Sententia loquitur : & eius tempore Sententia minùs communis, teſte S. Bonaventura, loquebatur : quatenùs ſcilicet ſignificat, eius per gratiam Chriſti præſervationem, ne in anima contraheret peccatum Originale, cuius contrahendi neceſſitatem, ipſa ſua ordinaria conceptione, & carnis à parentibus acceptæ infectione, incurrerat : aliis autem locis, loquitur de immunitate à labe Originali, quæ fieret ex vi ori-

originis, & naturalium principiorum ad eam activè concurrentium: eaſque ponentium conditiones, quibus ita aliquomodo deberetur infuſio gratiæ; ut certis diſpoſitionibus debetur creatio animæ: ut innuit S. Doctor 1. p. q. 100. a. 1. ad 2. Nam & S. Bonaventura, etſi æquè ac S. Doctor (ut jam ſupra dixi) aſſerat; ſecundùm fidem Catholicam tenendum eſſe, omnes poſteros Adæ, excepto Chriſto; incurrere peccatum Originale, quando tamen negat, Deiparæ animam eſse per gratiam Chriſti ab originali præſervatam; non dicit hoc eſſe de fide: ſed tantùm ſententiam, quàm ſequitur, eſſe communiorem, & rationabiliorem. Ex quo manifeſtum fit; temporibus S. Thomæ, & Sancti Bonaventuræ, aliud fuiſſe concipi ſine labe originali; aliud ab ea præſervari: illud dicebat juſtitiam à prole ex vi originis, & principiorum naturalium, independenter à meritis Chriſti acceptam; hoc verò gratiam proli in inſtanti primo animationis propter merita Chriſti infuſam: qua fieret ne infectio peccati originalis in carne jam initiata, in animam, & perſonam, maculam devolveret, illud

de Deipara dici non potuit, nec modo dici poteſt ſine errore; hoc, verò olim ſententia erat minus communis: nunc communiſſima: & vix non Catholica. Atque hunc ipſiſſimum eſſe ſenſum univerſalium harum S. Doctoris propoſitionum, ſuadent ipſæmet ejus rationes, quæ ad eas probandas adducuntur. Ratio enim ex indigentia Redemptoris ſumpta, ut jam ſæpè dixi, accito etiam in teſtimonium & probationem Cajetano, nihil facit contra præſervationem: ſed solùm contra aſſerentes dari aliquem, præter Chriſtum, qui non fuerit peccato originali obnoxius. Neque hoc ex me habeo; ſed ex ipſo S. Doctore, qui in 2. d. 31. a. 2. in ſed contra ſecundo ita loquitur. *Ille qui non eſt peccato obnoxius, Redemptione non indiget*. & 3. p. q.27. a. 2. c. in ſecundo argumento: tolli, ait, indigentiam Redemptionis per hoc: ſi proles concepta quoquo modo eſſet ſanctificata ante animationem: quia Non Eſſet Culpæ Obnoxia. En loco maximè controverſo, negationem indigentiæ Redemptoris, refert S. Doctor non in immunitatem à labe Originali: ſed in immunitatem obno-

noxietatis. Idem ſubinde pro eodem ſumit: eſſe peccato Originali infectum, & eſſe ei obnoxium: nam in ſecundo Scripto d. 31. a. 4. in uno argumento infert; Ergo omnes excepto Chriſto ſunt Originali peccato obnoxii: & rurſus ibidem; Ergo omnes qui deſcendunt ab Adam, contrahunt peccatum originale. & 3. p. q. 31. a. 7. proponit: An caro Chriſti, prout fuit in patribus, fuerit peccato obnoxia; & in argumento ſed contra, infert. Ergo caro Chriſti ſecundùm quod fuit in patribus, fuit peccato obnoxia: Et tamen in primo argumento ſic proponit: videtur: quòd caro Chriſti non fuit in patribus infecta. & concludit. Ergo caro ejus nunquam fuit peccato inquinata. Ergo patet S. Doctorem, ſaltem, quando loquitur de Deipara; pro eodem ſumere, infici peccato Originali, & ei obnoxium eſſe; ideoque indigere Redemptore: ut ita, ipſo S. Thoma teſte, argumentum ſumptum ex indigentia Redemptoris, non faciat contra immunitatem à labe Originali, cauſatam ex præſentia gratiæ Chriſti præſervantis: ſed ſolùm contra immunita-

 tem,

tem, quæ ex vi originis fluat, & prolem conceptam non ſolùm ab ipſa contractione actuali peccati, ſed & ab obnoxietate ejus contrahendi excipiat. Jam, cùm idem eaſdem propoſitiones univerſales probat per hoc; quia ut peccatum actuale tribuitur manui, ut eſt aliquíd hominis, & movetur à voluntate peccaminoſa: ita originale omnibus deſcendentibus ab Adam: quia in generatione, ejus voluntate moventur: voluntate, inquam, debitrice transfundendæ in prolem gratiæ; quam tamen non transfundit; quia vim ejus transfundendæ, Adam, & ſibi, & omnibus perdidit parentibus: non probat, non poſſe Deum prolem cum debito peccati Originalis contrahendi conceptam, gratia in primo inſtanti unionis animæ infuſa præſervare; ne tale peccatum, in animam, vel perſonam devolvatur: ſed ſolùm probat neminem parentum, generatione quantumvis meritoria, ſed non depurata ab habituali vel radicali concupiſcentia, transfundere in prolem juſtitiam; quam, Adamo non peccante, generatio à tali concupiſcentia libera transfudiſſet. Hanc reſpon-

ponſionem probat dogma à S. Doctore 1.2.q. 81. a. 3. ad 2. in fine, pro eadem univerſali propoſitione adductum; *Parentes*, inquit, *non generant in quantùm ſunt renovati per baptiſmum, ſed quatenùs retinent fomitem, qui eſt inordinatio partium inferiorum animæ. Ergo omnes ſeminaliter deſcendentes ab Adamo concipiuntur in peccato Originali*. Hæc ratio manifeſtiſſimè ſolùm probat; parentes baptizatos in prolem non transfundere gratiam, quam in baptiſmo ipſimet acceperunt: quia hæc gratia eſt perſonalis, non naturalis: ideoque cum natura non tranſfuſibilis. Ergo hoc ipſum ſolùm aliæ quoque probant rationes. Denique cùm idem S. Doctor in 3. ſent. d. 3. q. 1. a. 1. ad 3. ait: (*Dicendum, quòd concubitus, quo B. Virgo concepta fuit meritorius creditur, non per gratiam purgantem naturam; ſed per gratiam perficientem perſonas parentum: & ideò non oportuit, quòd in prole concepta ſtatim ſanctitas eſſet; non ob repugnantiam actus Matrimonij ad ſanctitatem, ſed ob repugnantiam, vitij naturæ nondum curati*:) clariſſimè indicat: ſe Deiparæ non in alio ſenſu tribuere peccatum originale, quàm quod non

acceperit à parentibus, etſi ſanctis, & ſanctè Matrimonio utentibus, tranſfuſam in ſe ſanctitatem: ea ſola de cauſa, quòd non habuerint gratiam purgantem Naturam, ſed ſolùm gratiam perficientem perſonas.

Alia teſtimonia S. Doctoris ſunt; quibus is ait, B. Virginis carnem conceptam eſſe in Originali peccato. 3. p. q. 14. a. 3. ad 1. q. 31. a. 1. ad 3. a. 6. ad 2. a. 7. in ſed cont. art. 8. ad 2. & alibi. Hæc loca non ſolùm nihil contra Piam ſententiam faciunt; ſed etiam plurimum juvant, & ſtabiliunt eam explicationem, qua ſæpiùs hoc opuſculo S. Doctoris loca contra Piam ſententiam obiici ſolita explico: dicens: S. Doctorem locis illis, quibus aſſerit Deiparam conceceptam eſſe in peccata Originali, locutum eſſe de peccato, qua infectivo carnis, & naturæ; & excluſivo ſanctitatis per originem transfuſæ: non autem de peccato, qua infectivo animæ & perſonæ, & excluſivo gratiæ ſanctificantis in primo inſtanti animationis propter merita Chriſti infuſæ: quæ explicatio, ut firmiùs ſubſiſtat, expendam ſigillatim quædam, è citatis S. Doctoris loca.

Quæ-

Quæſtione ergo 14. concludit: defectus corporales contraxiſſe Deiparam: quos (ut ait in c.) dicuntur illi propriè contrahere, qui ex Debito Peccati eos defectus incurrunt: vel qui eos habent, (ut ait in 3. d. 15. q. 1. a. 3. arg. 2.) ex ratione Originis, vel quibus debentur propter culpam Originalem, ut ait ibidem, in ſed Contra ſecundò. Concludit, inquam, Deiparam tales defectus contraxiſſe ex hoc: quia caro ejus concepta eſt in peccato Originali: & Chriſtum eoſdem ideo non contraxiſſe; quia caro Chriſti, ex Virgine aſſumpta eſt, ſine culpa, in illa puritate, in qua erat in ſtatu innocentiæ. Nam, ut idem ſubtiliter obſervat in, 3. d. 3. q. 4. a. 1. c. *Etſi caro Chriſti ſecundùm quod fuit in patribus, & in B. Virgine, fuit peccato infecta, antequam aſſumeretur; ipſa tamen ejus aſſumptione ab omni infectione peccati purgata eſt: ita*, (*ut* addit ad ultimum) *caro Chriſti qua exiſtens in Chriſto, nullo modo fuerit infecta, cum ejus aſſumptionem emundatio intellectione præceſſerit.* Ex his pro allata explicatione, argumentor primò. Quod à S. Thoma redditur pro cauſa pœnalitatum tem-

po-

poralium , à B. Virgine contracta-
rum earundemque à Chriſto non con-
tractarum , hoc ab eo intelligi ſolet
nomine Conceptionis in peccato Ori-
ginali , Deiparæ ab eodem adſcriptæ,
& Chriſto negatæ : (non rarò enim
S. Doctor infert , aliquem in peccato
Originali eſſe conceptum , ex contra-
ctis pœnalitatibus ; & 3. p. q. 68. a. 9.
c. pueros peccatum Originale contra-
here , probat ex hoc ipſo , quòd ſint
ſubjecti mortalitati : quæ in omnes
homines per peccatum primi parentis
pertranſit : & de Deipara , non præ-
ſumendus eſt in alio ſenſu locutus ,
quàm qui ſit conformis iis , quæ de
eius privilegiorum ſupra omnes ſan-
ctos exceſſu docet , locis adductis d.
1. c. 2.) Conceptio Carnis in Origi-
nali peccato , à S. Thoma redditur
pro cauſa pœnalitatum à Deipara con-
tractarum , & non à Chriſto . Ergo
Conceptio Carnis in peccato Origina-
li , intelligi ſolet à S. Thoma , no-
mine Conceptionis in peccato Origi-
nali Deiparæ adſcriptæ , & Chriſto
negatæ . Secundò ſic : Idem eſt apud
S. Thomam carere debito peccati , ex
quo fluat neceſſitas contrahendi pœ-
nalitates temporales ; & carere pec-
cato

cato Originali: (quia is in c. dicit; Chriſtum non contraxiſſe hos defectus ex debito peccati: & ad 2. dicit eoſdem non contractos à Chriſto: quia fuit ſine peccato.) Ergo apud eum idem eſt Chriſtum eſſe ſine peccato, quod ſine debito peccati. Ergo cùm alibi S. Doctor ait, B. Virginem puritate eſſe proximam Chriſto, per hoc eam ſolùm à puritate deficere Chriſti, intelligit: quod illa incurrerit debitum peccati, utpote concepta cum infectione Carnis, in animam eandem maculam derivaturæ, niſi gratia Chriſti muniretur; Chriſtus autem liber fuerit ab omni debito peccati.

Tertiò, apud S. Thomam non ſolùm ji dicuntur peccare originaliter, & rei eſſe pœnalitatum peccati Originalis, qui peccatum Originale contrahunt; ſed etiam qui habent debitum ejus peccati. Siquidem ideo Chriſtus has pœnalitates non contraxit, quia caruit debito peccati. Ergo cum dicit, Deiparam conceptam in peccato Originali, ideoque factam ream pœnalitatum, præſumendus eſt non plus intellexiſſe, quàm conceptam eſſe cum debito peccati, ex infecta carne in animam derivandi, ni-

ſi accelerata Gratiæ ſanctificantis infuſione protegeretur. Jam verò q. 31. pluribus articulis ſolùm probat. Chriſti carnem non fuiſſe infectam, nec peccato obnoxiam: ideoque Chriſtum nec curatione indiguiſſe, nec in lumbis Abrahæ decimatum eſſe: contra verò, carnem B.Virginis fuiſſe infectam peccato (*quia caro humana peccato inficitur ex hoc, quòd eſt per concupiſcentiam concepta: & quòd, ut tota caro per concupiſcentiam concipitur; ita tota peccato inquinatur* 3.p. q.31. a.7.c.) fuiſſe item obnoxiam peccato, & in Patribus, & in ſe, ideoque curatione indiguiſſe: & in Abraham decimatam eſſe. Ex quibus confirmatur, quòd toties dico: S. Doctorem, locis objici ſolitis, tribuiſſe Deiparæ illud ſolùm peccatum Originale, quod eſt infectivum carnis: ordinariæ conceptionis modum neceſſariò & inevitabiliter (ſiquidem etiam Chriſtus modo ordinario conceptus, illo infici deberet;) conſequens: non autem peccatum originale, animæ puritatis deturpativum, dicenſque abſentiam Gratiæ Sanctificantis pro primo inſtanti animationis: præſertim quòd his omnibus locis, originalis adſcripti

pti Deiparæ, negati Chriſto, non aliam S. Doctor afferat rationem, quàm quòd Chriſtus fuerit conceptus ex Virgine: nec in Adam fuerit ſecundùm ſeminalem rationem, per quam Originale peccatum contrahitur: ait ibid. a.8.c. & q. 15. a. 1. ad 2. & quòd in Verbi Incarnati carne, primò, debuit immunitas ab ea damnatione apparere, 3. p. q. 27. a. 3. c. B. verò Virgo deſcenderit ab Adam, ſecundùm ſeminalem rationem: utpotè ſecundùm concupiſcentiam concepta. 3. p. q. citata 31. a.7. & 8, Per hæc confirmatur, quod in ſecunda diſtinctione hujus opuſculi probavi: ſtatum quęſtionis de Conceptione Beatæ Virginis, alium olim fuiſſe ab eo, qui nunc eſt. Quis enim nunc quærit? An caro B. Virginis fuerit concepta in originali peccato? de quo tamen ſæpè diſputat S. Doctor. Per hoc item defendi poteſt dogma S. Doctoris in 2. d. 31. q.1. a.2. c. & in ſed cont. & in 2. Scripto. d. 31. a. 4. nemine ſine peccato Originali naſci poſſe.

Dicet aliquis. Et in 3. p. q. 27. & in 3. d. 3. negat S. Doctor, carnem poſſe eſſe ſubjectum peccati. Ergo falſò

sò dicitur, eum illud ſolùm peccatum tribuiſſe Deiparæ, quod eſt infectivum carnis, nec enim dici poteſt peccatum, niſi quod inficit animam. Unde idem S. Doctor q. 5. de Malo a.2. ad 7. ait: *Quamvis peccatum originale per carnem derivetur ad animam, non tamen habet rationem culpæ, niſi ſecundùm quod pertingit ad animam.* Confirmatur. Quia in 1. 2. q. 83. a. 1. c. dicitur: *Peccatum Originale omnium hominum fuit in ipſo Adam ut in cauſa principali in ſemine, ut in cauſa inſtrumentali: ſed ſicut in ſubjecto, nulla modo poteſt eſſe in carne, ſed ſolùm in anima.* Reſpondeo: hanc objectionem omnibus S. Thomæ diſcipulis ſolvendam eſſe. Certum eſt, S. Doctorem ſæpiùs in 3. p. dixiſſe: Deiparæ carnem conceptam eſſe in originali peccato: non autem carnem Chriſti: quam phraſim fortaſſe accepit à S. Auguſtino, & à S. Ambroſio, citatis ab Illuſtriſſimo Cardinali Cajetano: contra Piam Sententiam, in opuſculo Leoni X. dicato. Certum item, quòd S. Doctor ſæpè dicat, animam per corpus infici, quodque multas objectiones contra hoc ſolvat q. 4. de Malo a. 1. & 3. & alibi. Omnibus ergo expli-

can-

candum eſt, quomodò potuerit peccatum Originale inficere carnem nondum animatam; & quomodò caro ejus concepta eſt in peccato originali, ſi hoc non poteſt tribui, niſi ſoli animæ. Libenter hic audiam doctiorum S. Thomæ diſcipulorum reſponſum. Ego pro mea tenuitate; Adverto: S. Doctorem, rationem culpæ in peccato Originali, aliquando conſideraſſe per modum maculæ actualis, & tranſeuntis; aliquando per modum maculæ habitualis, & permanentis. Rationem maculæ tranſeuntis, ponit in defectu originalis juſtitiæ: qui habet rationem culpæ, in quantum derivatur ex primo parente: 1. 2. q. 82. a. 4. vel ut eſt per voluntatem naturæ principii inductus: in 2. q. 1. a. 2. c. vel, quòd natura ſeminaliter recepta, eſt infecta infectione, quæ reputatur voluntaria propter ſui principium: q. 4. de M. a. 6. ad 12. in quantum Adæ voluntas reputatur noſtra; 3. p. q. 84. a. 2. ad. 3. Rationem verò maculæ permanentis, ponit in habitu, per vitiatam originem innato: 1. 2. q. 82. a. 1. ad 3. quem anima ex hoc contrahit: quòd fit forma corporis in-

infecti: Forma autem ſequitur modum materiæ: in ſecundò Scripto l. 2. d. 30. q. un. a. 1. ad 1. & 2. & alibi paſſim: non quaſi corpore agente in animam, ſed per quandam collimitationem unius ad alterum: quia forma recipitur in materia ſecundùm conditionem ipſius materiæ. in 2. d. 30. q. 1. a. 2. ad 5. Et quoniam peccatum eſt, non ſolùm cum non habet homo, quod debet habere: ſed etiam, cum habet, quod non debet habere: ideo hæc macula permanens, à S. Doctore aliquando explicatur per defectum ejus quod debet habere; ut ibidem: *Ex hoc ipſo*, inquit, *quòd corpus privatur illa virtute, qua perfectè erat ſubjicibile animæ, ſequitur, quòd etiam anima illa virtute careat, qua perfectè corpus ſubditum regat, & qua illud contineat immune à corruptione*, q. 4. de Malo a. 3. ad 4. aliquando explicatur per hoc, quod habere non deberet, & tamen habet, ut in 2. d. 32. q. 1. a. 1. c. *Ex actu*, inquit, *naturæ, qui eſt carnis propagatio, relinquitur quædam diſpoſitio, inclinans ad malum, in ipſa natura geniti, quæ dicitur concupiſcentia vel fomes: & ex hoc ipſo, quòd illa naturæ cor-*

rup-

ruptio , in ſe virtutem peccati , ex quo cauſata eſt , continens , perſonam attingit , ipſam indignam Dei gratia reddit: unde relinquitur macula , & defectus in anima . Fortaſſis ergo: peccatum originale ſumptum pro ipſa non transfuſione juſtitiæ in prolem , transfundi ex pacto divino in ipſo actu generationis debitæ , includente habitudinem ad voluntatem primi parentis , per quam virtus transfundendæ juſtitiæ omnibus parentibus amiſſa eſt ; habet rationem culpæ tranſeuntis, quæ ſaltem initiativè poteſt eſſe in carne : utpote , in quam primò juſtitia originalis debuit transfundi . Peccatum verò originale ſumptum pro defectu recenſitæ virtutis , & diſpoſitione inclinante ad malum morale , habet rationem maculæ permanentis : cujus ſubjectum ſola poſſit eſſe anima . Secundò dici poteſt : peccatum originale poſse eſse in carne , qua habet rationem culpæ virtualis , non in actu . Ita S. Doctor , in 2.d.31. q. 1.a.1.ad 4. *Quia per peccatum primi hominis , infectio conſecuta eſt in tota natura humana ; ideo ubi invenitur ſubjectum ſusceptivum culpæ , habet rationem culpæ in actu : ut in puero jam nato : ubi verò*

hoc

hoc non invenitur, manet in tali infeſtione virtus culpæ; ut ſic cauſa culpæ eſſe poſſit. Simile quid dicitur q. 4. de Malo a. 2. c. Videtur ergo S. Doctor tribuiſſe carni Deiparæ, peccatum Originale ſub ratione ſolius culpæ virtualis; qualem, Chriſtum, ſi ex non Virgine conciperetur, fuiſſe contracturum; ſupra citatus cenſuit Naſarius: non ſub ratione culpæ contractæ. Tertio & multò facilius dici poteſt: peccatum Originale ſumptum initiativè & materialiter, poſse eſse in carne, non ſumptum conſummativè & eſsentialiter. Ita S. Doctor: in ſecundò ſcripto l. 2. d. 30. q. vn. a. 2. c. & d. 31. q. vn. a. 2. ad 2. *Concupiſcentia*, inquit, *ſeu fomes, eſt peccatum Originale originaliter*: (id ego dico initiativè) *& materialiter, non conſummativè & eſſentialiter.* illius ſubjectum eſse poteſt caro: hujus ſola anima.

Dicamus ergo: Deiparam, juxta S. Doctorem, habuiſſe peccatum Originale, ſumptum initiativè & materialiter; id eſt, quatenus eſt infectivum carnis, & excluſivum ſanctitatis vel juſtitiæ per originem transfuſæ, incluſivumque debiti, maculæ in animam & perſonam derivandæ;

nisi

niſi Gratia ſanctificans in primo inſtanti animationis infuſa, hanc derivationem impediret: non conſummativè & eſſentialiter: ſeu quatenus eſt infectivum animæ & perſonæ, & excluſivum Gratiæ pro primo inſtanti animationis: & ex hoc modo loquendi, non ſolùm à S. Thoma, ſed & S. Auguſtino & Ambroſio, aliiſque ſanctis Patribus, contra Piam ſententiam citari ſolitis, uſurpato, concludamus; nunquam eos Piæ Sententiæ contradixiſse: & Deiparæ præſervationi à labe Originali, nunquam eſse adverſatos; ſed ſolum voluiſse, conceptam eſse ejus carnem in peccato originali: ſeu habuiſse peccatum Originale, non qua derogat puritati ſanctiſſimæ animæ ipſius: nec quà pro ullo inſtanti exiſtentiæ ejus, Gratiam Chriſti ab illa excludit; ſed ſolùm qua eſt infectivum carnis, modo ordinario receptæ, cum habitudine ad voluntatem primi parentis, à quo ut à principio activo deſcendit: & qua excluſivum juſtitiæ, in eam à parentibus ſanctis transfuſæ: inductivumque proximæ neceſſitatis, contrahendi in anima peccati: niſi ea in primo ſuæ unionis inſtanti Gratia

Chri-

Chriſti muniretur, ne à carne infecta, per unionem cùm ea, inquinaretur.

Urgebis. Peccatum Originale, qua infectivum carnis non poſſet dici abſolutè peccatum Originale. Ergo, ſi S. Doctor Deiparæ peccatum Originale ſolùm qua carnis infectivum tribueret, non poſſet abſolutè dicere eam conceptam in peccato Originali quod tamen dicit. Reſpondeo primò: poſſe ad hoc dici, id ipſum, quod S. Doctor, cum ſibi objeciſset, q. 4. de Malo a. 1. ad hoc argumentum 13. *Anima, quæ in compoſitione hominis prædominatur, ex ſua origine habet puritatem. Ergo licet caro ex ſua origine aliquam impuritatem trahat; homo tamen debet denominari purus: cum denominatio ſit à prædominante.* Reſpondet: *Dicendum: quòd bonum contingit ex integra cauſa: malum provenit ex ſingularibus defectibus: & ideo defectus, qui eſt ex parte corporis, ſufficit ad integritatem humanæ naturæ tollendam.* Quam ipſam ob cauſam, nego antecedens: & obiter hic etiam adverto: peccatum Originale apud S. Doctorem nihil aliud eſse, quàm impuritatem transfuſam per Originem: quæ primò inficit carnem: infectione in animam,

quæ

quæ ex ſua origine pura eſt, devolubili; niſi Gratiæ ſanctificantis accelerato influxu impediatur. Reſpondeo ſecundò, diſtinguo antecedens: non poſſet dici abſolutè peccatum Originale; in eo ſenſu, in quo hac ætate ſumitur, Tranſeat: non poſſet dici eo ſenſu, in quo tempore S. Thomæ ſumebatur, nego. Ejus enim tempore peccatum originale ſignificabat defectum, vel non transfuſionem puritatis vel juſtitiæ per originem transfundi debitæ: ita ut hæc non transfuſio, ſiſtens in corpore, fuerit peccatum Originale initiativè: devoluta verò in animam & perſonam, fuerit peccatum Originale conſummativè & eſſentialiter.

Tertio: ſunt loca, quibus Deipara dicitur à peccato Originali ſanctificata & mundata ut 3. p. q. 27. a. 1. ad 3. & in 3. d. 3. q. 1. a. 2. ql. 2. ad 3. & locis ibidem in margine citatis: quæ ſufficienter explicantur, dicta eſſe in eo ſenſu, in quo tales loquendi modos ipſe S. Doctor explicavit. Oſtenſum autem eſt in hoc opuſculo diſt. 2. c. 4. confirmatione 3. quod S. Doctor purgantem Gratiam in Deipara, aliquoties interpreta-

tus eſt, eſſe, præſervantem : quodque eam dixerit ita purgatam eſſe à peccato ; quomodo purgati Angeli : in quibus nulla impuritas fuit : 3. p. q. 27. a. 3. ad 3. & per gratiam diſpoſitivam redditam eſſe idoneam matrem Dei : ibid. a. 5. ad 2. & caſtificatam ab omni ſorde vitiorum, non per remotionem exiſtentium, ſed impedimentum futurorum : in 3. diſt. 3. q. 1. art. 2. ql. 2. ad 2. & in ſecundo Scripto lib. 3. d. 3. q. un. a. 2. ad 2.

Hæc ſi teſtimoniis, quæ à Bergomenſi contra Piam Sententiam, ex S. Thoma adducuntur, applicentur ; facilè patebit, immerito ea contra Deiparæ immunitatem à labe Originali, cauſatam per Gratiam Chriſti præſervantem, afferri : cùm ſolùm faciant contra naturalem juſtitiæ, vel integritatis naturæ, à parentibus in prolem transfuſionem. Videor tamen facturus operæ pretium, ſi quædam, quæ plus habent difficultatis ſpeciali ſolutione ſolvero.

CA-

CAPUT QUINTUM.

Afferuntur, & ſolvuntur difficillima loca contra Piam ſententiam ex Angelico Doctore afferri ſolita.

PRimus locus eſt in 3. d.3. q. 1. a. 2. ql.2. ad 3. *Dicendum: proprium fuiſſe Chriſto; nec actuali, nec Originali macula infectum eſſe: ſed Virgo Mater ejus, fuit, quidem peccato Originali infecta: à quo tamen emundata fuit, antequàm ex utero naſceretur: quando autem determinatè emundata fuit incertum eſt:* ait ibidem a. 1.ql.1.c. Et in Quodlibetis, Quodlibeto 6. a. 7. *Eſt ergo ait, conſiderandum, quòd unuſquiſque peccatum Originale contrahit ex hoc, quòd fuit in Adam ſecundùm ſeminalem rationem: & ideo Virgo beata, quia nata fuit per commiſtionem ſexuum, ut cæteri, concepta fuit in Originali peccato: & includitur in univerſitate illorum, de quibus dicitur ad Rom. 5. In quo omnes peccaverunt: à qua univerſalitate ſolus excipitur Chriſtus, qui in Adam non fuit ſecundùm ſeminalem rationem.*

Hinc tria eruuntur argumenta. Primum eſt. S. Thomas ait: proprium fuiſſe Chriſto, nec actuali, nec Originali macula eſse infectum. Ergo negat hoc ipſum conveniſse Deiparæ. Secundum. Ait idem expreſsè, conceptam eſse in peccato Originali, & incluſam in univerſalitate eorum, qui in Adam peccaverunt. Ergo ei negavit immunitatem à labe Originali. Tertium. à quo peccato mundata eſt, antequàm ex utero naſceretur: hoc habuit. à peccato Originali, teſte S. Thoma, mundata eſt antequam naſceretur: ergo peccatum Originale, teſte S. Thoma habuit.

Reſpondeo conſequenter ad dicta: jam ſæpius explicatum eſse, quæ, immunitas à peccato originali fuit propria Chriſto: quæ ſcilicet includebat puritatem Originis, & puritatem carnis, virtute Spiritus Sancti ex puriſſima Virgine conceptæ: ideoque ex vi talis conceptionis excludebat maculæ in anima contrahendæ debitum: cui obnoxii ſunt omnes quorumcunque anima unitur, vel unienda eſt carni acceptæ à parentibus, cum læſa naturæ integritate: & quæ ex vi ejuſdem conceptionis includebat debitum

Gra-

Gratiæ ei infundendæ, juxta verbum Archangeli: *ideoque & quod naſcetur ex te ſanctum &c.* Talem immunitatem à peccato Originali fuiſse propriam Chriſto fatemur: & cùm Deiparam, cum S. Thoma in 1. Sent. a peccato Originali dicimus fuiſse immunem; dicimus eſse talem, non ex vi ſuæ originis, vel conceptionis; neque ex vi carnis, cum debita naturæ perfectione à parentibus acceptæ; ſed præcisè ex Chriſti Gratia præſervante, & impediente, ne contagio à parentibus in carnem transfuſa, in animam ejus & perſonam devolveretur; ne dedecus Matris derivaretur in prolem. In Forma; primi argumenti Diſtinguo Antecedens: cenſuit proprium eſse Chriſto, in ſenſu conveniente ipſi Chriſto; Concedo: in ſenſu nullo modo conveniente Chriſto; Nego. nullo verò modo conveniebat Chriſto immunitas à peccato Originali; fluens ex præſervante Gratia ipſius Chriſti. Quis enim dixerit: Chriſtum ſe ipſum à labe Originali præſervaſſe ſua Gratia? & ſui ipſius Redemptorem præſervativum fuiſſe? Deinde quid Chriſto opus erat præſervatore, qui ſolus, teſte S. Atha-

naſio, ſanctitatem ſimul cum natura ſuſcepit? & qui jure ipſo naturalis Conceptionis, quatenus S. Spiritus virtute conceptus eſt, ita fuit à culpa Originali liber; ut ſi eum unio Hypoſtatica liberum ab omni macula non redderet; vel ſi non eſset Deus Homo; ſola generationis ratio ab originali immunitatem ei tribueret? Concipi ergo, ex vi originis, immunem à labe Originali corporis & animæ fuit, proprium Chriſto; à Gratia autem Chriſti Redemptoris, quoad animam & perſonam præſervari, eſse proprium Deiparæ, non negat S. Doctor: imò hoc expreſsè in 1. Sent. profitetur, & alibi implicitè; cùm gravibus, & ſolidis argumentis omne à Deipara ſubmovet peccatum. Proinde, Diſtinguo Conſequens. negat hoc S. Doctor Deiparæ; in ſenſu ſoli conveniente Chriſto, Concedo: in ſenſu nullo modo conveniente Chriſto: ſed ob maximas congruentias ſummè conveniente Deiparæ: Nego conſequentiam. Secundum item Diſtinguo. ait conceptam eſse in peccato Originali infectivo carnis cum debito infectionis derivandæ in animam, niſi Gratia Chriſti muniretur: & ex-

& excluſivo ſanctitatis per originem transfuſæ. Concedo, in peccato originali infectivo animæ & perſonæ, excludenteque Gratiæ in primo inſtanti animationis infuſionem: Nego. Similiter: idem S. Doctor, ait, incluſam Deiparam in iis qui in Adam peccaverunt, propter obnoxietatem contractam ex infectione carnis: ſine qua à generantibus modo ordinario, ſalvo præſenti rerum naturalium curſu, concipi non potuit. Concedo: propter ipſum peccatum actu contractum. Nego. conformiter S. Synodo Triden. diſertè profitenti, ſeſſ. 5. non eſſe ſuæ intentionis, in decreto univerſali de peccato originali, comprehendere immaculatam Virginem Mariam, Dei Genitricem: & Diſtinguo Conſequens: non agnoſcit eſſe immunem; Vi Originis à peccato, quà infectivo carnis, &c. Concedo: immunem ex vi Gratiæ Chriſti præſervantis à peccato, quà infectivo animæ & perſonæ: Nego. in hoc enim ſenſu S. Doctor clarè profeſſus eſt, Deiparam eſse immunem à peccato originali: & puritate uni ſecundam Deo eſse. Tertium ſolvitur in ſequenti objectione.

Secundus locus eſt 3. p. q. 27. a. 2. ubi primo in Corpore concluditur: *B. Virginem ſanctificatam eſſe poſt animationem: quia ſi ante animationem ſanctificata fuiſſet, nunquam incurriſſet maculam originalis culpæ: & ita non indiguiſſet Redemptore.*

Secundò ad 2. dicitur: *Si nunquam anima B. Virginis fuiſſet contagio peccati originalis inquinata; hoc derogaret dignitati Chriſti: univerſalis omnium ſalvatoris.*

Tertiò dicitur: ibidem: *B. Virgo contraxit quidem originale peccatum; ſed ab eo fuit emundata, antequàm ex utero naſceretur.*

Quartò ad 4. dicitur: *Etſi parentes B. Virginis fuerint mundati à peccato Originali, tamen B. Virgo contraxit peccatum Originale: cùm fuerit concepta ſecundùm concupiſcentiam.*

Ex hoc loco arguunt primò: S. Doctor dicit B. Virginem eſse ſanctificatam poſt animationem. Ergo cenſuit non eſse ſanctificatam in animatione. Secundò: S. Doctor dicit: quòd ſi B. Virginis anima nunquam incurriſset hanc maculam originalem, non indiguiſset Redemptore, & derogaſſet dignitati Chriſti. Ergo cenſuit eam ſal-

ſaltem in prima animatione incurriſſe hanc maculam. Tertiò: S. Doctor ait B. Virginem contraxiſſe peccatum originale. Ergo juxta eum, non fuit immunis ab eo. Quartò. Dicitur ſanctificata antequàm ex utero naſceretur. Ergo non in animatione. Quintò Negat S. Doctor feſtum Conceptionis ideò celebrari, quaſi Deipara fuerit in ſua conceptione ſancta. Ergo negat fuiſſe ſine labe originali conceptam.

Reſpondeo: neque hunc locum dicere aliquid contra gratuitam B. Virginis præſervationem à culpa actualiter contrahenda. Solam enim hic ſanctificationem ante animationem, ſeu ſanctitatem ex vi originis, & conceptionis obtentam, independenter à meritis & Gratia Chriſti, Virgini Beatiſſimæ negat S. Doctor. Quod probo, primò ex titulo articuli. ſecundò ex omnibus objectionibus, quibus ſemper infertur; B. Virginem eſſe ſanctificatam ante animationem: undè cum dicit, eſse ſanctificatam poſt animationem: Tò poſt, non opponitur ipſi animationi: ſed ante animationi: de qua ſola in toto articulo diſputatur. tertiò ex probationibus S. Doctoris:

quarum prima hæc eſt : Quamdiu quis non eſt capax Gratiæ Chriſti : non poteſt ſanctificari à peccato per Gratiam Chriſti . Virgo Beata ante animationem non fuit capax Gratiæ Chriſti , Ergo nec potuit ante animationem ſanctificari à peccato per Gratiam Chriſti . Secunda hæc. Quod non eſt culpæ obnoxium , non indiget Gratia Redemptoris . Virgo B. ſi quocunque modo ante animationem fuiſset ſanctificata . (id eſt uno è modis recenſitis diſt. 2. c.2.) non fuiſset culpæ obnoxia . Ergo Virgo B. ſi quocunque modo fuiſset ante animationem ſanctificata , non indiguiſset Gratia Redemptoris , ubi indigentiæ Redemptoris negatio , non infertur ex ſanctificatione in animatione ; ſed ex ſanctificatione ante animationem : per quam ſolam tollitur obnoxietas culpæ ; qua ſublata tollitur totaliter indigentia Redemptoris . Quarto ex Concluſione Corporis . *Relinquitur*, inquit , *quòd ſanctificatio Virginis fuerit poſt ejus animationem* : non ante ; quod ipſum quærebatur : quod in objectionibus inferebatur : quod in corpore negandum eſse probatum eſt .

Notandum verò diligenter eſt; quòd

S. Doctor hic in C. & ad 2. non dicat, ſi B. Virgo non incurriſset culpam originalem; nec, ſi non fuiſset inquinata peccato Originali; ſed, *ſi Nunquam incurriſſet*, &, *ſi Nunquam fuiſſet inquinata*: per Tò Nunquam excludendo hoc ipſum tempus, de quo in articulo diſputat. Nec enim dubium eſse poteſt, in eodem ſenſu ſumi hæc verba ad 2. & in c. Ergo cùm dicit ad 2. quòd B. Virgo non indiguiſſet Redemptore, ſi Nunquam culpa originali fuiſſet inquinata; idem eſt, ac ſi diceret: B. Virgini Redemptorem non futurum fuiſse neceſsarium, ſi fuiſset ſanctificata ante animationem: ideòque nec culpæ originali obnoxia.

Confirmatur primò: vel apud S. Doctorem idem eſt, nunquam animam inquinari contagio peccati originalis; quod ſanctificari ante animationem: vel non idem: ſi non idem; Ergo malè per hoc probatur, Deiparam non eſse ſanctificatam ante animationem: ſi verò idem; ſic arguo. Adud S. Doctorem idem eſt, nunquam inquinari B. Virginis animam; quod carnem ejus ante animationem ſanctificari. Ergo cùm ne-

gat, animam B. Virginis nunquam fuiſse inquinatam, ſolùm negat carnem ejus ante animationem eſse ſanctificatam. Confirmatur ſecundò: Eam hic ſolùm ſanctitatem negat S. Doctor B. Virgini, quam ſoli appropriat Chriſto: eam autem ſolam appropriat Chriſto, quòd (ut loquitur 3. p. q. 39. a. 6. ad 1.) Chriſti ipſa conceptio carnis, non carnalis, ſed ſpiritualis fuit: cum Virginis B. fuerit conceptio carnalis: ſeu quòd nullo modo contraxerit peccatum originale: nam neque in parentibus; quia conceptus eſt ex Spiritu Sancto, à Virgine penitus depurata à concupiſcentia, non ſolùm actuali, ſed & habituali; ut ſupra dixi; nec in conceptione activa; quia conceptus eſt ſine conſortio viri: nec in paſſiva, & ante animationem: quia caro ejus nullam habuit infectionem: utpote non obnoxia legibus, & oneribus poſterorum Adæ, ab eo activè deſcendentium: nec in animatione, quia peccatum originale in animatione contrahi nequit, niſi ab eo, qui habuit debitum ejus contrahendi ob naturam infectam acceptam ab Adamo, in quo primo infecta eſt. at

B. Virgo, dicitur à S. Doctore, hoc peccatum contraxiſse; & in parentibus; quia etſi ſancti eſsent, non erat tamen in eis curatum vitium naturæ; quo obſtante non poterant prolem concipere ex vi originis ab eis tractæ, ſanctam; & in uſu conjugii; quia hic, etſi liber eſset à concupiſcentia actuali, non tamen à concupiſcentia habituali: & ante animationem; quia ſi ante hanc caro ejus libera eſset ab omni infectione, non haberet debitum peccati originalis in anima contrahendi pro primo inſtanti unionis, ideoque non indigeret Gratia præſervativi Redemptoris: ut quæ, vi exigentiæ, ſuæ originis, eſset extra omne periculum ſervitutis & captivitatis peccati: animam immunem à peccato originali habitura, eo ipſo; quòd infunderetur carni ab omni infectione puræ, ut patet ex Cajetano ſupra citato. Ergo S. Doctor etiam hic non negat, Beatiſſimam Dei Matrem eſse à labe originali Gratia Chriſti præſervatam. Atque hic obiter adnoto gratis quoſdam opinari articulum hunc; *An Virgo Beatiſſima in ſua animatione fuerit ſanctificata*: & in. 3. p. & in Sententiis, periiſse. Quantum enim, ex

ex continua S. Doctoris doctrina, aſſequi poſsum; non erat ejus inſtituto neceſsarius hic articulus. Intentio S. Doctoris erat: explicare Deiparæ ſanctificationem, non excluſa indigentia Redemptoris: quòd adæquatè præſtitit: cùm eam probavit non fuiſse ſanctificatam ante animationem: quia per hoc ipſum oſtendit eam fuiſse obnoxiam peccato originali: ideoque indiguiſse Redemptore. Eſtque hic argumentorum ejus proceſsus. Fidei articulus eſt: Deiparam indiguiſse Gratia Redemptoris. Ergo ei ea ſanctificatio neganda eſt, per quam fieret non indiga Redemptoris: jam quia Redemptoris non indiga, fieret; ſi Nullo Modo, vel ſi Nunquam incurriſset peccatum Originale: Nullo Modo autem, & Nunquam illud incurriſset; ſi eſset ante animationem, vel ex vi ſuæ conceptionis ſancta. Ergo ut oſtenderetur Deipara indiga fuiſse Gratia Redemptoris, non debuit dici ante animationem ſanctificata, neque ex vi ſuæ conoeptionis ſancta, ſanctitate in eam à parentibus per originem transfuſa. Quare cum S. Doctor ſatis explicaſset in Deipara indigentiam

Gra-

Gratiæ Redemptoris per hoc ; quòd non erat ſanctificata ante animationem ; ideòque (ut hic expreſsè loquitur) obnoxia peccato originali eſset; non erat opus eum quærere ; an ſanctificata fuerit in animatione . Videturque hanc quæſtionem conſultò ſubterfugiſse S. Doctor : utpotè , (ut mihi videtur , in ſententiam tunc minùs communem , de præſervatione Animæ Deiparæ à labe Originali ſummè propenſus ; à qua tamen tuenda , & clarè profitenda abſtinebat , tum ob ſingularem modeſtiam : tum ob S. Bonaventuræ , aliorumque Doctorum , qui tunc , cum ſententia communiori hanc præſervationem negabant , venerationem ; tum ob Eccleſiæ Romanæ , quæ tunc feſtum Conceptionis tollerabat , non celebrabat ; cuique ipſe in omnibus erat obſequentiſſimus , authoritatem ; procul dubio , quod in 1. ſententiarum docuit , clarè etiam in Summa defenſurus , ſi eam , quæ nunc eſt , Romanæ Eccleſiæ , in Immaculatam Deiparæ Conceptionem , vidiſset inclinationem ; aut etiam fortaſſis ideo ; quod (ut refert Altiſiodorenſis) Mauritius Epiſcopus Pariſienſis ;

gra-

graviter eo ipſo tempore perſequeretur eos; qui docebant, B. Virginis conceptionem paſſivam fuiſſe immaculatam. Confirmatur tertiò: Hoc ſolùm S. Doctor hic ad 2. appropriat Chriſto, quod in Corpore negat Deiparæ, ſed in Corpore, ſolùm ei negat ſanctificationem ante animationem, qua extraheretur ex obnoxietate ad peccandum: ut patet legenti. Ergo & ad 2. hoc ſolùm appropriat Chriſto: & de hoc ſolo loquitur. vel ſic; Illud hic non tribuitur Chriſto, tanquam proprium; quod ei nulla ratione poteſt convenire. Sed animam ejus à labe originali per Gratiam Chriſti præſervari, non poteſt convenire Chriſto. Ergo hoc ei, non tribuitur hoc loco, tanquam proprium. Quod ergo ſine ulla derogatione dignitatis Chriſti, & cum ſufficiente indigentia Redemptoris; tribuitur Deiparæ; tanquam ei, quæ ad vincendum omni ex parte peccatum, plus, quàm omnes Sancti, Gratiæ accepit: non debet cenſeri; hoc loco ei negatum ab Angelico Doctore. Jam in Forma; Primi argumenti Diſtinguo Antecedens: Dicit eſſe ſanctificatam poſt animationem; ut oppo-

po-

ponitur ſanctificationi ante animationem: Concedo. (idque ſolùm ex totius articuli contextu colligitur:) ut opponitur ſanctificationi in animatione: Nego. ubi enim vel veſtigium hujus? Ad 2. Reſpondeo primò: meritò viros doctos vereri: ne hic ad 2. Tò Anima, irrepſerit pro Voce Carnis: alioqui videtur nulla ratione ſolvi argumentum, quod tale eſt: *Quæcunque major eſt ſub Deo puritas, ea teſte S. Anſelmo, tribuenda eſt Deiparæ. Sed major ſub Deo fuiſſet puritas, ſi ante animationem caro Deiparæ ſanctificaretur. Ergo ſanctificatio carnis ante animationem, Deiparæ tribuenda eſt*. Ita neceſsariò formari debet argumentum, ut impugnet intentum in titulo quæſtionis propoſitum; quia ſi poneretur hæc minor; *Sed major fuiſſet ſub Deo puritas, ſi anima ejus nunquam contraxiſſet peccatum originale*: inferretur Concluſio, non quæ deberet inferri: & quæ ſola ad propoſitum facit. *Ergò Deipara eſt ante animationem ſanctificata* ſed hæc. *Ergo anima Deiparæ nunquam contraxit peccatum Originale*: (quod neque propoſuit S. Doctor, neque infert: utpotè ad propoſitam quæ-

itio

ſtionem nihil faciens: (ſi autem retineatur minor, quam poſui: patet aliud in ſolutione ſolvi, aliud proponi; & quòd aliud aſsumat ſolutio, quàm probet objectio; quia objectio dicit majorem ſub Deo puritatem Deiparæ fore, ſi caro ejus ante animationem ſanctificaretur: ſolutio autem omiſsa puritate Deiparæ, fluente ex ſanctificatione Carnis, procedit de ſanctificatione animæ. At, ſi in ſolutione, ponatur Vox Carnis; ſolutio expedita eſt: quia verè, ſi caro B. Virginis nunquam fuiſset contagio peccati inquinata, non eſset obnoxia culpæ: ideòque non egeret Gratia Redemptoris: & ſic derogaret dignitati Chriſti. Confirmatur primò Ita proculdubio in hoc arriculo loquitur S. Doctor ad 2, ut locutus eſt in Corpore. Sed in Corpore non eſt locutus de ſanctificatione hominis, vel animę; neque de culpa in animam devoluta; ſed de ſanctificatione carnis, excluſiva indigentiæ Redemptoris, ob excluſam obnoxietatem culpæ: ſeu ut ipſe loquitur de ſanctificatione ante animationem. Ergo ad ſecundùm loquitur de conceptione Carnis, non

de

de ſanctificatione hominis ; & de peccato , ſeu infectione carnis , trahente ſecum neceſſitatem , culpæ in animam derivandæ ; non autem de culpa , actu in animam devoluta . Confirmatur ſecundò , niſi fallor, efficaciter . Ita in hoc loco explicandus eſt S. Doctor , uti ſe locutum ipſemet, alibi explicavit: at is,hoc loco ſe locutum de conceptione carnis in peccato originali , expreſsè teſtatur 3. p. q. 31. a. 7. in ſed contra : ubi in eo : quòd dicit B. Virginis carnem conceptam eſse in peccato originali, ſe remittit ad q. hanc 27. a. 2, ad 2. ut adnotatur in margine . Ergo & hic totus articulus explicandus eſt de conceptione carnis infectæ, non de conceptione animæ, corpori quidem infecto unitæ ; ideoque contrahendæ culpæ obnoxiæ ; ſed per Gratiam Chriſti protectæ ; ne infectio carnis in eam derivaretur .

Reſpondeo ſecundò . Si revera retinenda eſt Vox Animę , (eò quòd efficacia objectionis poſſit adhuc ſalvari per hoc , quòd ſuppoſita ſanctificatione ante animationem , oporteat animam nunquam incurrere peccatum

catum Originale : & tandem ſequi quod dicitur ad 2.) adhuc adnotandæ ſunt voculæ illæ, Nunquam, & Nullo Modo. An enim peccati originalis contrahendi plures ſunt modi ? Ita omninò . quod non animadverſum : fecit S. Doctorem Piæ Sententiæ adverſarium . Contrahimus nos peccatum originale , & in conceptione carnis : & in conceptione hominis: ita ut præter infectionem naturæ, quàm ex vi originis concupiſcentialis trahimus , etiam in primo inſtanti animationis incurramus , infectionem animæ & perſonæ, propter privationem juſtitiæ originalis , in nos ex pacto cum Adamo inito , tranſfundi debitæ , non ſuppletam, Gratiæ ſanctificantis æquivalenti infuſione. Virgo verò Beatiſſima, quia modo ordinario concepta eſt, contraxit etiam carnis infectionem, à tali modo conceptionis inſeparabilem : & ſimul obnoxietatem ; & proximam neceſſitatem contrahendæ maculæ in anima ; corpori ita infecto unienda, niſi Gratia Redemptoris, in primo inſtanti ejus unionis, præveniretur : non tamen contraxit infectionem animæ & perſonæ , ob tempeſtivum præ-

ſen-

ſentis Gratiæ præſidium. Chriſtus verò, quia virtute Spiritus S. de puriſſima Virgine fuit conceptus, fuit ex vi ſuæ conceptionis ſanctus, nec contraxit carnis infectionem: quæ non contrahitur niſi ex concupiſcentiali deſcenſu ab Adam; qui hic non fuit: neque contraxit ullam obnoxietatem peccati in anima contrahendi, cum hæc neceſſariò præſupponat carnis infectionem. Atque ita Chriſtus & Nullo Modo, & Nunquam contraxit peccatum originale: quia nec ante animationem, nec in animatione: nec in cauſa: nec in effectu: nec quoad obnoxietatem; cùm tamen B. Virgo judicio S. Thomæ, non fuerit ſancta ex vi conceptionis, & ante animationem: imò ob carnem infectam à parentibus acceptam, fuerit obnoxia culpæ in anima & perſona contrahendæ: niſi Gratia Chriſti tempeſtivè infuſa præmuniretur. In Forma ergo. Diſtinguo Antecedens. Si anima B. Virginis Nunquam & Nullo Modo contraxiſſet; id eſt, nec ante animationem, quoad infectionem carnis, & obnoxietatem culpæ in animam derivandæ; nec in animatione, & quoad maculam in ani-

ma contractam &c. Concedo Antecedens. Si non contraxiſſet in animatione, contraxiſſet tamen ante animationem, in ſubjecto, cui erat unienda; Nego Antecedens, & Conſequentiam. vel clariùs: ſi anima B. Virginis Nunquam contraxiſſet &c. id eſt, nec in cauſa, nec in effectu, nec quoad actum, nec quoad obnoxietatem, nec quoad ſubjectum, nec in ſe ipſa: Concedo Anteced. Si anima B. Virginis peccatum originale nunquam contraxiſſet in effectu, nec quoad actum, nec quoad ſe ipſam; contraxiſſet tamen in cauſa, & quoad obnoxietatem: vel in ſubjecto, maculam, in Formam ſibi unitam, niſi ea, Gratia Chriſti muniretur, derivaturo: Nego Antecedens, & conſequentiam. Cùm enim hæc contractio fieri potuerit in cauſa, & in ſubjecto; fieri potuit ante animationem. Ad 3. jam dixi: non aliud peccatum à Deipara contractum dici à S. Thoma; quam per quod contraxit pœnalitates temporales: hoc autem q. 14. ſupra citata, ipſemet dixit, eſſe Carnem in peccato Originali conceptam. Stemus ergo S. Doctoris explicationi. Quarti

ti nego conſequentiam : an enim animatio non præcedit nativitatem ex utero? Imò contra ſic argumentor : cùm dicitur B. Virgo ſanctificata, antequam ex utero naſceretur ; vel Tò antequam dicit immediatum tempus ante nativitatem, vel immediatum poſt animationem vel intermedium : ſi primùm ; B. Virginis ſanctificatio inferior eſſet ſanctificatione Joannis Baptiſtæ : vel Hieremiæ quod S. Doctor negat : ſi ſecundum, vel tertium : aut hoc dicitur aſſertivè, aut opinativè : aſſertivè id nõn dicit S. Doctor ; imo ait hic a. 2. ad 3. quia, quo tempore ſanctificata fuerit, ignoratur ; celebratur feſtum ſanctificationis ejus in die Conceptionis : ſi verò dicitur id opinativè Ergo qua probabilitate ex S. Thoma inferunt aliqui, B. Virginem ſanctificatam eſse in momento conſequente ejus animationem : eadem, & majori ego dicam, eſse ſanctificatam in inſtanti ipſius animationis ; tum quia hoc conſonum eſt doctrinę S. Doctoris, alibi dicentis, Deiparam fuiſse immunem à peccato originali ; ejuſque puritatem à puritate divina ſola potentia peccandi fuiſſe inferiorem

ai-

aſſerentis: tùm quia idem, hoc ipſo articulo, in ſed contra, ait B. Virginem ſanctificatam eſſe, poſtquam cuncta ejus perfecta ſunt. nempe corpus & anima: ſed hæc in ipſo inſtanti animationis completæ perfecta ſunt. Ergo Virgo Beatiſſima ex mente S. Doctoris ſanctificata eſt per Gratiam præſervantem in primo inſtanti animationis. Quinti explico antecedens: ut illud explicat ipſe S. Doct. hoc articulo in argumento 3. Ergo, inquit, *videtur, quòd in ipſa Conceptione fuerit ſancta: & ita quòd ante animationem fuerit ſanctificata*. En apertè S. Doctor pro eodem ſumit, eſse in ſua conceptione ſanctam, & eſſe ſanctificatam ante animationem: & apertè ſumit conceptionem, ut ſubſiſtit in concepta inanimi carne. Diſtinguo ergo Antecedens: negat feſtum Conceptionis, ut ea dicit ſanctificationem ante animationem; Concedo: (idque ſolùm ex totius articuli contextu colligitur:) ut dicit ſanctificationem in animatione: Nego Antecedens, & conſequentiam.

Hic me ſubſiſtere cogunt, Diſcurſus in Litanias Lauretanas, Anno Domini, 1642. Pariſiis editi: in quibus,

bus, Diſcurſu 223. aſſeritur: *Ecclesiam, ne celebrare Feſtum Immaculatæ Conceptionis, nec unquam Conceptioni apponere Vocem Immaculatæ.* Huic aſſerto, præter Catholici Regis Legationes, & Conceptionis Immaculatæ Solemnitates Viennenſes, Belgicas, Neapolitanas, Varſavienſes &c. &c. reclamant omnia Chriſtiana Regna: Religioſi Ordines ferè omnes: Academiæ: Collegia: Civitates: Equeſtres Ordines: Confraternitates: quorum, & quarum ſenſus communis eſt; Orbem Chriſtianum, Feſtum Conceptionis B. V. Deiparæ, eo ſolo fine celebrare: ut teſtetur, ſe credere, Deiparam à labe originali Gratia Chriſti Redemptoris præſervatam eſſe.

Reclamant item SS. Pontifices. Nam, teſte Hippolyto Marratio, in libro de Pontificibus Maximis Marianis, cum approbatione Reginaldi Lucarini S. P. A. Magiſtri, Romæ edito; Adrianus IV. de Immaculata Conceptione B. V. ad Petrum Pontiniacum, librum ſcripſit, Innocentius VII. Joannem Monteſonum, qui in concione docuerat, B. Virginem in peccato fuiſſe con-

ceptam, urgente Pariſienſi Academia, ad palinodiam canendam coegit. Alexander V. ante Pontificatum, Puriſſimam Conceptionem calamo defendit: Pontifex factus pro eadem, Conſtitutionem Apoſtolicam edidit: ut & Nicolaus V. Multò fortiùs eandem defendit Sixtus IV. qui in ſuis Bullis, Officium Leonardi Nagaroli, & Miſſam, in quibus B. V. Deiparæ Immaculata Conceptio, & à labe originali præſervatio, & immunitas, diſertiſſimè nominantur aliquoties, honorificè approbavit: omneſque ad eorum uſum, multis indulgentiarum præmiis invitavit. & Cap. *Grave nimis*, reprobavit eos: qui dicerent; peccare graviter, Immaculatæ Conceptionis Officium recitantes: vel dicentes; B. Virginem eſſe ſine macula conceptam: vel (ut infra dicitur) ab originalis peccati macula in ſua Conceptione præſervatam. Quas ejus Conſtitutiones Innocentius VIII., & Alexander VI. confirmarunt: & Sanctimonialium Immaculatæ Conceptionis Religionem, ſub Sixto IV. inceptam, per Hiſpanias latiſſimè propagarunt.

Ean.

Eandem Religionem. Julius II. confirmavit: regulamque ei præſcripſit; in cujus cap. 2. hæc profeſſionis norma aſſignatur. *Ego N. ob amorem Domini Noſtri, & Immaculatæ Conceptionis, ejuſdem Genitricis, voveo* &c. c. 3. dicitur, *B. Virginis anima à creatione ſua tota ſancta &c.* & cap. 4. vocatur *Puriſſima Conceptio*: & cap. 14. præcipitur Monialibus frequens recitatio Officii Leonardini. Denique multas Indulgentias dedit Caſtellanis: qui in pectore Imagines Immaculatæ Conceptionis ferrent. Leo X. in ejuſdem Conceptionis honorem, multa Templa extruxit: multaſque Indulgentias contulit, Feſtum ejuſdem celebrantibus: & imagines deferentibus. Adrianus VI. approbavit fundatam Toleti, in honorem Immaculatæ Conceptionis, Confraternitatem: in cujus Legum cap. 15. jubetur celebrari feſtum S. Annæ: *ut memoria habeatur, Puriſſimæ Conceptionis, Ejus, Filiæ: in cujus ventre fuit Anima Mariæ, creata, in majori gratia, quàm Cherubim & Seraphim, qui cum natura gratiam acceperunt.* Clemens VII. Immaculatæ Conceptionis Of-

ficium, ſcriptum à Franciſco Quinnonio Cardinali, clarè Piam exprimens ſententiam, approbavit: & favores, Monialium, Immaculatæ Conceptionis confirmavit. Quod ipſum fecere; Paulus III. Julius III. Paulus IV. Pius IV. qui etiam, cum Patribus Tridentinis, negarunt: ſuæ intentionis eſſe, B. Virginem ſub lege communi de contrahenda labe originali, includere: eodemque tempore, cum eiſdem Patribus, conſtitutiones Sixti innovando; teſtati ſunt: ſe de feſto Immaculatæ Conceptionis, id ſenſiſſe; quod ſentiendum, in Officio à Sixto IV. approbato, & toto tempore Concilii Tridentini, in Feſto Conceptionis recitari ſolito, præſcribitur. Pius V. confirmatis Sixti IV. legibus, Feſtum Conceptionis toto Orbe celebrari juſſit: ut jam à nemine reſpui poſſit: & eò certitudinis (ſaltem virtualiter) extulit Immaculati Conceptus veritatem, nemo ut negare poſſit, celebrari ab Eccleſia Feſtum Immaculatæ Conceptionis; qui ab ea celebrari Feſtum Immaculatæ Nativitatis agnoſcit. Utrique enim Feſto commune eſſe Officium voluit

Pius

Pius V. Quare ſi verba illa; *Glorioſæ Virginis Mariæ ortum digniſſimum recclamus* &c. & illa; *Quicunque celebrant tuam ſanctam Nativitatem*, ſignificant immaculatam Nativitatem, neceſſariò & irrefragabiliter, verba eadem, Conceptioni, Mandato Apoſtolico, ab Eccleſia applicata, & in Feſto Conceptionis cani ſolita, ſignificant Immaculatam Conceptionem: ut videatur occultè & virtualiter innuiſſe Pontifex; in eo ipſiſſimo ſenſu celebrari Feſtum Conceptionis, in quo celebratur Feſtum Nativitatis: ſiquidem nemo dubitare poſſit, verba illa; Digniſſimam & Sanctam, non in alio ſenſu in Feſto Conceptionis cani; quàm, in quo canuntur in Feſto Nativitatis. Quocirca aut in Officio Eccleſiaſtico, nullum habemus indicium Immaculatæ Nativitatis; aut ſi Immaculatio ſignificatur per verba illa, *Sanctam*, *Digniſſimam*, neceſſariò per eadem ſignificatur Immaculatio Conceptionis. Atque ideo hìc ſiſto: neque alia Immaculati Conceptus à ſummis Pontificibus Gregorio XIII. Siſto V. Clemente VIII. Paulo V. Gregorio XV. Urbano VIII.

aſſerti argumenta refero . Sufficiat: quòd ita canat Eccleſia , Sanctam & digniſſimam Conceptionem , ut canit Sanctam & digniſſimam Nativitatem : & quòd diſertè à Sixto IV. aliiſque Pontificibus , qui Religionem Immaculatæ Conceptionis vel inſtituerunt vel approbarunt, expreſſiſſima Immaculatæ Conceptionis mentio ſit facta: in quo ipſo ſenſu Sixtus IV. Conceptionem hanc dixit eſſe miram : nam ſi quod in Diſcurſu dicitur , mira dicta eſſet ideo ; quòd è ſterilibus parentibus, motu Dei orta ſit: cauſa nulla eſſet, cur etiam Iſaaci conceptio non deberet dici æquè mira : & æquè honoranda . Denique poſt rejectam ſanctificationis vocem , & determinatè imperatam vocem Conceptionis , quid dubii poteſt ſupereſſe de ſenſu Eccleſiæ , in celebratione hujus Feſti ? Omnia regna Chriſtiana perſonat Immaculata Conceptio , tanta hominum quorumvis ſtatuum devotione ; ut non videam ; quid ei ſolemnitatis per Definitionem accedere poſſit ; niſi quòd nemini amplius fas ſit futurum de Immaculata B.V. Deiparæ Conceptione dubi-

bitare. Nunc Eccleſia benigniſſimam imitata Matrem, ad amandum, quod amat ipſa, chariſſimos filios præmiis invitat: eo ipſo teſtata, id ſibi cordi non eſſe, cui lucem publicam negat: & cui amando, nulla proponit præmia. Communi ſuorum membrorum ſenſui contradicentes, ſenſim perſuaderi vult, non cogi: teneriùs amatura Filios, qui Matri maluerint parere annuenti, quàm imperanti.

Tertius locus eſt in 3. d. 3. q. 1. a. 1. ql. 2. ubi dicitur Deipara, *neque in ipſo inſtanti confuſionis, vel infuſionis, ſanctificata: ut ſcilicet per Gratiam tunc ſibi infuſam conſervaretur: ne culpam originalem incurreret, quia ſecùs Redemptione non egeret.* Ex quo infertur: S. Doctorem negaſſe Deiparam in primo inſtanti infuſionis, vel (uti ſcribitur in 3. argumento) confuſionis, eſſe præſervatam à peccato originali per Gratiam tunc infuſam. Reſpondeo primò, hoc ſolo loco, multas me habere dubitandi rationes, an non ea verba *neque in ipſo inſtanti* &c. ex margine in textum irrepſerint: quod etiam in editionibus ſacrorum Bi-

filiorum, & ſanctorum Patrum ſolere contingere, docent interpretes, & experientia. 1. quia proceſſus quæſtionis ſolùm eſt: *An Beata Virgo fuerit ſanctificata ante animationem*: ut patet, ex duarum quæſtiuncularum concluſionibus, quas infert S. Doctor tam in ſuis probationibus, quàm in opponentium argumentis. 2. ex univerſali reſolutione quæſtionis, in qua concluditur; B. Virginem non fuiſſe ſanctificatam ante animationem: quià ſanctificari per Gratiam Chriſti non potuit, quando Gratiæ capax non fuit: ante animationem autem capax non fuit: ubi nullam facit mentionem ſanctificationis in animatione, in qua proculdubio capax Gratiæ fuit: cùm nihil impediat, quominus alicui ſimul cum natura Gratia infundatur: ait S.Doctor in 2. d.29. q.1. a.2. ad 3. 3. quia in reſolutione primæ quæſtiunculæ a.1. ad 3. B. Virginis in peccato originali conceptionem, refert in eam ſolam cauſam? *quia in ejus parentibus non fuit curatum vitium naturæ; quod etſi curari potuit, non tamen decuit: ideo, quòd perfecta naturæ curatio ad gloriam pertineat*: quæ ratio nihil facit contra

tra ſanctificationem animæ per Gratiam Christi. 4. quia in ſolutione tertii, ubi omninò reſpondendum erat huic illationi, *aut ergo ſanctificata fuit ante animationem, vel ſaltem in ipſo inſtanti confuſionis &c.* nihil ad ſecundum membrum reſpondetur. Ergo, hoc, quod ſubticet S. Doctor, aut ſilentio tanquàm veriſſimum approbat, aut ejus textui, neque in argumento, atque in Corpore inſertum eſt, nam poſcebat omninò argumenti altera pars, ut redderetur ratio, cur Deipara non fuerit in inſtanti animationis ſanctificata per Gratiam: cùm ſanctificationis per eam, tunc fuerit capax, neque per ejus infuſionem excluderetur indigentia Redemptoris: quam S. Doctor non ſolùm peccato contracto, ſed etiam obnoxietati ejus contrahendi tribuit: ut vidimus ſupra. Ergo cùm nihil ad hoc S. Doctor reſpondeat; aut etiam hìc Piam ſententiam de Deiparæ ſanctificatione in animatione eſt profeſſus, ipſo ſilentio, & præteritione ſolutionis argumenti: aut locus non poteſt carere ſuſpicione ſubreptionis.

5. Ipſi modi loquendi non ſapiunt

elegantiam Doctoris Angelici. Quid enim eſt *inſtans confuſionis*? non hoc redolet confuſionem? quid *conſervari per Gratiam*? *Præſervari per Gratiam* ſcio aliquoties locutum S. Thomam: conſervari in eo ſenſu, in quo hic ponitur, non memini me apud eum legiſſe, & verò conſervari dicimus præhabita: præſervari autem ab eis, in quorum periculo ſumus. Ipſi ergo modo loquendi, tam in additione argumenti tertii, quàm in Corpore, Typographum faciunt ſuſpectum. Si tamen textus omninò incorruptus eſt; Reſpondeo ſecundò: fortaſſe ibi intelligi, inſtans confuſionis ſeminum: quod, ſi admittatur, nihil facit contra Piam Sententiam; ſed tantùm dicit: Beatiſſimam, ante ſuam animationem, non eſſe præſervante gratia ſanctificatam. Reſpondeo tertiò ita fortaſſe hìc locutum eſſe S. Doctorem de Beatiſſima Virgine, ut in Secundo Scripto l. 3. d. 43. q. 4. jam ſupra citata, locutus eſt de Chriſto. Ut ergo ibi dicit; emundationem carnis Chriſti, intellectione præceſſiſſe ejus aſſumptionem: & ideo carnem Chriſti, etſi in Patribus, & Sanctiſſima

Ma-

Matre fuerit obnoxia peccato, in ipſo Chriſto ab omni labe fuiſſe puriſſimam: ita fortè voluit; quòd in B. Virgine infuſio animæ, intellectione, vel (ut nunc loquimur) prioritate naturæ, præceſſerit ejuſdem per Gratiam ſanctificationem. Quod ut intelligatur; Advertendum eſt (quod, jam plures hujus Materiæ ſcriptores, docuere;) hominem prius natura habere eſſe hominis, quàm eſſe ſancti, vel peccatoris: ſubſtantia ſiquidem hominis, habet ſe ad ſanctitatem & peccatum, ut ſubjectum ad Formas Accidentales. Quia verò, omnes, modo connaturali deſcendentes ex Adam, habent hoc debitum, ut per Obedientiam primi parentis, in ſe transfuſam habeant puritatem: inde fit, ut in eo ipſo inſtanti, in quo aliquis naturaliter conceptus ex Adam intelligitur eſſe homo; ſimul etiam intelligantur cauſæ ita eſſe diſpoſitæ; ut ex illis in ſecundo naturæ inſtanti, defluxura ſit in animam peccati Originalis macula, niſi ſupernaturaliter impediatur, ut poteſt impediri. Jam quoniam, ſi Adam non peccaſſet; in ſecundo inſtanti naturæ, in prolem ſanctitas

transfunderetur; & ad diſpoſitionum connaturalium congruentiam infunderetur Gratia; inde fit: ut Deus in eodem inſtanti, poſſit alicui liberaliter & ex Gratia, infundere ſanctitatem: & ſic prævenire animæ maculam: impedireque cauſas creatas; ne in animam & perſonam, macula originis ex carne infecta, in animam & perſonam, per unionem cum tali carne, devolvatur: alioqui ſtante ordinario rerum naturalium curſu neceſſariò devolubilis.

Advertendum ſecundò: quòd, in omni contrahente peccatum Originale, priùs natura præcedit obnoxietas & debitum ejus contrahendi: non poteſt autem quis realiter ſubjacere huic obnoxietati, niſi ſit naturaliter deſcendens ab Adam, cum debito habendi juſtitiam Originalem: ex quo fit; ut prius natura debeat intelligi homo naturaliter deſcendens ab Adam, & filius Adæ, ſubjectus debito & neceſſitati contrahendi peccati, quàm intelligatur reipſa contraxiſſe peccatum: & proinde ut non pro eodem inſtanti naturæ cogitatur aliquis peccator, pro quo cogitatur homo & filius Adæ: & conſequenter,

ter, ut in omni originaliter peccante, prius natura ſit eſſe hominis, & filii Adæ obnoxii contrahendo in anima & perſona peccato; quàm ipſum actu contractum peccatum. Poteſt ergo S. Doctor etiam hoc loco ita explicari: quòd in ipſa unione, & infuſione animæ, agnoverit in Deipara, prius fuiſſe, hominis eſſe, &, eſſe perſonæ obnoxiæ contrahendæ originis maculæ; quàm infuſionem Gratiæ: quæ non niſi in ſecundo inſtanti naturæ infuſa ſit: nullo modo tamen probari poteſt. S. Doctorem ſenſiſſe, in animatione Deiparæ, priùs tempore, ab ejus anima peccatum fuiſſe actu contractum, quàm ei infuſa fuerit Gratia ſanctificans. Quocirca hoc inſtans Confuſionis, vel potiùs infuſionis, non eſt cenſendum eſse inſtans temporis, ſed naturæ: atque ita nihil contra Piam Sententiam facit; præſertim quod nullibi de hoc S. Doctor ex profeſso egerit: nullibi id docuerit per ſe; nullibi probaverit: nullam, quæ in contrarium afferri poſſit, objectionem ſolverit: ſed (ſi hæc verba ejus ſunt, quæ ex 3. diſt. afferuntur) dicta ſunt obiter: per accidens & per modum acceſsorii

inci-

incidentis: ut ideo videantur poſthabenda, clariori Doctoris Angelici Doctrinæ; qui alicubi clarè profitetur, Deiparam ita fuiſſe immunem, & ita puram à peccato originali & actuali; ut ſola potentia deficiendi, puritate Divina fuerit inferior; alicubi multis & ſolidis rationibus, omne ab ejus anima ſubmovet peccatum: alicubi ex profeſſo probat, illud ſolùm peccatum contractum eſſe à Deipara, quod non per Gratiam tempeſtivè infuſam, ſed per ſolam ſanctificationem ante animationem, per naturæ integritatem parentibus reſtitutam, vel ſupernaturalem conceptionem, erat impedibile: quod ſcilicet ſit infectivum carnis, cùm proximo & neceſſario periculo inficiendæ animæ; niſi ea Gratia Chriſti tempeſtivè infuſa præmuniretur: & ſolùm negat Deiparam eſſe ſanctificatam ante animationem: ſanctificatione tollente peccati in animam transfundi obnoxietatem: & indigentiam Redemptoris etiam præſervati vi: ut patet attentè legenti, q. 27. a. 2. in Corpore. Denique ſi S. Doctorem Piæ ſententiæ adverſarium faciunt hæc tria loca; (cætera enim,

quæ

quæ ſunt de concepta eius carnem in peccato Originali ; Piæ Sententiæ non adverſatur: quæ autem generaliter dicuntur, jam ab ipſis adverſariis Deiparam non includere ſcribuntur: (multò juſtiùs facient eundem, Piæ Sententiæ Patronum, ea omnia, quæ 1. & 2. Diſtinctione adduxi.

CONCLUSIO.

HIc jam benevolum judicem appello: ut ſemoto tantiſper inolitæ perſuaſionis præjudicio, judicet: an veriſimilius probent aliqui; S. Doctorem negaſſe, B. Virginem fuiſſe à labe Originali per Gratiam Christi in primo inſtanti animationis infuſam præſervatam: cenſuiſſeque, ejus animam, in primo ſuæ infuſionis inſtanti Gratia ſanctificante caruiſſe: quàm ego probaverim oppoſitum. Satis profectò clarè videor oſtendiſſe; S. Doctorem locis aliquot explicitè, patrocinatum eſſe Piæ ſententiæ: eamque eundem temporibus S. Bonaventuræ, in ſcholis defendiſſe,

vi-

ficium, ſcriptum à Franciſco Quinnonio Cardinali, clarè Piam exprimens ſententiam, approbavit: & favores, Monialium, Immaculatæ Conceptionis confirmavit. Quod ipſum fecere; Paulus III. Julius III. Paulus IV. Pius IV. qui etiam, cum Patribus Tridentinis, negarunt: ſuæ intentionis eſſe, B. Virginem ſub lege communi de contrahenda labe originali, includere: eodemque tempore, cum eiſdem Patribus, conſtitutiones Sixti innovando; teſtati ſunt: ſe de feſto Immaculatæ Conceptionis, id ſenſiſſe; quod ſentiendum, in Officio à Sixto IV. approbato, & toto tempore Concilii Tridentini, in Feſto Conceptionis recitari ſolito, præſcribitur. Pius V. confirmatis Sixti IV. legibus, Feſtum Conceptionis toto Orbe celebrari juſſit: ut jam à nemine reſpui poſſit: & eò certitudinis (ſaltem virtualiter) extulit Immaculati Conceptus veritatem, nemo ut negare poſſit, celebrari ab Eccleſia Feſtum Immaculatæ Conceptionis; qui ab ea celebrari Feſtum Immaculatæ Nativitatis agnoſcit. Utrique enim Feſto commune eſſe Officium voluit

Pius

Pius V. Quare ſi verba illa ; *Glorioſæ Virginis Mariæ ortum digniſſimum recclamus* &c. & illa ; *Quicunque celebrant tuam ſanctam Nativitatem*, ſignificant immaculatam Nativitatem, neceſſariò & irrefragabiliter, verba eadem, Conceptioni, Mandato Apoſtolico, ab Eccleſia applicata, & in Feſto Conceptionis cani ſolita, ſignificant Immaculatam Conceptionem: ut videatur occultè & virtualiter innuiſſe Pontifex; in eo ipſiſſimo ſenſu celebrari Feſtum Conceptionis, in quo celebratur Feſtum Nativitatis: ſiquidem nemo dubitare poſſit, verba illa; Digniſſimam & Sanctam, non in alio ſenſu in Feſto Conceptionis cani; quàm, in quo canuntur in Feſto Nativitatis. Quccirca aut in Officio Eccleſiaſtico, nullum habemus indicium Immaculatæ Nativitatis; aut ſi Immaculatio ſignificatur per verba illa, *Sanctam*, *Digniſſimam*, neceſſariò per eadem ſignificatur Immaculatio Conceptionis. Atque ideo hìc ſiſto: neque alia Immaculati Conceptus à ſummis Pontificibus Gregorio XIII. Siſto V. Clemente VIII. Paulo V. Gregorio XV. Urbano VIII.

aſſerti argumenta refero. Sufficiat: quòd ita canat Eccleſia, Sanctam & digniſſimam Conceptionem, ut canit Sanctam & digniſſimam Nativitatem: & quòd disertè à Sixto IV. aliiſque Pontificibus, qui Religionem Immaculatæ Conceptionis vel instituerunt vel approbarunt, expreſſiſſima Immaculatæ Conceptionis mentio ſit facta: in quo ipſo ſenſu Sixtus IV. Conceptionem hanc dixit eſſe miram: nam ſi quod in Diſcurſu dicitur, mira dicta eſſet ideo; quòd è ſterilibus parentibus, motu Dei orta ſit: cauſa nulla eſſet, cur etiam Iſaaci conceptio non deberet dici æquè mira: & æquè honoranda. Denique poſt rejectam ſanctificationis vocem, & determinatè imperatam vocem Conceptionis, quid dubii poteſt ſupereſſe de ſenſu Eccleſiæ, in celebratione hujus Feſti? Omnia regna Chriſtiana perſonat Immaculata Conceptio, tanta hominum quorumvis ſtatuum devotione; ut non videam; quid ei ſolemnitatis per Definitionem accedere poſſit; niſi quòd nemini amplius fas ſit futurum de Immaculata B.V. Deiparæ Conceptione dubi-

bitare. Nunc Eccleſia benigniſſimam imitata Matrem, ad amandum, quod amat ipſa, chariſſimos filios præmiis invitat: eo ipſo teſtata, id ſibi cordi non eſſe, cui lucem publicam negat: & cui amando, nulla proponit præmia. Communi ſuorum membrorum ſenſui contradicentes, ſenſim perſuaderi vult, non cogi: tenerius amatura Filios, qui Matri maluerint parere annuenti, quàm imperanti.

Tertius locus eſt in 3. d. 3. q. 1. a. 1. ql. 2. ubi dicitur Deipara, *neque in ipſo inſtanti confuſionis, vel infuſionis, ſanctificata: ut ſcilicet per Gratiam tunc ſibi infuſam conſervaretur: ne culpam originalem incurreret, quia secùs Redemptione non egeret.* Ex quo infertur: S. Doctorem negaſſe Deiparam in primo inſtanti infuſionis, vel (uti ſcribitur in 3. argumento) confuſionis, eſſe præſervatam à peccato originali per Gratiam tunc infuſam. Reſpondeo primò, hoc ſolo loco, multas me habere dubitandi rationes, an non ea verba *neque in ipſo inſtanti* &c. ex margine in textum irrepſerint: quod etiam in editionibus ſacrorum Bi-

filiorum, & ſanctorum Patrum ſolere contingere, docent interpretes, & experientia. 1. quia proceſſus quæſtionis ſolùm eſt: *An Beata Virgo fuerit ſanctificata ante animationem*: ut patet, ex duarum quæſtiuncularum concluſionibus, quas infert S. Doctor tam in ſuis probationibus, quàm in opponentium argumentis. 2. ex univerſali reſolutione quæſtionis, in qua concluditur; B. Virginem non fuiſſe ſanctificatam ante animationem: quia ſanctificari per Gratiam Chriſti non potuit, quando Gratiæ capax non fuit: ante animationem autem capax non fuit: ubi nullam facit mentionem ſanctificationis in animatione, in qua proculdubio capax Gratiæ fuit: cùm nihil impediat, quominus alicui ſimul cum natura Gratia infundatur: ait S. Doctor in 2. d.29. q.1. a.2. ad 3. 3. quia in reſolutione primæ quæſtiunculæ a.1. ad 3. B. Virginis in peccato originali conceptionem, refert in eam ſolam cauſam? *quia in ejus parentibus non fuit curatum vitium naturæ; quod etſi curari potuit, non tamen decuit: ideò, quòd perfecta naturæ curatio ad gloriam pertineat*: quæ ratio nihil facit con-

tra ſanctificationem animæ per Gratiam Chriſti. 4. quia in ſolutione tertii, ubi omninò reſpondendum erat huic illationi, *aut ergo ſanctificata fuit ante animationem, vel ſaltem in ipſo inſtanti confuſionis &c.* nihil ad ſecundum membrum reſpondetur. Ergo, hoc, quod ſubticet S. Doctor, aut ſilentio tanquàm veriſſimum approbat, aut ejus textui, neque in argumento, atque in Corpore inſertum eſt, nam poſcebat omninò argumenti altera pars, ut redderetur ratio, cur Deipara non fuerit in inſtanti animationis ſanctificata per Gratiam: cùm ſanctificationis per eam, tunc fuerit capax, neque per ejus infuſionem excluderetur indigentia Redemptoris: quam S. Doctor non ſolùm peccato contracto, ſed etiam obnoxietati ejus contrahendi tribuit: ut vidimus ſupra. Ergo cùm nihil ad hoc S. Doctor reſpondeat; aut etiam hìc Piam ſententiam de Deiparæ ſanctificatione in animatione eſt profeſſus, ipſo ſilentio, & præteritione ſolutionis argumenti: aut locus non poteſt carere ſuſpicione ſubreptionis.

5. Ipſi modi loquendi non ſapiunt

elegantiam Doctoris Angelici. Quid enim eſt *inſtans confuſionis*? non hoc redolet confuſionem? quid *conſervari per Gratiam*? *Præſervari per Gratiam* ſcio aliquoties locutum S. Thomam: conſervari in eo ſenſu, in quo hic ponitur, non memini me apud eum legiſſe, & verò conſervari dicimus præhabita: præſervari autem ab eis, in quorum periculo ſumus. Ipſi ergo modo loquendi, tam in additione argumenti tertii, quàm in Corpore, Typographum faciunt ſuſpectum. Si tamen textus omninò incorruptus eſt; Reſpondeo ſecundò: fortaſſe ibi intelligi, inſtans confuſionis ſeminum: quod, ſi admittatur, nihil facit contra Piam Sententiam; ſed tantùm dicit: Beatiſſimam, ante ſuam animationem, non eſſe præſervante gratia ſanctificatam. Reſpondeo tertiò ita fortaſſe hìc locutum eſſe S. Doctorem de Beatiſſima Virgine, ut in Secundo Scripto l. 3. d. 43. q. 4. jam ſupra citata, locutus eſt de Chriſto. Ut ergo ibi dicit; emundationem carnis Chriſti, intellectione præceſſiſſe ejus aſſumptionem: & ideo carnem Chriſti, etſi in Patribus, & Sanctiſſima

Ma-

Matre fuerit obnoxia peccato, in ipſo Chriſto ab omni labe fuiſſe puriſſimam: ita fortè voluit; quòd in B. Virgine infuſio animæ, intellectione, vel (ut nunc loquimur) prioritate naturæ, præceſſerit ejuſdem per Gratiam ſanctificationem. Quod ut intelligatur; Advertendum eſt (quod, jam plures hujus Materiæ ſcriptores, docuere;) hominem prius natura habere eſſe hominis, quàm eſſe ſancti, vel peccatoris: ſubſtantia ſiquidem hominis, habet ſe ad ſanctitatem & peccatum, ut ſubjectum ad Formas Accidentales. Quia verò, omnes, modo connaturali deſcendentes ex Adam, habent hoc debitum, ut per Obedientiam primi parentis, in ſe transfuſam habeant puritatem: inde fit, ut in eo ipſo inſtanti, in quo aliquis naturaliter conceptus ex Adam intelligitur eſſe homo; ſimul etiam intelligantur cauſæ ita eſſe diſpoſitæ; ut ex illis in ſecundo naturæ inſtanti, defluxura ſit in animam peccati Originalis macula, niſi ſupernaturaliter impediatur, ut poteſt impediri. Jam quoniam, ſi Adam non peccaſſet; in ſecundo inſtanti naturæ, in prolem ſanctitas

ter, ut in omni originaliter peccante, prius natura ſit eſſe hominis, & filii Adæ obnoxii contrahendo in anima & perſona peccato; quàm ipſum actu contractum peccatum. Poteſt ergo S. Doctor etiam hoc loco ita explicari: quòd in ipſa unione, & infuſione animæ, agnoverit in Deipara, prius fuiſſe, hominis eſſe, &, eſſe perſonæ obnoxiæ contrahendæ originis maculæ; quàm infuſionem Gratiæ: quæ non niſi in ſecundo inſtanti naturæ infuſa ſit: nullo modo tamen probari poteſt. S. Doctorem ſenſiſſe, in animatione Deiparæ, priùs tempore, ab ejus anima peccatum fuiſſe actu contractum, quàm ei infuſa fuerit Gratia ſanctificans. Quocirca hoc inſtans Confuſionis, vel potiùs infuſionis, non eſt cenſendum eſse inſtans temporis, ſed naturæ; atque ita nihil contra Piam Sententiam facit; præſertim quod nullibi de hoc S. Doctor ex profeſso egerit: nullibi id docuerit per ſe; nullibi probaverit: nullam, quæ in contrarium aſſerri poſſit, objectionem ſolverit: ſed (ſi hæc verba ejus ſunt, quæ ex 3. diſt. afferuntur) dicta ſunt obiter: per accidens & per modum acceſsorii

inci-

incidentis: ut ideo videantur poſthabenda, clariori Doctoris Angelici Doctrinæ; qui alicubi clarè profitetur, Deiparam ita fuiſſe immunem, & ita puram à peccato originali & actuali; ut ſola potentia deficiendi, puritate Divina fuerit inferior; alicubi multis & ſolidis rationibus, omne ab ejus anima ſubmovet peccatum: alicubi ex profeſſo probat, illud ſolùm peccatum contractum eſſe à Deipara, quod non per Gratiam tempeſtivè infuſam, ſed per ſolam ſanctificationem ante animationem, per naturæ integritatem parentibus reſtitutam, vel ſupernaturalem conceptionem, erat impedibile: quod ſcilicet ſit infectivum carnis, cùm proximo & neceſſario periculo inficiendæ animæ; niſi ea Gratia Chriſti tempeſtivè infuſa præmuniretur: & ſolùm negat Deiparam eſſe ſanctificatam ante animationem: ſanctificatione tollente peccati in animam transfundi obnoxietatem: & indigentiam Redemptoris etiam præſervati vi; ut patet attentè legenti, q. 27. a. 2. in Corpore. Denique ſi S. Doctorem Piæ ſententiæ adverſarium faciunt hæc tria loca; (cætera enim,

quæ

quæ ſunt de concepta eius carnem in peccato Originali; Piæ Sententiæ non adverſatur: quæ autem generaliter dicuntur, jam ab ipſis adverſariis Deiparam non includere ſcribuntur: (multò juſtiùs facient eundem, Piæ Sententiæ Patronum, ea omnia, quæ 1. & 2. Diſtinctione adduxi.

CONCLUSIO.

HIc jam benevolum judicem appello: ut ſemoto tantiſper inolitæ perſuaſionis præjudicio, judicet: an veriſimilius probent aliqui; S. Doctorem negaſſe, B. Virginem fuiſſe à labe Originali per Gratiam Christi in primo inſtanti animationis infuſam præſervatam: cenſuiſſeque, ejus animam, in primo ſuæ infuſionis inſtanti Gratia ſanctificante caruiſſe: quàm ego probaverim oppoſitum. Satis profectò clarè videor oſtendiſſe; S. Doctorem locis aliquot explicitè, patrocinatum eſſe Piæ ſententiæ: eamque eundem temporibus S. Bonaventuræ, in ſcholis defendiſſe,

vi-

videor item ſatis oſtendiſſe ; S. Doctorem nullibi eam prærogativam Deiparæ negaſſe : nullibi contra eam diſputaſſe : ſolam ei, ad ſummum, carnis infectionem, ab ordinario conceptionis modo inſeparabilem, cum neceſſaria obnoxietate maculæ in animam devolvendæ tribuiſſe : ſeu ; quod idem eſt, ſolam ab Ea excluſiſſe ſanctitatem, quæ ex vi Originis à parentibus acceptæ, independenter à meritis Chriſti, non ſolum animam ejus à culpa Originali redderet immunem ; ſed & carnem ab omni infectione, & obnoxietate maculæ in animam derivandæ, extraheret : ſanctitatem inquam; quam ſolus Chriſtus, non ex Gratia præſervante ; ſed ex vi originis admirandæ habuit : eam ne ipſe quidem habiturus, ſi ſecundum naturalem originis modum fuiſſet conceptus. Cum igitur, Sanctificationem Præſervativam Deiparæ ; Eccleſia Immaculatæ Conceptionis titulo inſignierit ; cauſa nulla eſt, quin jam Angelici Doctoris diſcipuli, ex mente ſui Sanctiſſimi Magiſtri, tueantur Beatiſſimæ Virginis, Immaculatam Conceptionem : eodemque modo ſanctos Patres in con-

contrarium citari ſolitos explicent; eos præſertim qui contractam originis labem, non animæ tribuunt Deiparæ, ſed Corpori vel carni. His minimo Angelici Doctoris diſcipulo, pro honore Sui Sanctiſſimi Præceptoris aſſerendo, ſuffecerit prælusiſſe: & ſapientibus, veritatis altiùs perſcrutandæ, occaſionem dediſſe.

Faxit Deus: ut quamprimum, & Angelicum Doctorem, clariſſimum Theologiæ Scholaſticæ ſolem, à vulgatæ perſuaſionis macula: & Glorioſiſſimam Dei Matrem totius Eccleſiæ conſenſu à Primigenia culpa vindicatam gaudere poſſimus: ſummæ, tòtius fere Chriſtiani populi, expectationi, diu deſiderato accedente calculo, illuſtriſſimæ & doctiſſimæ Patrum Predicatorum Familiæ: à cujus aſſenſu Virgo Beatiſſima ſui Immaculati Conceptus definitionem ſuſpendiſſe videtur: eò quòd fortaſſe, ſuffragio eorum, quorum induſtriæ, ſuos longè lateque propagatos honores, & titulos altiſſimos debet; hunc quoque titulum Immaculate Conceptæ debere decreverit.

Cæterùm, ſi quid, non tritam ingreſ-

greſſo viam excidit ; quod Sacroſanctæ Eccleſiæ Catholicæ, imò cuicumque docto, & honoris Beatiſſimæ Virginis Deiparæ ſtudioſo Lectori diſpliceat ; mihi quóque jam nunc diſplicere profiteor : & indictum volo.

A. M. DEI G. & I. C.
DEIPARÆ H.

* * *

IN-

INDEX
CAPITUM.

DISTINCTIO PRIMA.

CAPUT PRIMUM.

Oſtenditur, S. Doctor, explicitè profeſſus Deiparæ à peccato originali immunitatem. Pag. 1

CAPUT SECUNDUM.

Oſtenditur: quòd Angelicus Doctor, perpetuam Deiparæ à labe originali immunitatem, implicitè docuerit; ex applicatione principiorum, & dogmatum ejus. 11

CAPUT TERTIUM.

Oſtenditur S. Doctor hoc ipſum implicitè profeſſus in argumentis, quibus omne peccatum arcet à Deipara, 3. p. q. 27. a. 4. 25

DISTINCTIO SECUNDA.

CAPUT PRIMUM.

Prænotantur quædam, ex Cajetano & Medina: quibus palam fiat, S. Doctorem, nullibi Piæ Sententiæ de Immaculata Deiparæ Conceptione adverſatum eſſe. 30

CAPUT SECUNDUM.

Aſſertur prima Probatio: deducta ex titulis quæſtionum à Sancto Thoma, aliiſque veteribus Theologis, in hac Materia propoſitarum. 36

CAPUT TERTIUM.

Aſſertur ſecunda Probatio, ducta ex rationibus S. Thomæ: quibus in hac Materia utitur. 46

CAPUT QUARTUM.

Aſſertur Tertia Probatio, ducta ex objectionibus, ſibi objectis à S. Thoma: omiſſis verò illis; quæ à Pia ſententia pro Deiparæ à labe Originali Præſervatione afferri ſolent. 60

DI-